

2 a 4.

(Korvavalle)

Kertomuksia Nuorisolle VIII

Oikea Rosto

Suomenkos

Sortavala

• Hinta: 1: 25 •

Karjalan Kirjakauppa- ja Kustannusliike

Dikea Kosto.

Kertomus Nuorisolle.

Englannin kielestä suomentanut

Silli Silius.

Sortavalassa 1903,
Karjalainen Kirjakauppa- ja Kustannusliike.

Joenjuusia,
Pohjois-Karjalan Kirjapaino-Yhteisö, 1903.

Ensimmäinen luku.

Sirkkaasti paistoi aurinko eräänä kesäiltana suureen kouluhuoneesen Rithertonissa. Oli pari kolme viikkoa ennen juhannus-lupaa. Muutamia päiviä sitten oli ollut tutkinto palkinnoita ja arvosanoja warten ja eri ryhmissä ympäri huonetta keskustelivat nyt koulupojat innokkaasti siitä, kettä oppilaista tulisivat palkinnoista osalliseksi; toiset keskustelivat vilkkaasti lähestymästä palloleikki-kilpailusta toisessa läheisessä koulussa tai puhelivat keskenään monesta muustakin asiasta, joka kiinnittää koulupoikain mielen ennen lufauden loppua.

— „Kuule, Copeland“, huusi eräs poika, kääntyen koulun primuksen puoleen, joka seisoi lähellä häntä katsellen erästä kädessään olevaa paperia, „minä päivänä on kilpailu Dapsfordissa, tiistaina wai torstaina ensi viikolla?“

— „Ei kumpaisenaakaan“, wastasi Copeland, „se on 15 päivänä, eli keskiwiikkona toisella viikolla; ja Dagerston“, jatkoi hän, „olen katsonut listaani ja huomannut, että wain sinä ja Wynford ette vielä ole

maksaneet pääsylippujanne. Olisin iloinen, jos nyt voisitte antaa minulle rahat“.

— „Ne saat paikalla; tässä on“, vastasi Hagerston, ojentaen hänelle samalla rahat.

— „Kiitos; no nyt on vain Wynford. Onkohan mies täällä?“

— „Tuolla“, vastasi Hagerston osoittaen huoneen toiselle puolelle.

Copeland lähti hänen luokseen ja sanoi: „Wynford, etkö lunastaisi pääsylippuasi pallokilpailuun? Raikki muut ovat jo maksaneet“.

— „Niinkö huonosti on asiat?“ sanoi Wynford. „Täältä saat, jos vain ei ole Matti kuffarossa. Wiisi shillinkiä, eikö niin?“

— „Niivan oikein“, vastasi Copeland.

— „Hyvä“, jatkoi Wynford tunnustellen kuffaroansa, „täällä on puoli kruunua, shillinki ja kuusi penceä — yksi shillinki vielä puuttuu. Vuulen etten voi sitä nyt maksaa. Kuule, Frank“, hän kutsui erästä lähellä seisovaa kiharatukkaista, kirkassilmäistä poikaa, „lainaa minulle yksi shillinki, tahdotko? — jos vain sinulla sattuu olemaan näin loppupuolella kuukautta“.

— „On minulla, tästä saat“, vastasi Frank, „mutta mistä syystä sinä olet noin suuressa rahapulasssa, Hugh?“

— „No, olen juuri maksanut laskuni Lockelle, ja kohta sen perästä tulee Copeland karhuamaan. Tuossa, Copeland, nyt olemme kuitit, ja minulla on vielä wä hän jälellä vastaiselle vaatijalle, kuka hän lieneekin“.

— „Vuulenpa ettei sinulla ole montakaan karhua, Wynford“, sanoi Copeland ottaessaan rahat. „Raikki

tiedämme, että sinä kumminkin olet waruillasi semmoisista”.

Sieno puna nousi Hugh Wynfordin kasvoille, kun hän kuuli nämä sanat ja se yhä eneni, kun toinen poika lähellä heitä huomautti: „Häntä ei näinä viime viikkoina ole, ihme kyllä, näkynyt paljon missään, tiedän minä. Oletko jo päättänyt antaa minulle wiisi puntaa tästä pysyystä, Wynford? Et koskaan saa sillä hinnalla tällaista pysyää, sen wakuutan, ja tämä olisi juuri sopiva sinulle”.

— „Tahtoisin kyllä saada sen hywin mielelläni, Wheeler, mutta en woi sitä maksaa ja siinä se on koko seikka”.

— „Kyllä saat rahaa lainaksi, jos wain joltakin pyydät”, ehdotti Wheeler.

— „En tahdo tehdä wasten isäni tahtoa”, wastaasi Hugh päättävästi.

— „Hywä, jos olet niin päättänyt, niin tarjoan sen John Wynfordille. Otin sen mukaani nyt ilta-päiwällä, kun toiwoin sinun muuttaneen päätöksesi, ja ajattelin että ottaisit sen; mutta koska et tahdo, niin wien sen John Wynfordille koulun loputtua”.

— „Saat sillä tehdä mitä tahdot”, sanoi Hugh, kääntyen pois lopettaakseen tämän keskustelun; mutta hänen katseensa osoitti mielipahaa.

— „Hugh”, huusi hänen weljensä Frank, kiiruh-taen hänen luoksensa, „tässä oli Meredith juuri äsken, hän matkustaa pois ja etsi sinua”.

— „Meredith matkustaa! mitä nyt?” huudahti Hugh hämmästyneenä ja juoksi owea kohti, jossa hän kohtasi yhdenikäisen nuorukaisen, joka pistäen kätensä towerin käsiwarteen, meni pois hänen kanssaan sanoen:

„Niin Wynford, minulla on hyvin kiire. Tänä aamuna sain kirjeen sedältäni, jossa hän ilmoittaa, että hänen täytyy heti lähteä, ja toivoo tapaavansa minut Liverpoolissa huomisaamuna. Laiwa lähtee seuraavana päivänä, joten huomaat ettei minulla ole liikoja aikoja. Olen ollut kovan työssä järjestäessäni tavaroitani ja asioitani ja muiden muassa olen tuonut sinulle nämät“.

Puhuessaan hän ojensi kätensä, jossa oli wiisi puntaa ja lisäsi: „Tahdotko maksaa minun puolestani Sharpelle, vaan älä puhu kenellekään asiasta“.

— „Sen teen“, vastasi Hugh iloisella äänellä. „Olen iloinen, George, että olet saanut rahat“.

— „En luultavasti olisi saanut niitä niin pian ilman setäni kiirehtimistä. Olisin itse mennyt tapamaan Sharpea, mutta mulla ei ole aikaa; sehän ei ole iso asia; tahdothan maksaa puolestani ja säilyttää salaisuuteni? Ajattelen sinua Oxfordissa, pian sinäkin pääset sinne tietysti — Mansleighin palkinnon saajana?“

— „Se saadaan nähdä“, sanoi Hugh.

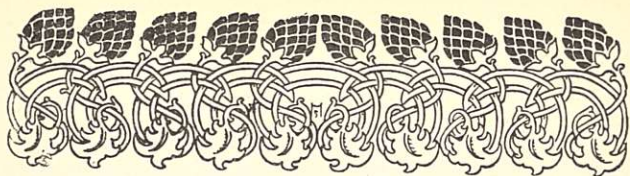
— „Mutta minä pidän sen warmana ja onnitelen sinua edeltäpäin, jos minulla ei ole siihen tilaisuutta sitten“, vastasi toinen merkittävän näköisenä.

Hugh loi häneen terävän katseen; mutta hän wain nauroi ja ojentaen kätensä sanoi: „Katsa, nämä olen saanut itselleni. Hyvä onni, wanha toweri! Toivon että jälleen tapaamme toisemme jonakuna päivänä. Mutta, Hugh, miten käyneekin, aina kiitän sinua siitä, että toimitit minut pois Sharpin ja hänen kaltaistensa seurasta“.

Nuo viimeiset sanat lausuttiin erilaisella äänellä, tuskin kuuluvasti ja hän pudisti kowasti Hughin kättä.

Tämä sanoi: „Onnea, George!“ lämpimästi lyöden
kättä, ja sitten hän seisoi odottaen, kunnes ystävänsä
pääsi postivaunuihin, jotka olivat tulossa, ja sen jäl-
keen tämä pian katosi. Kun hän oli kokonaan pois-
tunut näkyvästä, kääntyi Hugh ja kulki ajatuksiinsa
vaipuneena takaisin kouluhuoneeseen.

Toinen luku.

Hugh ja Frank Wynford olivat tohtori Wynfordin kaksi vanhinta lasta. Tämä oli hyvin arvoissa pidetty lääkäri Rithertonin kaupungissa. Tohtorin esi-isät olivat monta miespolvea omistaneet lähellä kaupunkia sijaitsevan Mansleighin kartanon ja heidän maalueensa ulottuivat laajalle. Hänen isoisänsä oli perinyt maatilan jakamattomana ja oli vielä lisäksi ostanut toisen tilan, Chalfordin, läheisessä pitäjässä. Hänellä oli kaksi poikaa, joista nuorempi, John, oli isänsä lemmikki; mutta kuitenkin herätti suurta huomiota, kun vanhan herran kuoleman jälkeen huomattiin, että hän oli määrännyt koko kiinteistönsä, sekä Mansleighin että Chalfordin, nuorimmalle John pojalleen ja Hughille, vanhemmalle, vain kymmenen tuhatta puntaa.

Uavistiko Hugh Wynford edeltäpäin, että hän jäisi perinnöttömäksi, sitä ei voitu arvata. Hän oli luonteeltaan paljon levollisempi ja umpimielisempi kuin nuorempi veljensä eikä koskaan oikein wahwa terweytensä puolesta ja oli rumennut sotapalvelukseen

— paremmin isänsä tahdosta kuin omasta halustaan — ja oleskeli sentähden paljon poisja kotoaan. Hugh oli äskettäin mennyt naimisiin, tällä kertaa niinkuin sanottiin, enemmän oman kuin isänsä mielen mukaan. Hän oli lähtenyt Ransleighiin, saatuahan tietää herra Wynfordin äkillisestä ja vaarallisesta sairaudesta, mutta saapui perille vain muutama tunti ennen wanhän isänsä viimeistä hetkeä, eikä tämä enää häntä tuntenut. Hän piti itseään Ransleighin omistajana, kunnes hautajaisten jälkeen testamentti awattiin kahden weljen ja toisten läheisten sukulaisten läsnäollessa. Epäilemättä oli tämän sisältö kova isku wanhemmalle weljelle, mutta hän ei sanonut mitään, waan kun sai warmasti tietää, että testamentti oli laillinen, hän seuraavana päivänä jätti isänsä kodin eikä koskaan enää sinne palannut.

Bian sen jälkeen alkoi hänen terweytensä käymään huonoksi. Hugh Wynford erosi sotapalveluksesta ja wetäytyi waimoineen pienelle maatilalle, mutta lähti jo seuraavana talvena ulkomaille lauhkeampaan ilmanalaan, jossa kaksi tai kolme vuotta elettyään kuoli, jättäen jälkeensä lesken ja pienen pojan. Viimeisenä toivonaan hän oli lausunut, ettei lapsi saisi koskaan tietää isoisänsä testamentista, se vain katke-roittaiji hänen mieltänsä sukulaisiaan vastaan. Poikarupeksi suureksi tultuaan lääkärikksi, meni naimisiin ja haki awonaiستا paikkaa Rithertonissa, johon hän määrättiinfin, eikä aawistanut olewansa läheistä sukua suurimman maatilän omistajan kanssa paikkakunnalla. Bian hän kuitenkin sai sen tietää, mutta minikä wai futuksen se häneen teki, sitä ei hän samoin kuin isänsäköön näyttänyt kellekään — ei koskaan hän ottanut

asiaa puheeksi, waan kulki omaa tietään ikäänkuin ei olisi mitään koko asiasta tiennytkään.

Bian rupeesi perhe kaswamaan hänen ympärillään. Hän pani poikansa kouluun ja selitti heille, että heidän tuli hywin valmistua voidakseen tulewaisuudessa elättää itsensä omin neuwoin. Heidän asemansa oli muutamissa suhteissa waikea. Waikka pojat eiwät koskaan kotona kuulleet puhuttaman isoisänsä asioista, saivat he tietysti niistä kuitenkin muiden kautta tietää. Hugh, wanhin, oli nyt seitsemäntoista vuoden wanha, kaunis, lahjakas, reipas poika; hän oli ollut koulussa etewinten joukossa, oli saanut silloin tällöin pienempiä palkintoja, ja tänä vuonna luulivat koulupojat warmasti, että hän saisi Mansleighin koulun puoltolauseen Oxfordiin, joka oli tämän koulun oppilasten kilpailun aiheena kerran joka kolmas vuosi. Oli muitakin haetoja tämän yliopistollisen arwolauseen saamiseen, mutta Mansleighia oli aina pidetty etuoikeutettuna, ja kun se oli haettawana, oli se aina ollut siinä iässä olewien poikien innokkaiden pyrintöjen esineenä.

Hugh Wynfordin erityisenä kunnianhimon pyrintönä oli myös tämän arwolauseen saawuttaminen. Hän ei puhunut mitään, ja ainoastaan hänen weljensä Frank tiesi, kuinka paljon hän oli tehnyt työtä sitä warten. Ei hän tahtonut loistaa opinnoillaan, mutta alituisesti hän ponnisti woimiaan valmistuakseen tutkintoonsa, tietäen hywin, etteiwät hänen kilpailijansa missään suhteessa olleet halweksettawia. Hän oli myös niiden yhdentoista joukossa, joiden piti ottaa osaa palkkilpailuun Dapsfordin koulussa, ja koska hän oli erinomainen pallon lyöjä, pidettiin häntä puolueensa parhaana tukena.

John Wynford, Mansleighin nykyinen perillinen, oli ollut Rithertonin koulussa pari kolme vuotta. Hän oli Hughia vuotta vanhempi, ja oli hänellä ollut se etu, että oli yksityisopettaja kotonaan, mutta Hugh oli kuitenkin aina ollut häntä ylempänä luokalla. Heidän välillään oli syntynyt kova kilpailu, joka heidän vanhemmaksi tultuaan yhä kiihtyi, etenkin heidän sukulaisuusuhteen sa tähden. John oli mennyt Rithertonista toiseen kouluun; sitten oli hän muutamia kuukausia lufenut yksityisopettajansa johdolla, ja toivoi pääsevänsä sotawäkeen. Nyt oli hän kotona, odottaen määrystä sotapalvelukseen.

Koulun vaihto ei ollut vähentänyt wihan tunnetta poikain välillä, se päinwastoin eneni, waikk'eivät sitä julkisesti näyttäneet. Hugh todellakin oli tullut siihen wakaumukseen, että hänen piti olla warowainen serkkunsa seurassa. Hän wäisti tätä niin paljon kuin mahdollista, mutta kun John rupefi pitämään uskottunaan muutamia vanhempia koulupoikia ja usein tuli kouluun tai leikkipaikalle, niin tuli Hugh joskus häirityksi, ja silloin aina John kohteli häntä ylpeällä juhlallisuudella. Tämä kowin suututti itsetietoista nuorukaista, joka hywin tiesi, ettei hänen käynyt sitä millään tavalla kostaminen, koska se ei olisi ollut oikein eikä arwokasta. Hänestä oli myös waikata tyhmyttä Frankia, jonka wastenmielisyys Johnin käytöstä kohtaan usein oli raju, ja waikka hän julkisuudessa koitti sitä hillitä, puhkesi se heidän keskenäissessä elämänsään kahta suurempaan kiwauteen. Mutta wäljen todistelut tyhnyttiwät tavallisesti wihaisista poikia, ja koska hän oli alemmalla luokalla koulussa, ei

hän niin usein joutunut Johnin seuraan, joten julkinen riita oli tähän asti tullut wältetyksi.

Hughin paras ystävä ja toweri koulussa oli saman ikäinen George Meredith; he tulivat yhteen aikaan kouluun, ja olivat sitten aina olleet yhdessä sekä opinnoissa että urheilussa. Georgen vanhemmat olivat ulkomailla ja hän oli erään sedän hoidossa, joka oli pankkiirina Lontoossa, ja jolla ei ollut aikaa pojan kanssa seurustelemiseen lupa-aikoina. Sentähden tämä usein wietti joutohetkensä jonkun koulutowerin luona, joiden erityisessä suosiossa hän oli. Wiimeisen joululupansa oli hän wiettänyt tohtori Wynsfordin perheessä. Tähän aikaan olivat he joutuneet läheiseen tuttavuuteen erään pojan kanssa, nimeltä Sharp, joka oli heitä pari kolme vuotta vanhempi. Tämä oli niitä ihmisiä, joiden seura on humittawaa ja kewyttä, mutta saattaa joskus käydä waaralliseksi. Hän oli wietellyt pojat semmoisiin asioihin, joita he ensin olivat ajattele mattomuudessaan pitäneet wähäpätöisinä, waan jotka olivat tuottaneet heille waikeuksia, joita eivät edeltäpäin olleet ottaneet lukuun. Hughin hywät periaatteet pian muistuttivat häntä pahasta, omatunto soimasi wääryydestä, ja poika kuunteli waroittawaa ääntä; hän erosi heti wiettelewästä seurasta ja koitti siitä pelastaa towerinsäkin. Georgen luonne oli wilkkaampi ja waromattomampi ja hän oli sotkeentunut pahemmin kuin Hugh, ja tahtoi ensin tehdä pilaa ystäwänsä warotuksista, mutta Hugh kesti urhoollisesti pilkan, joka häntä armottomasti kohtasi ja wihdoin hänelle onnistuikin saada George kokonaan luopumaan Sharpen ja hänen towerinsa joukosta. Mutta poikain täytyi kuitenkin kärsiä pahain tekoinsa seurauksista. Tohtori

Wynford osoitti suurta lempeyttä poikaansa kohtaan, mutta Hugh huomasi että hänen täytyi, kokonaan wapautekseen, seuraawan puolen vuoden aikana elää hywin säästävästi, sillä hän ei tahtonut turwautua isänsä apuun, waan itse wastata ajattelemattomuutensa seurauksista. Hänen päätöksensä joutui usein kowalle koetukselle, mutta hän ei ollut kuulewinaanakaan tovereinsa pilapuheita hänen „itaruudestaan“, ja pitkitti lujasti alkamaansa elintapaa. George koitti tehdä samoin, mutta hänellä ei ollut tarpeeksi luonteen lujuttua, waan pyysi sedältään käsirahojen lisäystä pääsiäiseksi. Hän sai pienen summan, joka ei riittänyt hänen tarpeisiinsa, mutta tuli kuitenkin toimeen, kunnes tuo äkillinen tieto, että hänen piti jättää koulu Juhannuksen aikaan ja matkustaa wanhempainsa luo, oli pakottanut hänen uudestaan pyytämään rahaa sedältään. Seurauksen tästä olemme nähneet hänen keskustelustaan Hughin kanssa heidän erotessaan.

Heidän eronsa oli tapahtunut hywin äkkiä, ja kun Hugh hitaasti kulki takaisin kouluun, saattoi hän tuskin uskoa, että hän todellakin viimeisen kerran oli nähnyt ystävänsä. Sitten hänen mieleensä johtui Georgerin wiittaus palkinnosta. Luuliko hän todellakin että Hugh sen saisi? Tohtori Mill lienee puhunut Georgerille tutkinnon tuloksista, kun tämä erosi koulusta ja tahtoi tietysti tietää tulokset, mutta tohtori oli ehkä kieltänyt sitä julkisesti puhumasta. Hänen sydämensä sykki kowasti tätä ajatellessaan, ja iloisia tulewaisuuden tuumia tuli hänen mieleensä. Hän toivoi pääsevänsä Oxfordin yliopistoon, aikoi kunnostaa itseänsä siellä, ja sitten tutkia lakitiedettä; ja usein oli hän nähnyt itsensä seisomassa ihailewan yleisön keskipesteenä

forkeassa virassaan. Tammöiset mielikuvat liikkuiwat hänen aivoissaan, kävellessään lyhyen matkan takaisin nykyiseen oppipaikkaansa. Voi! niiden piti kuitenkin kokonaan raujeta tyhjiin.

Kolmas luku.

Kun Hugh Wynford astui kouluhuoneeseen, huomasi hän ensimmäiseksi John Wynfordin, joka seisoi keskellä huonetta ja puhui Copelandin, Wheelerin ja parin muun vanhemman pojan kanssa. Heidän joukossaan oli Charles Carter, eräs nuori herrasmies naapuristosta, joka oli Hughille erittäin vastenmielinen; hänkin oli kerran ollut Rithertonin koulussa. Heti kun Hugh huomasi heidät, kääntyi hän oman pöytänsä luo, joka oli lähellä sisäänkäyntävää, päättäen niin paljon kuin mahdollista välttää heitä. Mutta he eivät niin helposti väistyneet. Gagerston puhutteli häntä heti: „Kuule Wynford, onko totta, että Meredith on ainainsekä jättänyt Rithertonin?“

— „On“, vastasi Hugh; „hän sai käskyn lähtöön tänä aamuna, ja olin juuri saattamassa häntä matkalle Liverpooliin“.

— „Pahaksi onneksi teidän pallokilpailullenne, jos se on totta“, huomautti John Wynford puhuen Copelandille, mutta menen Hughin luo huoneen toiseen

päähän; „luulen, että hän oli teidän paras pallon-lyöjänne“.

— „Hän oli hyvin etewä“, vastasi Copeland, „ja me kyllä häntä kaipaamme, mutta hän ei ollut meidän paras; Hugh Wynford on paras, ja Hagerston lyö aiwan yhtä hyvin kuin Meredith“.

— „En ymmärrä, miksi asetat Hugh Wynfordin ensimmäiseksi, Copeland“, huomautti Charles Carter. „Minun luullakseni lyövät Low ja Hagerston aiwan yhtä hyvästi; olin katsomassa heidän peliään toisja iltana, ja Lowen lyönti oli mainiota“.

— „Olen aiwan yhtä mieltä sinun kanssasi, Carter“, sanoi John Wynford.

— „Hyvä, hyvä, se on yhdenkewää, kuka on ensimmäinen“, sanoi Copeland nähdessään punan nousewan Hughin kasvoille; „meidän täytyy määrätä joku Meredithin sijaan yhdenneksitoista. Crossman lyö hyvin; hän tahtoisi warmaan rumeta — eikö niin, Wynford?“ kääntyen Hughin puoleen viimeisiä sanoja puhuessaan.

— „Suultawasti; mutta miksi tämä asia nyt on keskustelun alaisena? Voimme puhua siitä paremmin tänä iltana kentällä“, vastasi Hugh ja päätti, ettei ryhtyisi keskusteluun, jossa hän ei olisi woinut olla lausumatta mielipidettään, ja siihen hänellä ei tällä kertaa ollut kyllin malttia.

Copeland suostui heti eikä wastannut mitään, antoi wain merkin, että oli ymmärtänyt asian. Gräs toijista aikoi wastata, mutta hänet keskeytti Wheeler, joka käänsi John Wynfordin huomion pysyhyysä, jonka hän toi hänen nähtäväkseen, mainiten hinnan, minkä hän siitä tahtoi.

— „Kuinka sinä niin vähän pyydät?“ ihmetteli Copeland.

— „Se on todella vähän“, vastasi Wheeler; „mutta pysy on veljeni Tomin, ja koska se oli joku aika sitten tuottanut eräälle hänen ystävänsä satunnaisista ikävää, niin ei hän tahdo sitä pitää, vaan myö sen. Sanoin hänelle, että tiesin Hugh Wynsfordin sellaista haluawan, ja hän sanoi että Hugh saisi sen viidestä punnasta, jos hän tahtoo, mutta Wynsfordilla ei ole nyt sitäkään maksaa; luulen kumminkin ettei hän sitä halua“.

John Wynsford, joka ensin ei näyttännyt panewan suurta huomiota asiaan, wilkasi nyt Hughiin, jolla oli pöytänsä ääressä jotakin toimittamista eikä ollut kuulewinaan mitä tapahtui. Sitten John tuli lähemmäksi, otti pysyn käteensä ja rupefi sitä tutkimaan. Se tyydytti häntä ja asia päättyi siten, että John päätti antaa Wheelerille maksun, jonka tämä pyysi. Hän sanoi: „Luulen että woin heti antaa mitä waadit“, ja otti kuffarostaan wiisi puntaa ojentaen ne Wheelerille, mutta tämän huomio oli kääntynyt eräasen pienempään poikaan, joka oli ottanut pysyn.

— „Anna sen olla, Lawson, etkö kuule? Se ei ole tuotu sinun kaltaistesi käsiteltäväksi!“ huusi hän vihaisesti ja koetti saada asetta pois. Mutta Lawson väisti wallattomasti häntä ja kiiruhti toiseen suuntaan.

— „Wheeler! tässä on rahasi“, wirkkoi John Wynsford ja saatuaan pikaisen merkin siitä, että häntä oli ymmärretty, asetti hän rahat Hughin pöydän laidalle ja meni huoneen poikki Carterin luo, joka häntä kutsui. Toinen puoli huonetta jäi siten tyhjäksi ja kaitkien huomio oli kääntynyt Wheelerin ja Lawsonin

riitaan. Tämän huomasi heti Hardy, eräs vähäpätöinen poika koulussa, joka oli seisonut eräässä syrjäisessä paikassa, mutta joka siitä hetkestä, jolloin John oli ottanut rahat taskustaan, himoavin katsein oli niitä tarkastellut. Hän katsoi Hughiin päin ja kun huomasi, että tämä oli awannut pulpettinsa kannen ja oli kumartunut sen sisäpuolelle, lähestyi äkkiä, otti fiiltämät rahat ja katsoi äänettömästi, kiiruhtaen ulos huoneesta, Hughin ensinkään huomaamatta, mitä oli tapahtunut.

Kun Wheeler oli saanut pysäsyn käsiinsä, ja tietysti myöskin rangaisut Lawsonia wallattomuudesta, että tämä luvatta oli pidellyt asetta, tuli hän pöydän luo ottaakseen rahat.

— „Mitä, mitä tämä on? missä rahat ovat?“ hän heti huudahti, ja hänen äänensä hämmästytti kaikkia huoneessa olijoita sekä sai Hughin ihmeisjään katsomaan ylös. „Etkö pannut niitä tähän, Wynford?“

— „Niin tein“, vastasi John, „pöydän laidalle“.

— „Eipä niitä ole täällä nyt“, kummasteli Wheeler.

Syntyi äänettömyys, kun pojat tunkeutuivat pöydän ympärille, kunnes Hagerston sanoi: „Ne ovat tietysti pudonneet lattialle“. Kohota ruvettiin etsimään, mutta ei jälkeäkään kadonneista rahoista näkynyt, ja sitten kaikki lausuivat julki hämmästyksensä, epäillen ja ihmetellen.

— „Jos ne ovat luistaneet Wynfordin pulpettiin“, arveli joku pojista.

— „Mahdotonta“, vastasi Copeland, „eivät ne ole voineet mennä saranain raosta“.

— „Hänen pulpettinsa oli auki“, huomautti Ha-

gerston; „hän voisi katsoa ovatko ne pudonneet pulpettiin“.

— „Ne eivät ole minun pulpetisiani“, sanoi Hugh lemollisesti.

— „On vaikea arvata, missä ne muutoin olisivat“, huomautti John Wynford.

Hughin silmät iskiwät tulta, mutta hän hillitsi itsensä, ja sanoi wain kylmästi ja juhlallisesti: „Copeland, ehkä tahdot olla hyvä ja tutkia pulpettini, jotta jokainen saattaa olla warma sen sisällöstä“.

Copeland tuli lähemmäksi ja kurkisti pulpettiin, siirtäen muutamia esineitä paikoiltaan; sitten hän sanoi: „Ne eivät todellakaan ole täällä“.

— „Ne eivät suinkaan ole itsestään kadonneet“, sanoi John merkittewästi.

— „Kuka oli lähellä?“ kysyi Copeland äkkiä huomatessaan Hughin otsan synkistyvän ja tahtoen wälttää hänen mielensä purkausta, waikka oli itse hywin hämmästynyt. „Ehkä joku on ne ottanut“.

— „Luulen ettei täällä ollut ketään lähellä“, sanoi Lowe hiljaa hetken äänettömyyden jälkeen, jolloin jokainen näytti ajattelewan asiaa.

— „Täällä ei ollut monta huoneessa, ja me kaikki katsoimme Wheeleriä ja Lawsonia. Näitkö täältä kenenkään lähtewän ulos, Wynford? Sinä olit lähinnä omea“.

— „En“, wastasi Hugh, „en nähnyt enkä kuulut ketään. Luulen ettei owi ensinkään awautunut; mutta olin kumartunut pulpettiini“.

— „Ja sinä olisit kyllä sen kuullut, jos joku olisi mennyt“, sanoi Wheeler maltittomasti, „sillä warasti luulen että se kuuluu“.

— „Sinä, Wheeler, pidit semmoista elämää, ettei muu ääni kuulunut sen takia“, sanoi Copeland nauraen, ikäänkuin täytyisi kaikkein yhtyä tähän muistutukseen.

— „Maura vain, Copeland“, keskeytti John Wynford, „mutta minä luulen, ettei se ole naurun asia. Rahat ovat kadonneet ja niinkuin sanoin juuri nyt, ei ne ole itsestään pois joutuneet“.

— „Oletko warma, että jätit ne tänne ja etteivät ole kuffarosjasi täällä hetkellä?“ arveli Lawson.

— „Lorua“, sanoi John vihaisesti, ja toiset wakuuttivat äänekkäästi että olivat nähneet hänen panewan rahat pulpetille. „No hyvä“, päätti John, „jos ne eivät ole pöydällä, eivätkä lattialla, eivätkä pulpetissa, ne warmaanfin ovat jonkun taskussa. Urwelen että itsekukin parhaiten tietää, mitä hänen taskussaan on“. Hän puhui hitaasti ja osoitti katseellaan mitä hänen sanansa tarkoittivat.

Pojat katsoivat toisiinsa hämmästyen. Hugh wawahhti ja huudahti liikutuksesta wapisewin äänin: „John Wynford, tuo menee liian pitkälle. Minä —“

— „En maininnut kenenkään nimeä“, keskeytti John, „ei kukaan saa ottaa itseensä“.

Copeland kiirehti jatkamaan, ennenkuin Hugh ennähti: „Syytöksesi on liian suuri, woidaksemme jättää sitä huomioon ottamatta, ja koskee meitä kaikkia; mutta asian saattaa helposti todistaa. Näyttäkäämme jokainen mitä kuffaromme sisältää ja etsikäämme kadonneita“. Pojat, huolimatta jännityksestään, eivät woineet olla nauramatta tälle ehdotukselle. Copeland, iloisenä tästä mielten muutoksesta, nauroi myös ja sanoi selittäen: „Olen tänä aamuna kantanut loput pääsyrahoista pal-

lofikpailuun, jotta olen pahemmassa kuin pulassa; mutta näettehän ettei täällä fittenkään ole kulta. Tässä on puoli puntaa, mutta rahasi, Wynford, oli täysiä punnan rahoja, eikö niin?”

— „Niin olivat“, vastasi John.

— „No, Hagerston“, päätti Copeland, kooten jälleen rahansa, „nyt on sinun vuorosi; sitten pitäisi tulla Wheelerin, mutta luulen että voimme jättää hänet rauhaan“.

Hagerston myöntyi heti, mutta ei mitään kulta-rahaa löytynyt hänen kuffarostaan. Sitten tuli Wheelerin vuoro: „Tuossa on minun“, sanoi hän; „on tietysti mahdotonta, että minulla niitä olisi, mutta woinhan tehdä niinkuin muutkin“.

— „No hyvä“, sanoi Copeland, „nyt, Wynford, on sinun vuorosi; mutta sinun kuffarosi on tyhjä kaikesta rahasta, kuten juuri äsken olemme nähneet“.

Hän kääntyi Hughin puoleen puhuessaan, mutta hämmästyti aiwan nähdessään ystävänsä ulkomuodon. Wynford oli kuolon kalpea, hänen huulensa vapisivat ja hän tuijotti kuin tyhjyyteen. Copelandin ehdotus, waikka hyvässä tarkotuksessa tehty, oli nimittäin aiwan masentanut Hughin mielen; hänelle oli juohtunut mieleen Meredithin wiisi puntaa ja hän kauhistui tilaa, johon oli joutunut. Hän ei woinut antaa selitystä siitä, miten oli saanut juuri tuon epäluulon alaisen summan, sillä silloin olisi hän rikkonut lupauksensa ystävänsä, että pitäisi asian salassa. Mutta hän ei ymmärtänyt miten woisi wälittää tovereinsa epäluuloa.

Hän oli jonkun hetken ollut ikäänkuin kauheassa unessa, mutta kun Copeland häntä kutsui, päätti hän

suuttumuksen waltaamana kestää seuraukset, ja seura-
ten toisten esimerkkiä, tyhjensi hän kulkaronsa heidän
edessään. Tukahdutettu hämmästyksen huuto kuultiin
poikain joukosta, kun kultarahat tulivat näkyviin,
mutta ei kukaan liikkunut eikä puhunut, niin täydelli-
nen oli heidän hämmästyksensä ja mielipahansa, kun-
nes Hugh sanoi levollisesti: „Nuo rahat eivät ole
John Wynfordin“, ja aikoi pistää ne takaisin tas-
kuunsa, waan John esti sen, peittäen rahat kädellään.

— „Suo anteeksi“, sanoi hän, „mutta luulen
että ne ovat minun, ja wetoan kaikkiin läsnäolewiin,
enkö ole oikeutettu ottamaan rahani takaisin. Tässä
on aivan sama summa kuin on kadonnut, ja, Cope-
land, sinä sanoit juuri äsken warmasti tietäväsi, että
vielä tuntia sitten hänen taskunsa olivat tyhjät“.

Copeland hämmästyí: „Hän tosin niin sanoi“,
sopersi hän, toivoen kaikesta sydämmestään, että olisi
woinut ottaa takaisin äskeiset sanansa; ja jatkoi ikään-
kuin toivo äkkiä olisi hänessä herännyt: „Mutta ehkä
Wynford woi selittää, mistä hän on nämä saanut?“
katsoen Hughiin päin.

— „Ne eivät ole John Wynfordin“, sanoi Hugh,
wakawasti katsoen häneen.

— „Ne eivät ole sinun“, sanoi John halweksi-
wasti. Hugh wakeni, hän ei todellakaan woinut wa-
kuuttaa etteivät olleet.

— „Ehkä hän tarkoittaa että ne ovat Stephen
Wheelerin“, sanoi Charles Carter ilkeällä äänellä.
Hughin huulet wapiuivat, ja hän aikoi wastata, mutta
hillití itsensä. Copeland sanoi äkkiä: „Hugh Wyn-
ford ei ole tottunut tuommoisiin ilkeisiin sanankääntei-
siin, Carter“.

— „Niinkö todella!“ sanoi Carter ivallisesti.

— „Olen varma että hän voi tehdä tiliä noista“, wakuuttivat toiset; „tule, Hugh, kerro meille“.

— „Ei tyhjää, Copeland“, sanoi John Wynsford, „asia on tyllin selwä; hän ei voi itseään puolustaa. Tässä on rahasi, Wheeler“.

— „Anteeksi, John Wynsford“, sanoi Hugh, „rahat eivät ole Wheelerin ja minun täytyy pyytää, että annat ne minulle“.

— „Se on yhdentekewää“, wastasi toinen nau-raen kowasti. Hän ojensi ne Wheelerille, mutta Hugh ei woinut hillitä suuttumustaan, waan tuli lähemmä ja aikoi ne ottaa. John wäisti häntä ja Copeland keskeytti heti: „Ole hiljaa, Hugh! John Wynsford, sinulla ei todellakaan ole oikeutta —“

— „Ei oikeutta! mitä tyhjää“, sanoi Charles Carter; „kuinka sitä saattaa epäillä“.

— „En usko että Hugh woisi tehdä semmoista“, wastasi Copeland.

— „Se on todellakin hywin todistettu“, sanoi John; „mutta tuossa on, en tahdo tuomita tässä asiassa, kunnes se on selwitetty, mutta en voi ymmärtää, kuka tämän pulman suorittaa. Mitä sanotte, syyllinen wai syytön?“ Hän katsoi poikajoukkoon. „Syyllinen“, todisti monen ulkomuoto, mutta eivät tahtoneet sitä sanoa, ja John jatkoi: „Tahdon ilmoittaa asian tohtori Mill'ille, luulen että hän tulee kohta tänne ja silloin saa hän ratkaista. Tyydytkö siihen, Copeland?“

— „Ei suinkaan täällä; ei koko koulun läsnäollessa, eikä semmoisena päivänä kuin tämä“, wastusti Copeland.

— „Mitä ei?“ kysyi John, „jos hän on syytön, niin on hänelle eduksi että asia tutkitaan julkisesti“.

Copeland ei vastannut; hän näytti hywin tyytymättömältä ja hämmästyneeltä, ja filmäili lewottomasti Hughiin päin. Tämä näytti voittaneen tafaijin mielenmalttinsa ja sanoi ikäänkuin myöntyen: „Annahan olla, Copeland; luulen että asian täytyy niin mennä“.

Copeland seurasi Johnia, joka oli mennyt pois Carterin kanssa rehtorin pöydän luo ja näytti ikäänkuin hän olisi tahtonut estää tätä ilmoittamasta asiaa tohtori Mill'ille. John wain nauroi.

Samassa soi koulufello, ja toiset pojat kiihuhtiwat huoneesen leikkikentältä tai fotoansa.

Neljäs luku.

Tämä päivä oli Rithertonin koulussa erityisestä merkityksestä. Tohtori Mill oli päättänyt ilmoittaa pojille, kuka heistä oli onnellinen Mansleighin koulun palkinnon saaja. Saadakseen kuulla tämän uutisen olivat John Wynsford ja Carterkin kouluun saapuneet. Se olikin tavallista että ne, jotka ennen olivat olleet Rithertonin koulun oppilaita, olivat läsnä semmoisessa tilaisuudessa, koska jokainen oli innokas tietämään, kuka olisi palkinnon kunniakas omistaja. Poikain mielestä se oli juhlallista; se lisäsi heidän mielestään koulun kunniaa ja arvoa.

Kun he istuivat paikoilleen, oli yleisenä mieltä piteenä että Hugh Wynsford tulisi voittajaksi ja moni loi katseensa häneen. Hänen kalpeat, alaspainuneet kasvosensa eivät kuitenkaan näyttäneet siltä kuin olisi hän niin ajatellut; kaikki huomasivat että hän oli tavattoman hajamielinen. Hänen welsjensä seisahtui, mennessään paikalleen; hetken hän oli waiti, waan sitten, kääntyen häneen päin, sanoi:

— „Oletko sairas, Hugh?“

— „En“.

— „Mikä sinua sitten waiwaa? Mitä on tapahtunut?“ kysyi hän lewottomana.

— „Saat kohta tietää kaiikki. Glä kysy muuta, Frank“. Hän ei puhunut ynseästi, mutta hänen mielenjä oli niin kiihtynyt, ettei woinut puhua. „Mene paikalleesi. Tohtori tulee“. Frankin täytyi hänet jättää, mutta oli lewoton ja onneton — waiikkei tiennyt mistä syystä. Hän ei woinut olla huomaamatta että poikain keskustelu koski jotakin kummallista asiaa ja että he tuon tuostakin silmäilivät Hughia, mutta hän ei ymmärtänyt siihen syytä.

Hänen mietteensä keskentyivät kohta, kun rehtori astui sisään seurassaan muutamia herrasmiehiä, jotka olivat hywin tunnetut Mithertonissa. Hugh katseli heitä nähdäkseen oliko hänen isänsä heidän joukossaan; hän tiesi että tohtori Wynford aikoi tulla, jos wain pääjisi, mutta suureksi helpotukseksen ei hän häntä nähnyt.]

Kaiikki oli hiljaa ja tohtori Mill nousi puhumaan, kun John Wynford astui esiin: „Pyydän anteeksi, tohtori Mill“, sanoi hän, „mutta eräs hywin ikävä asia on juuri tapahtunut, johon minun täytyy pyytää teidän wälitystänne“. Sitten hän kertoi mitä oli tapahtunut hywin tarkkaan ja selvästi, liioittelematta; hän tiesi että siellä oli niin monta kuulemassa hänen sanojaan, ettei uskaltanut hiukkaakaan poiketa totuudesta. Mutta hän kertoi sen kuitenkin niin, että epäluulo kohtasi Hugh Wynfordia; Copelandkin epäili hetken ystäväänsä, kykenemättömänä toisin selittämään asiaa.

Tohtori Mill näytti erinomaisen suuttuneelta ja hämmästyneeltä; kuullessaan hänen puhettaan. John

lopetti sanoen että hän ei olisi rohjennut puhua tohtorille asiasta, mutta rahat saattoivat olla sekä Stephen Wheelerin että Hugh Wynfordin; ja koska ei voitu päättää, kenen ne oikeastaan olivat, oli hänen pakko lykätä asia tohtorin ratkaistavaksi. Hän lopetti asettamalla nuo viisi puntaa opettajan eteen ja vetäytyi vähän syrjään.

Syntyi muutaman minuutin äänettömyys. Tohtori Mill näytti waipuneen ajatuksiinsa; herrat katsoivat toisiinsa, sitten heidän silmänsä ehdottomasti siirtyivät Hughiin, joka istui paikallaan toisten joukossa. Hän oli hyvin kalpea, mutta muutoin ei ulkomuodosta voinut nähdä sitä myrskyä, mikä hänessä riehui, ja kun vihdoin tohtori Millin ääni, „Hugh Wynford, tule tänne“, keskeytti hiljaisuuden, nousi hän istuimeltaan ja seisoi opettajansa edessä osoittamatta mielenliikutusta.

— „Wynford“, sanoi rehtori katsellen tarkasti Hughiin, „en saata uskoa että syytöksessä sinua vastaan olisi mitään perää. Olet aina osoittanut hyvää kelpo käytöstä, joten olet niin voittanut luottamuksemme, ettemme helposti voi uskoa että olisit niin harhaan joutunut. Voit varmaan kertoa jollakin tyydyttävällä tavalla, kuinka olet saanut rahat ja siten puhdistaa itsesi epäluulosta. Puhu wain, poikani, ja anna meidän kuulla“.

Hugh oli vähän aikaa ääneti; sitten hän sanoi matalalla, mutta selvällä äänellä: „Rahat eivät ole John Wynfordin, herra, mutta en voi sanoa sen enempää“.

— „Mutta Wynford, noin lyhyt wakuutus ei

ole kylläkki näin painavassa asiassa". Ei tullut vastausta; poika seiso i kuin patjas.

Tohtori Mill kutsui nyt Walter Copelandin ja tutki häneltä kaikki yfityiskohtat, erittäinkin eikö ollut mahdollista että joku toinen olisi ottanut rahat ja paennut huomaamatta. Tähän ei hän voinut vastata muuta kuin kieltävästi, sen lisäksi kaikki todistivat, ettei kukaan pojista ollut nähnyt eikä kuullut kenenkään lähtevän huoneesta. Hughin oma wakuutus, ettei hänkään ollut ketään nähnyt, mainittiin, ja todisti pahasti häntä vastaan.

Lopuksi rehtori wetosi kaikkiin koululaisiin ja kehotti wafawasti heitä, että jos joku joukosta oli syylinen tisyymyksessä olewaan tekwon, hänen pitäisi nyt tunnustaa se. Hän meni niinkin pitkälle että lupasi, ettei siinä tapauksessa mitään rangaiustusta annettaisi pahantekijälle. Mutta odotettuaan muutaman minuutin ei kukaan liikahtanut.

Sitten tohtori Mill kääntyi Hughin puoleen, joka koko ajan oli hiljaa ja liikkumatta seisonut paikallaan tohtorin wieresjä, ja waati uudestaan häntä tekemään tiliä omistamistaan rahoista; mutta koska ei poika tahtonut tehdä muuta kuin kertoa entisen wakuutuksensa, niin hän sano i, ettei tiennyt muuta neuwoa kuin pitää syytöstä oikeutettuna ja antaa nuo wiisi puntaa Stephen Wheelerille, niiden oikealle omistajalle. Läsnaolewat herrat samoin kuin aliopettajat yhtyiwät tähän päätöfseen, ja tohtori Mill kutsui siis Wheelerin luokfseen, antaen rahat hänelle.

Tämän jälkeen rehtori ilmoitti, että hän oli aikonut tänä iltapäiwänä tawallisissa olosuhteissa antaa Ransleighin koulun palkinnon sille, joka parhaiten oli

suorittanut äskän päättäneen tutkinnon. Hän oli ajatellut tekewänsä tämän suurella ilolla, ellei äskeinen onneton tapaus olisi tehnyt tätä hetkeä hywin was-
tenmieliseksi. He tiesiwät kaikki että tärkeimpänä ehtona palkinnon saamiseen oli hyvä käytös, eikä koskaan ennen ole poikaa, joka on ollut ensimmäinen tutkinnon suorittamisessa, siwuutettu huonon käytöksen takia. Onnellinen voittaja olisi tänä vuonna ollut Hugh Wynford; mutta äskeisen tapauksen jälkeen ei hänelle heti saattaisi antaa palkintoa, waan saisi asia olla muutama päivän ratkaisematta, jona aikana hän toivoi, että Hugh voi antaa tyydyttävän selityksen. Hän tahtoi wain lisätä, että lähinnä Hughia oli listalla Stephen Wheelerin nimi.

Tämä ilmoitus otettiin äänettömästi vastaan, waikka se muuten aina päättyi suuriin ilon ilmauksiin. Sitten tohtori Mill sanoi: „Hugh Wynford, olisi hyvä että menisit minun huoneeseeni; tahtoisin wähän keskustella kanssasi kahden kesken“. Poika kumarji ja poistui.

Lopuksi tohtori Mill ilmoitti, kutka pojat oliwat saaneet muita palkinnoita, joiden joukossa Frank Wynfordin oli, mutta koko toimitus, jota ennakolta oli seurattu wilkkaimmalla osanotolla, näytti nyt olewan heille wälinpitämätöntä. Hän lopetti antamalla pojille luwan; oli tapana että he saivat sinä päivänä lupaa iltapäiväksi.

Kun rehtori oli mennyt, pääsivät kaikkein kielet walloilleen. Puhuttiin wain yhdestä asiasta ja kauwan he keskustelivat siitä; muutamat selittiwät, että waikka näytti kuinka epäilyttävältä, he eiwät koskaan uskoneet että Hugh Wynford olisi semmoiseen tehoon

syyllinen. Mutta enemmistö, kuten tavallisesti hääljwänä, tuomitsi wäärjydestä sitä, jota tähän asti oljwat suuresti armossa pitäneet.

Frank Wynford, suuttuneena ja pahoillaan, wältti heitä kaiffia, mutta ei woinut lähteä paikaltaan ennenkuin olisi nähnyt wäljensä. Copeland, joka toisten isompain poikien kanssa oli kutsuttu tohtorin tykö, tuli hänen luokseen niin pian kuin pääsi wapaaksi, ja koitti lohduuttaa häntä wakuuttamalla, että hän puolestaan uskoi Hughin olewan täydellisesti syyttömän, waikka hän oli niin hämmästyinyt, ettei woinut selittää asiaa. Frank ajatteli myös samoin ja kysyi hätäisesti mitä tohtori Mill ajatteli asiasta.

Copeland wastasi, ettei hänkään tahtonut uskoa Hughia syylliseksi, mutta että hänkin oli hämmästyinyt ja että hän wäläkin oli kehottanut Hughia sanomaan jotakin, joka olisi walaisjut asiaa. „Kummallista on“, sanoi Copeland, „jos ei Hugh ole ottanut rahoja — jota en usko — minne ne olisjwat joutuneet? En woi ymmärtää, että ne olisjwat pudonneet maahan kenenkään kuulematta; ja jos otaksomme, että joku olisi ne Hughin huomaamatta ottanut, sillä hän wakuuttaa ettei hän nähnyt eikä kuullut kenenkään liikkuwan, niin on kummallista että hänellä sitten oli juuri sama summa, waikka, niinkuin tiedämme, hänellä ei sitä ennen ollut puoltakaan penceä kuffarossaan. Pelkään siis että asia päättyy huonosti“. Frank huokasi raskaasti: „Ransleigh=palkinnon menettäminen on Hughille kauheaisku“, sanoi hän.

— „Niin“, wastasi Copeland, „tohtori sanoi, ettei hän enää woi asjalle mitään, waan arweli että siinä oli rangaijstusta kyllä, kun asia oli wedetty jul-

kisuuteen. Oliji mielestäni kuitenkin" lisäsi hän lämpimästi, „John Wynford saattanut asian ilmoittaa kahden kesken tohtorille, jos hänen olisi sitä ollenkaan tarwinnut mainitakaan; minun mielestäni olisi ollut parempi, että asia olisi pysynyt wain meidän kesken“.

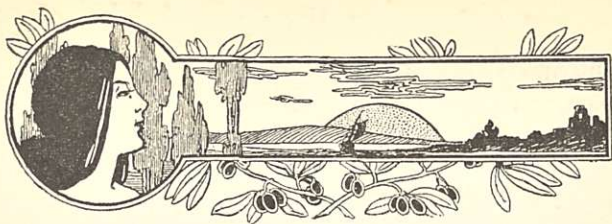
— „Luulen ettei se olisi ollut mahdollista, kun niin moni oli läsnä“, wastasi Frank.

— „En tiedä, mutta niinpä minäkin luulen“, sanoi Copeland surullisesti; sitten he seisoiwat äänettöminä, kunnes wihdoin näkiwät Hughin lähtewän tohtori Millin huoneesta ja katsomatta ympärilleen kiiruhtawan kotiinpäin. Frank seurasi heti, mutta hän ei saawuttanut weljeään, joka heti kotiin tultuaan sulkeutui omaan huoneeseensa.

Hänen käyntinsä tohtori Mill'in luona ei tydyttänyt kumpaakaan. Hugh oli kieltänyt antamasta minäkäänmoista selitystä, waan ainoastaan kertonut wakuutuksensa, että rahat eivät olleet Johnin, ja tohtori Mill oli wihdoin wihastunut, sanoen selwästi että siinä tapauksessa hänen täytyi pitää Hughia syyllisenä ja että koulun palkinto oli annettava Wheelerille. Hän lisäsi täytywänsä kertoa Hughin isälle kaikki, mitä oli tapahtunut, mutta ei itse tekewänsä sen enemppää, koska luuli että rangaistus jo tuntui kyllin raskaalta.

Hugh kuunteli häntä äänettömänä ja kun tohtori antoi hänelle luwan lähteä, poistui hän hitaasti ja kunnioittawasti; wasta päästyään jonkun matkaa talosta osoitti hänen kiwas astuntansa kiihtynyttä mielenlailaa.

Viides luku.

Tohtori Wynfordin perheessä syötiin aikaiseen päivällistä, eikä Hughia näkynyt toisten joukossa ennenkuin teenjuonnin aikana. Myöskin Frank, joka pelkäsi tšysymyksiä, oli ollut ulkona, ja nuo kakki poikaa tulivat ruokasaliin, johon toisetkin perheen jäsenet olivat kokoontuneet, samaan aikaan kuin heidän isänsä, joka juuri oli käynyt tohtori Mill'in luona, jonne myöskin Walter Copeland oli kutsuttu antamaan lähempää tietoja.

Tohtori Wynford oli hyvin pahoillaan siitä mitä oli kuullut ja hänestä tuntui kovalta, että hänen nuori serkkunsa oli suotta wetänyt asian julkisuuteen. Hän oli varmaan tiennyt, etteivät Mansleighin nykyiset asukkaat ystävyydellä ajatelleet häntä ja hänen perhettään; mutta ei hän kuitenkaan olisi luullut, että John tahtoi tuottaa julkista häpeää niille, joilla oli sama nimi kuin hänellä ja jotka olivat niin läheisiä sukulaisia hänelle. Hän toivoi että saisi Hughin, jos hän oli syytön, kuten isä varmasti uskoi, tunnustamaan mistä oli saanut rahat; mutta jos hän oli syy-

linen, jota hänen oli vaikea uskoa, tehdä julkinen tunnustus. Hän rauhoitti vaimonsa ja nuorempain lastensa mieliä, jotka innokkaasti kysyivät, kuka sai Hansleigh-koulun palkinnon sanomalla vakavasti, että hän luuli ettei siitä vielä oltu lopullisesti päätetty. Mutta hänen merkittävä katseensa vanhempain poikiin saattoi heidät aavistamaan, että jotakin ikävää oli tapahtunut.

Teenjuonti tapahtui melkein äänettömästi. Hugh söi vähän tai ei ollenkaan; hän tunsi että hänen isänsä tiesi kaikki. Hän oli odottanut hänen sanoansa: „Hugh, tahdon puhua kanssasi“, jonka tohtori Wynford lausui, kun he nousivat pöydästä. Hän seurasi isäänsä, ja Frank jäi selittämään niin hyvin kuin taisi toisille perheen jäsenille sitä ikävyyttä, mikä hänen weljeään oli kohdannut. Tuo tieto vaikutti masentavasti koko perheeseen, ja ilta, jota olivat edeltäpäin ajatelleet suurella innostuksella Hughin voitton tähden, kului nyt surussa ja huoleessa. Rouva Wynford meni pian omaan huoneeseensa warmana siitä, että hänen miehensä tulisi häntä pian tapaamaan, puheltuaan Hughin kanssa.

Mutta tuo keskustelu tuotti isälle katkeraa pettymystä. Hänen poikansa näytti muuttuneen luonteeltaan. Hän seisoi hiljaa ja nähtävästi eivät isän neuvot häneen mitään vaikuttaneet, eikä hän tahtonut vastata hänen uudistettuihin kysymyksiinsä muuta kuin mitä oli vastannut tohtori Mill'ille. Vihdoin tohtori Wynford, hyvin murheellisenä ja hämmästyneenä, käski hänen mennä takaisin omaan huoneeseensa lopuksi iltaa, sanoen hänelle, että jos hän edelleen olisi noin uppiniiskainen, hänen täytyi jäädä ilman koulun palkintoa, ja vielä tuottaisi koko perheelle häpeää.

Hugh totteli käskyä yhä waijeten ja entistä jäy-
kempänä, ja tohtori Wynsford lähti waimonsa luo huo-
jentaakseen hänelle kuormaa, joka häntä painoi. Tämä
kuunteli miestään hywin suruissaan, mutta ei hetkeä-
kään epäillyt poikansa rehellisyyttä. Kaikella äidilli-
sellä ymmärryksellä hän sääli poikaansa; hän sanoi o-
lewansa warma siitä että Hughilla oli joku pätevä
syy äänettömyyteensä ja ettei pitäisi epäillä hänen sa-
nojansa.

Tohtori Wynsford sanoi, että tuo kaikki oli hywä
hänelle, mutta että hän pelkäsi ettei tohtori Mill sii-
hen selitykseen tyytyisi taikka etteivät kaupunkilaiset
niinpäin selittäisi asiaa. Midin olisi tehnyt mieli heti
mennä poikansa luo ja koettaa mitä hän saisi aikaan;
mutta se ei ollut isän mielestä hywä keino. „Pojan“,
sanoi hän, „pitää olla yksin, koska hän on uppiniiskai-
nen; hän ei ole huolinut mistään neuvoista ja wa-
rotuksista, ja jos ei Hugh rupea nöyrytmään, niin
hänen täytyy kärsiä seuraukset“. Hän oikein pyysi että
jos Hugh ei ollenkaan taipuisi huomisaamuun, hänestä
ei mitään wälitetäisi, waan että hän jätettäisiin odot-
tamaan käytkönsä oikeaa rangaitusta.

— „Mutta jos ei hän olisikaan ansainnut ran-
gaistusta, rakas puolisoni“, wäitti äiti kynnelsilmin.

— „Koettakoon hän sitä kuitenkkin taikka osoitta-
koon sitte nöyrempää mieltä“, päätti tohtori. Rouwa
Wynsford myöntyi, mutta piti oman ajatuksensa ja
suri salaa poikaansa, joka hänen mielestään sai kärsiä
syyttömästi.

Hugh ei osoittanut mitään ulkonaista merkkiä
mielentilastaan; hän meni kouluun ja oli kotonaan niin-
kuin ennenkin, waikka tosin hiljaisempana, warsin

jos häntä puhuteltiin. Saattoi huomata että hänen ja toisten perheen jäsenten kesken oli syntynyt joku vaiheita, jota hän ei voinut poistaa. Hän kesti kylmällä juhlallisuudella tuon katkeran nöyryytyksen, joka häntä kohtasi kodin ulkopuolella, koulupoikain välintämättömän kohtelun ja opettajain kylmät katseet, ja se näytti heissä kaikissa herättävän uhkamielisyyttä. Hän kuunteli ilman nähtävää mielenliikutusta, kuinka Mansleighin koulun palkinto julistettiin annettavaksi Stephen Wheelerille. Minoa kerta, jolloin hän näytti liikutetulta oli kun Walter Copeland ja Frank jälestäpäin tulivat hänen luokseen, ja Walter sanoi: „Olen hyvin pahoillani, Hugh, että asiat näin kääntyivät. Olen varma siitä että palkinto oikeastaan olisi pitänyt tulla sinulle“.

Hughin leuka vapisi, mutta hän sanoi vain levollisesti: „Kiitos, Walter, olen iloinen että joku vielä luottaa minuun“; ja sitten hän äkkiä kääntyi toiseen asiaan.

Frank ei koskaan epäillyt weljeään, vaan osoitti omalla tavallaan myötätuntoaan ja hiljaisista huomioistaan, tuntien waistomaisesti, että Hugh olisi wälttänyt julkisempaa mielenosotusta.

Niin kului kaksi tai kolme raskasta päivää, kunnes eräänä iltapäivänä, kun Hugh tuli pallokentälle, poikain ollessa siellä koolla harjoitusta warten, hän huomasi heti, että joku tärkeä asia kiinnitti heidän mieltään ja että he siitä keskustelivat. Ne eivät ainakaan olleet niin walmiit alottamaan peliään kuin tavallisesti, vaan seisoiwat ryhmässä keskustellen. Hän odotti muutaman minutin eikä tahtonut mennä heidän joukkoonsa, mutta wihdoin hän käwi malttamattomaksi

ja meni heidän luokseen sanoen: „Mitä ette jo alota? Onko jotain tapahtunut?“

Tuli hetken hiljaisuus; pojat katsoivat toinen toisiaan, sitten sanoi Wheeler: „Asia on se, Wynford, että olemme ajatelleet että sinulle olisi parempi jos et tulisi noiden kahdentoiista joukkoon“.

Copeland huudahti: „Se on mielestäni suuri häpeä; minä en yhdy semmoisiin päätöksiin“, ja meni pois heidän luotaan.

Hugh seisoi hetken hiljaa, sitten hän vain sanoi: „Hyvä, jos sen tahdotte, niin olkoon menneeksi; en tahdo tunkeutua kenenkään seuraan. Tiedän hyvin, kenenkä toimesta tuommoinen päätös on tehty“, hän heilutti keppiään ja poistui kentältä.

Copeland seurasi häntä heti: „Hugh, tämä on häpeällistä; tästä lähtien en minäkään tahdo kuulua heidän joukkoonsa“.

— „Ei, elä huoli, Walter, mene takaisin pelaamaan, tiedän kyllä, ketä minun tulee tästä kiittää; toivon että sinä voitaisit Lapsfordin kilpailussa, hyvä vanha toweri“. Niin sanoen hän kääntyi kadunkulmasta jättäen Copelandin toiselle puolelle ja katsomatta taakseen kiiruhti pitkin Lontoon tietä.

Hän käveli jonkun aikaa ikäänkuin ei itsensä olisi tiennyt minne meni, sitten hän hiljensi askeleitaan, katseli ympärilleen, heitti keppinsä aidan yli läheiselle kentälle ja meni itse myös eteenpäin tietä myöten ollen hyvin päättävän näköinen. Hän oli kävellyt noin kolme englannin peninkulmaa hyvää kyytiä huolimatta pölystä ja kuumuudesta, kunnes hän saapui jyrkän vuoren kuffulalle, jonka sivuilla molemmin puolin tietä kasvoi tiheää metsää. Dikealla puo-

lella oli portti ja avonainen paikka, jossa hän sijari-
neen ja meljineen usein oli seisonut kun olivat käwe-
lyllä, ja josta oli awara näköala yli koko seudun ja
Rithertonin kaupungin. Korkea kirkontorni kohoï yli
korkeimpain puiden latwain, yli rakennusten katon har-
jain; ja kaupungin toisessa laidassa näkyi wirta juok-
sewan sen läpi jatkaen matkaansa pitkin wiljamainioita
ja niittyjä, joita pensasaidat ympäröiwät suloisina ke-
säisessä wihannuudessaan.

Wäsyneenä ja hiestyneenä, kun oli kiwennyt
wuorta ylös, hän waistomaisesti meni portille, ja no-
jaten käsiwartaan sitä vastaan hän katjeli näköalaa.
Siinä wähitellen katosi tuo kowa ilme hänen kaswois-
taan; samassa rupeï kirkonkello soimaan niinkuin ta-
wallisesti puolenpäiwän aikaan ja sen ääni kaikui Hugh-
in korwiin niin wienosti ja rauhoittawasti. Koko-
naan tunteitteinsa wallassa hyppäï hän äkkiä portin
toiselle puolen, kiiruhti muutamain askelin läheiseen
metsään, jossa häntä eiwät ohikulkijat woineet nähdä,
sitten heittäntyen pitkäseen maahan, hän purskahti
hillitsemättömään itkuun.

Hän ei tiennyt, kuinka kauwan hän siinä wii-
pyi samassa asennossa, sillä tuon ensimmäisen mielen-
purkauksen jälkeen hän jäi vielä jossikin aikaa mielti-
mään. Wihdoin hän nousi, otti hatun pois päästään,
jotta raitis tuuli pääï wirkistämään hänen kuumia
päiwettyneitä kaswojaan, ja nojautui puuta wästen,
ruweten wakawasti punnitsemaan viime päiwän ta-
pahutumia. Hän tuskin sitä oli tähän asti tehnytään,
hänen mielensä oli ollut kuohuississa, hänen koko olen-
tonsa oli menettänyt tasapainonsa, ja waikka hän oli
kowasti färjinyt, joka melkein toisinaan oli wähällä

sefoittaa hänen järkensä, niin kuitenkin tuo ylpeä umpimielisyys, joka oli ollut sekä hänen isänsä että isoisänsä luonteenomaisuutena, oli pakottanut hänen salaamaan kaikilta kärsimyksiään ja kätkemään tunteensa oman sydämensä syvyyteen.

Kun häntä ensin syytettiin, oli hän kohdannut sitä vihaisella ylenkatseella eikä ollut välittänyt, waikka asia ilmoitettiin tohtori Millille, koska hänellä oli epävarma toivo, ettei uskottaisi syytöstä häntä vastaan. Mutta kun hän huomasi, että asia kääntyikin päinvastaiseksi ja ettei hän saattanut todistaa syyttömyyttään paljastamatta Meredithin salaisuutta, sekä että häntä uhkasi palkinnon menettäminen, jota saadakseen hän niin kowin oli ponnistellut voimiaan — ja jonka hän oikeastaan oli woittanut —; kun jokainen katsoi kylmästi häneen, ja hän luki tuomionsa jokaisen kasvoista, silloin katkeruus ja loufatun ylpeyden tunne saivat hänessä wallan, ja hän sulkeutui itsepäiseen äänettömyyteen, joka, kuten hän nyt huomasi, oli ansainnut ankaraa moitetta.

Hän ei ollut koskaan ajatellut, miltä hänen kärsöksensä mahtoi näyttää puolueettomalle henkilölle, kuinka hän itse olisi tuominnut semmoista asiaa. Hän oli asettunut jotaiselle kannalle kaikkia kohtaan, kowin suuttuen jokaisesta nöyryytyksestä ja wastuksesta, jota kohtasi, ja tämä taas tuotti hänelle uutta ja kowaa kärsimystä. Mutta tulinen wiha paloi hänen mielessään serkkuaan kohtaan ja kaikesta sydäimestään hän toivoi tälle julkista kostoa. Hän halusi päästä pois Rithertonista, ja tänä iltapäivänä oli hänen katkeruutensa nousnut ylimmillään. Hän oli jättänyt toverinsa siinä mielessä, ettei woinut sitä kauvemmin kes-

tää, ja oli kiiruhtanut pois päättäen etsiä onneansa missä hyvänsä eikä enää palata sinne, missä hän oli niin paljon wäärnyttä saanut kärsiä. Häntä eivät tuommoiset mielettömät ja synnilliset ajatukset pelottaneet, ja hän käwi yhä wain katterammaksi, kunnes tuo niin tuttu näköala awautui hänelle ja ajatus, että hän viimeisen kerran sitä katseli, sai hänen sydämensä heltymään ja tuntemaan kaipuuta.

Suloinen kellojen soitto, joka kohtasi hänen korwaansa, täydensi tätä tunnetta. Se kahle, joka häntä oli sitonut, näkyi katkeawan, hänen ylpeytensä masentui ja kyynelet kewensiwät hänen sydämensä raskasta fuormaa. Hän tunsi että hän jälleen uskalsi lähestyä taiwaallista Siäänsä rukouksessa ja toivoi tulewansa fuulluksi, eikä pelännyt niinkuin näinä päiwinä oli tehnyt, että taiwas oli hänelle sulettu. Hän rukoi wafawasti, maatessaan pitkällään ruohikossa, ja nousi ylös, sywästi tuntien syntinsä ja katuen sitä sydämestään, wafawasti päättäen ottaa selwän, missä hän oli erehtynyt, sekä koittaa sitä parantaa. Hän kysyi nyt itseltään, kuinka hän oli woinut olla niin kuuro isänsä warotuksille ja käyttäytyä häntä kohtaan niin rumasti ja ynseästi? Hän olisi saattanut isälleen tunnistaa asian ilmoittamatta ystäwänsä salaisuutta; hän olisi woinut sanoa, että rahat olivat hänelle uskotut sillä ehdolla, ettei hän siitä kenellekään puhuisi, ja ettei hänen käynyt lupaustaan rikkominen wapauttaakseen itseään syytöksesästä. Hän luuli warmasti että isänsä olisi häntä uskonut; ja waikka hän ei siten ehkä olisi woinut pelastaa asiaansa toisten silmissä, olisi hän tehnyt mielialan kodissaan huokeammaksi eivätkä hänen isänsä ja äitinsä olisi tulleet niin kowin loukatuiksi.

Hugh syytti katterasti itseään, kun omatunto häntä ahdisti. Hän ajatteli myös nöyrytyneenä sitä äkkinäistä määrää päätöstä, jonka hän oli tehnyt, että lähtisi kotoaan kenenkään tietämättä. Mitä olisikaan hänen äitinsä ajatellut? Hugh oli jo kauvan salaa aamistanut, ettei äiti häntä epäillyt, ja toijinaan oli hän aikonut kertoa hänelle kaikki, mutta koska äiti seuraten miehensä tahtoa ei antanut hänelle mitään kehoitusta siihen, oli ylpeys estänyt häntä tunnustamasta äidille kaikki. Nyt päätti hän heti palata kotiin takaisin, etsiä isäänsä ja pyytää häneltä anteeksi huonoa käytöstään, mainiten miten oli saanut rahat ja luotti siihen, ettei tämä vaatisi häneltä täydellistä selitystä.

Mutta Hughista tuntui kuin pitäisi hänen välttämättömästi päästä pois Rithertonista; hän ei voinut sietää kauvemmin siellä oloa, eikä ollut muuta neuvoa, kuin lähteä pois koko paikasta. Muutama viikko sitten oli eräs ystävä Liverpoolissa ehdottanut tohtori Wynfordille lähettämään jonkun pojistaan Etelä-Amerikkaan, jossa oli eräs paikka, jota hän hyvin voisi suosittaa ahferalle, lahjakkaalle nuorukaiselle. Hugh, jonka mieli silloin teki jatkamaan opinnoitaan, kun hänen isänsä antoi asian hänen ratkaistavakseen, oli haluttomana kieltäytynyt vastaanottamasta tarjousta, ja koska Frank katsottiin liian nuoreksi, niin paikka hylättiin. Mutta nyt Hugh oli toista mieltä ja halusi juuri sitä. Hän päätti pyytää isänsä kirjoittamaan ja kysymään olisiko paikka vielä saatavissa. Näin päätettyään lähti hän metsästä ja kiiruhti kotia kohti.

Nähdesjään etäällä Ransleighin kartanon toisella

puolen tietä kääntyessään tienmutkassa, tunsi Hugh taas ahdistusta sydämessään. Ratkerat tunteet serkkuaan kohtaan nousivat jälleen täyteen voimaansa hänen mielestään: hänen serkkunsa eikä kenenkään muun tähden täytyi hänen lähteä Nithertonista. Hän oli aina ollut varma siitä, että Mansleighin läheisyys oli hänelle tuottanut vastahakoisuutta; hän ei voinut unohtaa että hän oikeastaan olisi sen perijä ja omistaja, ja hän oli aina välittänyt sen lähipaikkoja, sillä hän tunsi heikkoutensa tässä suhteessa. Mutta nyt oli kiusaus tullut kymmenenkertaa suuremmaksi; ehkä hän kauempana ollessaan voisi paremmin voittaa vihan. Näin ajatellen hän kiirehti askeleitaan, ja etsittyään keppinsä pellolta, johon oli sen heittänyt, saapui hän kotiin samaan aikaan kuin ennenkin oli tavallisesti tullut.

Kuudes luku.

Kun Hugh saapui kotiin ja meni yläfertaan, tapasi hän äitinsä, joka heti huomasi hänen muuttuneen katseensa, mutta sanoi vain ystävällisesti, katsoen hänen keppiinsä: „Onko sinulla ollut hyvä onni pelissä, poikani?“

— „En ole ollut palloa lyömässä, äiti. Tiedätkö, onko isä kotona?“

— „Ei, Hugh, ei hän ole, häntä haettiin johonkin ja pelkään että hän tulee vasta myöhällä“.

Hugh ei vastannut mitään, mutta näytti pettyneen toivossaan, ja hänen äitinsä antoi hänen mennä, käyden itse perhehuoneeseen, sydämessään aavistaen hywää siitä, että poika kysyi isäänsä. Ouesssa hän kohtasi Frankin, joka oli kuullut, mitä puhuttiin.

— „He ovat erottaneet Hughin noiden yhden-toista joukosta“, kuiskasi Frank, „he sanovat, ettei hän saa ottaa osaa kilpailuun ensi viikolla“.

— „Mitä heille siitä lähtee, Frank?“

— „Luulen, äiti, että tekewät sen omaksi wahingokseen, siitä ei ole hyviä seurauksia“, lisäsi poika in-

noisjaan. „Hugh ja Meredith olivat heidän parhaat pallonlyöjänsä; Richards ja Crossman, jotka ovat otetut heidän sijaansa, eivät ole mitään heidän rinnallaan. Toivon, että joutuisivat tappiolle juuri siitä syystä, että niin kohtelevat Hughia“.

— „Kakas Frank“, sanoi äiti nuhtelevalla äänellä.

— „Niin toivon, äiti! Hän ei ole sen syyllisempi kuin hekään; sen uskallan sanoa varmaan. Jos tietäisit, äiti, kuinka he häntä kiusaavat ja kaikki mitä hänen pitää kärsiä! Luulen, että isä ja sinä ette olisi hänelle niin kovia täällä kotona“.

Hän jäikähti, peläten sanoneensa liian paljon, mutta hänen äitinsä ei voinut moittia hänen innoista weljensä puolustamista ja wirkoi wain huواتen: „Toivon että hän vielä kerran selwiää kaikista, poika raukka“.

Frank jatkoi: „Se on kaikki John Wynsfordin syy; kaikki tietävät, kuinka hän wihaa Hughia aiwan ilman syyttä, mutta kun Hugh on häntä etewämpi, niin John kadehtii häntä, ja luulen että juuri hän on tuonkin pannut poikain päähän. Tiedän, — toivon —“

— „En todellakaan woi sallia sinun puhua tuolla tavalla, Frank“, keskeytti äiti. „Sinulla ei ole oikeutta noin syyttää serkkuaasi. Hänellä ja Hughilla ei ole mitään toistensa kanssa tekemistä“.

— „Woi, äiti, sinä et tiedä. Tahtoisiin juuri maksaa hänelle sen, minkä hän ansaitsee“.

— „Frank, tuo ei ole oikein. John Wynsford teki luultawasti niin kuin jokin toinenkin olisi tehnyt“.

— „Sitä en minä usko, äiti“.

— „Olen pahoillani että sanot niin, Frank; ja kaikissa tapauksissa, poikani, pitäisi sinun antaa an-

teeksi ja unohtaa, niinkuin tiedät”, vastasi rouva Wynford aavistamatta sitä katkeruutta, jota hänen molemmat poikansa tunsiivat serkkuaan kohtaan.

— „Se on aiwan mahdotonta, äiti”, sanoi Frank.

— „Ei, Frank, ei niin; se on oikein, eikä woi sentähden olla mahdotonta”, vastasi äiti surullisesti hymyillen.

Frank katsoi häntä silmiin, pudisti päätään, mutta ei vastannut mitään.

Tea oli melkein jo juotu, ennenkuin tohtori Wynford tuli takaisin; hän näytti wäsyneeltä ja hiestyneeltä. Kun olivat nousseet pöydästä, ja hänen waimonsa pyysi hänen lepäämään sohwalla, sanoi hän, että hänen täytyi mennä työhuoneensa, jossa hänellä vielä oli hetkeksi tekemistä, ja toivoi, ettei häntä häirittäisi.

Hugh, joka ei vielääkään saanut puhua isänsä kanssa niinkuin oli toivonut, otti firjan ja koitti kiinnittää ajatustiaan siihen, mutta ne eivät ottaneet siinä pysyvää. Kun rupefi hämärtämään, nousi hän ja asettui eräisen nurkkaan lähelle akkunaa, jossa hän istui katsellen, haawekjien puutarhaan päin, mieleensä kumitellen, minkälaista hänen tulewa elämänsä olisi Etelä-Amerikassa.

Pian tuli hänen isänsä takaisin ja, heittäytyen eräisen nojatuoliin, weti sen lähemmäksi awonaista akkunaa nauttiaakseen wiileästä iltatuulesta, joka tuntui niin wirwottavalta päivän helteen jälkeen, kuunnellen puhelua perheen jäsenten kesken. He nauroivat ja keskustelivat, mutta heidän äänensä kaikuiwat turhaan Hughin korwissa, kunnes wihdoin hänen pieni weljensä Alfred, joka alituisessa liikkeessä ollen ei jättänyt

ketään rauhaan, tuli hänen luokseen ja sanoi: „Woi, hyvä weikko, eikö ole jo maatamenon aika, olen niin wäsynyt ja hiestynyt. Anna minun katsoa kelloasi, Hugh, paljoko se on?“

— „Ei minulla ole kelloa, Alfred“.

— „Oletko jättänyt sen huoneeseesi sitten? Minä menen noutamaan sen?“ Lapsi kiiruhti pois, mutta Hugh esti häntä. „Ei se ole siellä“, sanoi hän.

— „Missä se sitten on? Oletko wienyt sen kellosepälle? Mutta sinähän sait sen sieltä näinä päiwinä“, wakuutti pieni poika.

— „Ei, mutta olehan toki waiti“, sanoi Hugh, wastenmielisesti huomaten, että isä oli kuullut keskustelun.

Tämä katsoi häneen eikä Hugh woinut wälttää hänen katsettaan. „Missä on kellosi, Hugh?“ hän kysyi.

— „Olen jättänyt sen herra Parkins'ille, isä“, wastasi Hugh, oltuaan hetken ääneti, ja käwi kowin punaiseksi.

— „Jättänyt sen“, sanoi tohtori Wynford hitaasti. „Oletko myönyt sen, Hugh?“

— „Olen, isä“, wastasi Hugh hiljaisella äänellä; ja sitten huomattawasti pakottamalla itseään, hän lisäsi: „Minun täytyi antaa takaisin rahat, jotka minulta otettiin, eikä minulla ollut mitään muuta niin kallisarwoista“.

Tohtori Wynford huomasi, että asia oli arkaluontoista laatua eikä tahtonut jatkaa. „Jos olet wäsynyt, Alfred“, sanoi hän pienelle pojalle, „woit mennä levolle, jos tahdot“.

— „En minä nyt enää; olisin ennen walweella myöhempään“, wastasi lapsi, nojaten weljeään was-

taan, ja waikkei ymmärtänyt asiaa, koitti hän nyt olla ääneti, sillä palkitakseen sitä pahaa, jota tunsi tehneensä. Mutta kohta tuli kuitenkin mafuuaika, ja hän lähti pienen sijarensa kanssa pois.

Kohta sulettiin affuna ja sytytettiin kynttilät; rukoukset pidettiin, ja sitten wanhemmatkin lapset lähtivät. Hugh meni myöskin tavallisesti tähän aikaan, mutta tänä iltana hän antoi Frankin ja sijartensa lähteä edeltä ja sulkien oven heidän jälkeensä sanoi: „Saanko jäädä vielä hetkeksi, isä? Tahtoisin puhua kanssasi“.

— „Saat kyllä, jos tahdot“, sanoi tohtori Wynford, joka oli jäänyt paikoilleen, ja oli iloinen, ettei hänen toivonsa pettänyt.

Hugh epäili hetken; sitten, kun ei hänen isänsä ruvennut puhumaan, hän alkoi hiljaa ja päättävästi: „Tahtoisin sanoa, isä, että olen pahoillani siitä, että niin ynseästi ja tottelemattomasti käyttäydyin sinua kohtaan viime tiistaina, kun puhuit kanssani. Minun olisi pitänyt puhua sinulle niistä rahoista, ja toivon — että annat minun lähteä Rithertonista, isä“. Hän waimeni woimatta jatkaa.

Tohtori Wynford ei ollut enjinkään ihmeisjään tämän tunnustuksen ensi osasta, sillä hän oli monta kertaa wakuuttanut lewottomalle waimolleen „että poika pian malttaisi mielensä, jos hän wain jätettäisiin itselleen“; mutta tuo toinen asia oli hänelle aiwan odottamatonta. „Lähteä Rithertonista“, huudahti hän, „ja minnekkä sitten?“

— „Minne hyvänsä“, wastasi Hugh, „mutta en saata jäädä tänne“.

— „Makas Hugh“, sanoi tohtori, hetken ääneti

oltuaan, „tämä on tärkeä ehdotus ja meidän täytyy mieltiä sitä vakavasti. Mutta ensiksi tahdon tunnustaa iloni siitä, että olet huomannut sopimattoman käytöksi tiistaina, ja —“

— „Olin paha, tunnustan sen, isä“, toisti poika, „mutta olin todellakin niin vihoissani, kun jokainen niin helposti luuli minun olevan semmoiseen syyllinen, että unhotin kokonaan velvollisuuteni“.

— „En uskonut sitä, Hugh, kun ensin puhuin kanssasi“.

— „Minä — minä luulin, että sinäkin, isä, uskoit minusta sitä“, sopersi Hugh; „luulin todella että jollakin tavalla epäilit minua“.

— „Sitä en tehnyt ensin, mutta kun et antanut mitään selitystä rahoista ja käyttäydyit niin kummallisesti, rupesin viimein epäilemään“, selitti isä; „mutta en ole sittemmin uskonut sitä, sen olen sinusta huomannut“.

— „Olen pahoillani, isä“, tunnusti poika nöyrästi.

— „Hyvä, elköämme sanoako mitään siitä; woin hyvin ymmärtää, että oli niinkuin sanoit, ja luulen että olet kärsinyt siitä kylliksi. Mutta miten oli rahojen laita? Tahdotko nyt tehdä selvää niistä?“

Hugh epäili. „Rahat eivät olleet minun, isä“, hän vihdoin sanoi; „ne annettiin minulle erityistä tarkotusta warten ja lupasin, etten kertoisi siitä kellekään. En woi sanoa enempää; pyydän wain sinun uskomaan minua että puhun totta“.

— „Minun täytyy tietysti uskoa sinua, rakas poikani“, sanoi hänen isänsä lämpimästi ja ojensi kätensä hänelle; „ja olen hyvin iloinen, että olet vihdoin puhunut asiasta. Nyt en tietysti enää kysy

mitään siitä; mutta mihin luulet John Wynsfordin rahojen joutuneen, Hugh, mitä arvelet?”

— „En todellakaan tiedä, isä. Se on suuri arvoitus minulle niinkuin kaikille. Luulen kuitenkin, että joku on ne ottanut ja mennyt pois kenenkään tietämättä tai huomaamatta“.

— „Niin, luulen että asia on siten selitettävä“, vastasi tohtori; „mutta, Hugh, tahtoisin kertoa tohtori Mill'ille, mitä olet sanonut? Hän sanoi minulle, ettei voisi uskoa sinun olevan syyllisen, mutta asia oli hänestä hywin kummallinen. Hän tulee iloiseksi saades= saan tämän tietää“.

— „Sinun tulee tehdä, minä luulet oikeaksi, isä. Niin, minäkin luulen, että tohtori Mill'ille pitäisi puhua; olin häntä kohtaan yhtä ynseä kuin sinuakin kohtaan, ja minun pitäisi pyytää häneltä anteeksi. Mutta en tahtoisin mennä hänen luokseen, isä“.

— „Hyvä, poikani, tahdon puhua tohtori Mill'ille kahden kesken taikka ehkä menet itse“.

— „En tiedä; en tahtoisin puhua siitä“, sanoi Hugh alafuloisesti. Syntyi hetken äänettömyyttä. Rouwa Wynsford katsoi ylös. Emme tarvitse kertoa millä tunteilla hän kuunteli keskustelua. Hän ojensi sitten kätensä pojalleen; tämä juoksi hänen luokseen ja kumartuen hänen puoleensa kuisuksi: „Sinä et ole koskaan epäillyt minua, äiti, sen tiedän“.

— „Sumala sinua sinuatkoon, poikani“, äiti vain vastasi.

Mutta nyt Hugh muisti tuon toisen pyyntönsä, nousi ylös ja sanoi:

— „Mutta, isä, annathan minun lähteä Rither=

tonista. Kun en ole saanut palkintoa, niin woin tuskin jatkaa koulunkäyntiäni ja —?”

— „Mitä et, Hugh? Woin kustantaa sinua kouluun saamatta palkinnosta apua“.

— „Tuskinpa wain minua ja myöskin Frankia; ja kohta tulee Edmundin wuoro, ja sijareni tarwitsewat myöskin koulua, samoin pikku weikko“.

— „Sinä olet wanhin, Hugh, ja sinulla on etuoikeus“, wastasi tohtori Wynford. „Sitten on kyllä aikaa ajatella pienokaisia“, lisäsi hän hymyillen.

— „Kiitos, isä, hywin paljon; mutta en todellakaan nyt woi jäädä tänne“, ja hänen kaswonsa muuttuivat ja käwivät punaisiksi, kun hän ajatteli kaikkia viimeisten päivän tapahtumia.

— „Mutta, poikani, jos nyt pakenisit pois, näyttäisi se siltä kuin tunnustaisit olewasi syyllinen. Oman itsesi tähden pitäisi sinun jäädä ja urhoollisesti kestää wastukset? Sitäpaitse tulee totuus pian ilmi. Entä todellakaan tiedä, en oikein ymmärrä, minne sinä menisit“.

— „Ajattelin herra Barberin kirjettä kuukausi tai pari takaperin; ehkei hän vielä ole saanut ketään siihen paikkaan ja ottaisi ehkä minut. Sanoit silloin, että saisin lähteä, jos tahtoisin“.

— „Semmoiset paikat eiwät kauwan ole tarjolla, Hugh“.

— „Mutta jos olisit hyvä ja kirjoittaisit, isä, ehkä hän, jos se on täytetty, tietäisi jonkun toisen paikan“.

Tohtori Wynford oli hämmästynyt. Hän katsoi pojan puneh tuneihin totisiin kaswoihin, sitten silmäili

hän waimoansa, joka katsoi taakseen yhtä hämmästyneenä. Kääntyen poikansa puoleen tämä sanoi matalla, lempeällä äänellä: „Näytät haluawan pois kotoasi, poikani“.

Hughin muoto muuttui heti. „Di ei, äiti, ei niin“, soperi hän, „sitä en tarkoittanut, mutta en woi jäädä tänne“, lisäsi hän päättävästi.

— „Mutta miksi et, Hugh?“ kysyi hänen isänsä.

Poika epäili hetken, rupeesi puhumaan, mutta waimeni jälleen; ja sitten hän alkoi äkkiä ja kiivaasti selittää niitä tunteita, jotka niin kauwan olivat riehuneet hänen rinnassaan, sitä vastenmielisyyttä, jonka hänessä herätti se wääräys, minkä hänen isoisänsä oli tehnyt antaessaan Ransleighin nuoremmalle pojalle, kuinka hän oli taistellut voittaakseen kateellisia tunteitaan John Wynfordia kohtaan, joka nyt oli siinä asemassa, jossa oikeastaan hänen olisi pitänyt olla. Hän kertoi, kuinka John oli kiusannut häntä ylpeällä käytöksellään ja herättänyt hänessä tufahdutetun wihan ja katkeruuden tunteita, jotta hän erinomaisilla woimain ponnistuksilla tuskin saattoi hillitä luontoaan heidän kohdassaan toisensa. Hän selitti kuinka tässä viimeisessä onnettomassa asiassa John oli hänet sekoittanut siihen jo ennenkun häntä vastaan oli mitään epäilyksiä, ja oli iloinnut hänen onnettomuudestaan, waikka Hugh oli warma siitä, ettei Johnkaan täyttä totta uskonut hänen syyllisyyttään silloinkaan kun hän ilmoitti asian tohtori Will'ille. Hän luuli Johnin juoniksi sitäkin, että hän juuri sinä päivänä oli erotettu yhdentoista joukosta pallokilpailussa. „Wihaan häntä“, wakuutti Hugh, „ja jos jään tänne, en woi wastata teoistani, jos tapaamme toisemme“.

— „Mutta Johnhan lähtee pois“, sanoi rouwa Wynford lempeästi, kun Hugh lopetti, voimatta jatkaa puhettaan.

— „Lähtee pois“, toisti Hugh kiivaasti, „hän viipyy täällä kuukausia. Ilkkeydestä ei hän ryhdy mihinkään työhön. Mutta minä koston hänelle joskus — ehkä vuosien perästä. En unohda; tahdon muistuttaa hänelle sitä vääryyttä, jonka hän on minulle tehnyt; hän sitä vielä kerran katkerasti katuu“.

Hän puhui puristaen nyrkkiään yhteen, hänen hampaansa kalisiivat ja hänen filmissäään paloi outo tuli. Ne näyttivät kuin tahtoisiivat tunkeutua tulevaisuuden hämärän verhon läpi.

„Isä keskeytti hänet: „Hugh, Hugh, taimaan tähden, ole ääneti! Poikani, sinä et tiedä mitä sanot“.

Hän asetti kätensä ankarasti ärtyneen pojan olkapäille ja katsoi häntä filmiin.

Hugh vapisi ja waipuen erääsen tuoliin, painoi päänsä käsiinsä koettaen lewostua.

Tohtori Wynford antoi hänen olla häiritsemättä. Hän oli hämmästynyt siitä mitä oli kuullut ja nähnyt; hän ei ollut koskaan aavistanut, että semmoisia tunteita liikkui poikansa sydämessä eikä hän ymmärtänyt, kuinka parhaiten voisi johtaa häntä.

Wihdoin Hugh nousi ja puhui lewollisesti, mutta ikäänkuin wäsyneenä ja tyyllästyneenä äskeisestä mielenpurkauksesta, eikä niinkuin olisi hänen tunteissaan tapahtunut jotakin muutosta: „Isä, pyydän anteeksi, ehkä on parempi, ettemme puhu enempää tänä iltana. Tahdon lähteä lewolle“.

— „Ehkä puhumme asiasta toisen kerran. Minunkin täytyy ajatella sitä lewollisesti. Hywää yötä“.

Hän puhui hitaasti ja vakavasti, ja Hugh, saatuaan äidiltään surullisen suudelman, lähti äänettömänä huoneesta.

Hänen vanhempansa jäivät vielä hetkeksi keskustelemaan. Mukki istuivat molemmat ääneti, sillä he olivat hämmästyneet siitä mitä saivat kuulla. Rouva Wynford kertoi miehelleen keskustelustaan Frankin kanssa tänä iltapäivänä ja sanoi, että tämän mielessä liikkui samallaisia tunteita kuin weljensä, mutta hän ei ymmärtänyt, mihin se perustui; ehkä kuitenkin siihen, että heidän isänsä oli poikainsa kanssa samaa mieltä enemmän kuin hän tahtoi tunnustaa. Isä sanoi että hän heti seuraavana aamuna aikoi puhua Hughin kanssa, ja että hänen ehkä pitäisi kirjoittaa herra Barkerille. Paikka etelä-Amerikassa ei tietysti enää olisi saatavana, mutta, niinkuin Hugh sanoi, ehkä hän tietäisi jonkun toisen paikan. Waan sitten hän taas epäili ja sanoi, ettei hänestä ollut suotavaa, että Hugh ryhtyisi sille alalle ja lähtisi niin kauwas pois kotoa. Rouva Wynford kielsi häntä; ajattelemasta asiaa ennenkuin uudestaan olisi puhunut Hughin kanssa; ehkä poika kewennettyään heille sydämensä tahtoiisi jäädä Nither-toniin. Tohtori Wynford myönsi ehkä olewan niin, ja he lähtivät levolle.

Seitsemäs luku.

Seuraava päivä oli sunnuntai. Tohtori Wynsfordin perhe oli koolla niinkuin tavallisesti ja aikoi kirkkoon; ja nyt oli nähtävästi se este, joka viime päivinä oli kohonnut hänen ja toisten perheen jäsenten väliin, murtunut. Oli kuitenkin nyt vähän erilaista kuin ennen; jotakin jälkiä oli nähtävänä siitä syvästä liikutuksesta, joka näinä päivinä oli heidän mieliään kuohuttanut. Hugh ei voinut olla ajattelematta, että hän ehkä viimeisen pyhän vietti kotonaan. Samaa mieltä hänen äitinsä, ja monta kertaa hän silmäili poikaansa erinomaisella hellyydellä ja saattoi tuskin uskoa, että hänestä pitäisi erota.

Tohtori Wynsfordin täytyi taas iltapäivällä lähteä maalle. Hän pyysi Hughin saattamaan itseään, koska hänestä silloin oli sopiva puhua hänen kanssaan eikä hänen lewoton mielensä saattanut kauwan odottaa.

Palattuaan takaisin hän etsi waimoansa, joka häntä jo odotti, ja kertoi hänelle että heidän täytyisi ehkä antaa pojän mennä — hän tahtoo kaksin mokomin päästä pois Rithertonista. Hän janoi, että Hugh oli puhunut

hyvin avonaisesti ja hyvästi, ja Mansleighin suhteen oli hän ollut yhtä mieltä poikansa kanssa, mutta selittänyt hänelle kuinka mieletöntä ja väärin oli kantaa vihaa ja kateutta siitä asiasta. Hugh oli myöntynyt täydellisesti hänen sanoihinsa, ja tunnusti, että hän oli itselleenkin monta kertaa samaa wakuuttanut.

Hugh ilmoitti, että semmoisia tunteita oli hänessä ensin herättänyt lapsuudessa hänen hoitajansa ajattelemattomat sanat, ja oli sitten, ollessaan Johnin kanssa koulussa, yhä saanut uutta wirikettä siitä kilpailusta ja kateudesta, joka aina oli ollut heidän välillään, ja jota koulutoweritkin olivat kiihottaneet, sillä he eivät ole pitäneet salassa huomioitaan ja wertailujaan, jotta hänen kunnianhimonsa erityisenä päämaalina on ollut Johnista voitolle pääseminen. Tämä oli suuttanut jälkimäistä, ja herättänyt hänessä Hughia kohtaan suurta vastenmielisyyttä.

Hugh oli myös sanonut, että viimeisten tapausten jälkeen ei hänestä ollut mahdollista, että olisivat voineet olla yhdessä niinkuin ennen, ei hän ainakaan voinut wastata itsensä puolesta; „waikka täytyy myöntää, että hän oli wähen häpeisjään eilen illallisesta mielenpurkauksesta“, lopetti tohtori Wynford.

— „Woi, mielenpurkauksesta wain“, sanoi hänen waimonsa, „eikä siitä tunteesta, jota se ilmaisi?“

— „Niin; en mielelläni koske sywällisemmin tähän kohtaan“, wastasi isä, „mutta olen luwannut kirjoittaa Barkerille huomenna, ja meidän täytyy antaa asian lewätä, kunnes saamme wastauksen häneltä“.

Seuraavana päivänä tohtori Wynford tekikin niin; hän toimitti myös Hughille takaisin hänen kelloensa, jonka hän oli saanut pois Parkins'ilta, ja sanoi

pojalleen toivomansa, että kello nyt pysyisi hänellä, koska hän jo toisen kerran sen lahjoittaa hänelle. Hugh kävi hyvin punaiseksi, mutta kiitti lämpimästi isäänsä ja isä lisäsi, että hän myöskin oli tavannut tohtori Willin, joka oli lausunut mielihyvänsä ja uskonut täydellisesti pojan wiattomuutta, mutta walittanut, ettei hän enää woinut ottaa takaisin sitä tuomiota, jonka hän jo oli antanut. Hugh ei ollut odottanutkaan enempää ja meni iltapäivällä opettajansa luo ja pyysi anteeksi sopimatonta käytöstään tuona onnettomanä tiistaina. Tovereistaan hän pysyi kokonaan erossa, palaten suoraan kotiin niinpian kuin koulutunnit olivat ohi.

Keskiviikkona tuli kirje herra Barkerilta, joka ilmoitti, että se nuori mies, jonka hän oli toimittanut etelä-Amerikkaan, oli sairastunut eikä woinut ottaa vastaan paikkaa. Hänen tarjouksensa oli siis hyväksytty ja kaikki oli toimitettu niin, että hän saisi lähteä matkalle ensi wiikon alussa, ja jos Hugh tahtoisi tulla, olisi hän iloinen, jos saisi ottaa hänet vastaan kotiinsa lauantaina ja saattaa hänet laivalle. Hän pyysi myös, että tohtori Wynford tulisi saattamaan poikaansa Liverpooliin.

Se oli lyhyt ilmoitus. Hughia melkein pelotti, kun asia oli päätetty ja lähtö niin lähellä, mutta hän rohkasi pian mielensä ja sanoi olevansa halukas suostumaan tarjoukseen. Tohtori Wynford myöntyi myös, ja pian oli päätetty, että heidän piti lähteä yötä myöten perjantaina ja tohtorin piti wiipyä yli pyhän herra Barkerin luona.

Oli paljon matkavarustuksia tehtävänä eikä perheellä ollut aikaa ruweta suremaan sitä ikävää, että heidän piti erota Hughista; he eivät ehtineet yksityis-

kohdissa miettiä asiaa. Frank sai koulusta luvan, ja oli kuin weljensä warjo niinä päivinä. Wähän he asiasta puhuivat keskenään, molemmat tunsiwat että he menettäisiwät jotakin, jota eiwät enää saisi takaisin. Pienet weljet ja sisaret puhuivat alati siitä wieraasta maasta, jonne Hugh matkustaisi ja tekivät lakkaamatta kysymyksiä, joihin hänen usein oli vaikea wastata, ja pyysivät häneltä kaikenlaisia lupauksia, tavallisesti muistuttaen: „Sinun pitää kirjoittaa minulle“.

Walter Copeland tuli häntä tapaamaan kuuluaan hänen aiotusta matkastaan, innotellen sitä ikävää tapausta, joka sen oli aikaan saanut. Hän walitti omaa ikävätään ja lähti wihdoin lohduttaen itseään sillä, ettei hänellä enää olisi kuin kolme kuukautta jällellä koulussa, jossa olisi melkein mahdoton olla ilman Hughia.

Lähestyi perjantai-ilta. Hugh oli ollut kaupungilla toimittamassa pieniä asioitaan ja samalla tehden ostoksia äidilleen. Palattuaan hän tuli perhehuoneeseen, mutta kun ei löytänyt äitiään sieltä, meni hänen huoneensa etsimään häntä. Hän tapasi äidin täällä valmistamassa pientä lipasta, johon oli asettanut kaikellaisista pikku tawaraa, jota hän luuli poikansa tarwitsewan ollessaan poisja fotoaan. Mitä huomasi silloin poikansa ja lausui iloisesti, että kun hän käytäisi näitä tawaroita, ne ehkä häntä muistuttaisiwat hänen äidistään.

— „Olen warma siitä, etten niitä siihen tarvokseen tarwitse“, wastasi poika ja meni äkkunan luo, jossa katseli ulos hetken aikaa. Wihdoin hän kääntyi: „Mitä, tahdotko sanoa rouwa Bushell'ille, että olin pa-

hoillani, kun en tawannut häntä ennen lähtöäni, ja että aioin käydä hänen luonaan, mutta sain esteitä?”

— „Tahdon warmaan hänelle sen sanoa, Hugh, mutta etkö ole! häntä tawannut? Luulin että lähdit ulos tänä iltana juuri sentähden“.

— „Niin tein“, — hän epäili, waan jatkoi sitten: „Asia oli niin, että olin juuri kääntynyt kadun kulmasta, kun näin John Wynfordin ratsuhewosen selässä owensa edustalla puhuvan ja naurawan Carterin ja jonkun toisen pojan kanssa. En tahtonut tawata heitä, sentähden käännyn toiseen suuntaan“.

Rouwa Wynford keskeytti työnsä; hänelle oli tämä puhe wastenmielistä. Hän lähestyi poikaansa ja katsoen hänen kaswoihinsa, jotka olivat kalpeat ja synkät, sanoi: „Poikani, en woi hywäksyä tuommoisia tunteita serkkuaasi kohtaan“.

— „Elä puhu hänestä, äiti“, wastasi Hugh ärtiä ja kiiwaasti; „wihaan jokaista ajatusta hänestä“.

— „Sitä pelkään, Hugh, ja tuo minua pahoitaa. En woi ajatella, että lähdet niin kauwas ja suosit tuommoisia wihamielisiä tunteita häntä kohtaan. Tiedät että se on wäärin, Hugh“.

Hän ei wastannut. Äiti otti firjan pöydältä, löysi siitä paikan ja sanoi: „Que tuosta, poikani“, ja osoitti lausetta: „Jokainen, joka wihaa weljeänsä, on murhaaja“.

Hugh katsoi häneen melkein hämillään. „Äiti!“

— „Ne eivät ole minun sanojani, Hugh; omatuntofi kyllä! sinulle sanoo, owatko nuo sanat oikeat“.

Poika oli hetken ääneti, sitten hän lausui kiiwaasti: „En woi sille mitään, wihaan häntä. Ajatelen — —“

— „Ei, Hugh, sinun täytyy voittaa tuommoiset vanhat vihat. Tiedän, mitä aioit sanoa, sillä muistan jof'ainoan sanan, jonka puhuit lauwantaina. Mutta todellakin, poikani, jos tahtoisit oikein ajatella asiaa, niin täytyy sinun myöntää, että tunteesi Johnia kohta on omat väärät; hän ei ole siihen syyppää, että on tilan perillinen. Paljon enemmän olisi sinun isälläsi wälittämisen syytä, mutta en ole koskaan kuullut hänen puhuvan sanaakaan siitä asiasta“.

— „Sitä en voi kieltää, äiti; mutta hän on tuntenut aivan samaa, olen warma siitä“.

— „Luultawasti, mutta luulen, että hän on koittanut voittaa nämä tunteet, ja etkö tahdo seurata hänen esimerkkiään, Hugh?“

— „Luulin että olin voittanut, äiti“, wastasi hän lempeämmällä äänellä. „Tiedän ettei se ole oikein; mutta kuitenkin on tuo kaikki jälleen kiihottanut mieltäni, ja jos wain tietäisit, kuinka hän aina on kiusannut minua. Olen koettanut kärsiä sitä lewollisesti, äiti, niin todellakin olen; mutta tämä tekee kaikki tyhjäksi, ja wihaan pelkkää ajatustakin hänestä“, lopetti hän yhtä kiivaasti kuin äsken.

— „Hugh, en voi olla ajattelematta, että syytät Johnia enemmän kuin hän ansaitsee. Koko asia todisti sinua vastaan, eihän John woinut sille mitään“.

— „Di äiti! ei kukaan toinen olisi ruwennut ajattelemaan, että olisin woinut ottaa rahat, jos ei hän sitä ensin olisi keksinyt, eikä hän itsekään ole koskaan sitä uskonut. Hän teki sen wain kiusataksseen minua ja koitti saada minut suuttumaan; hän oli yhtä hämmästyntynyt kuin joku toinen, kun —“. Hughin ääni wapisi liikutuksesta, mutta hän koitti lewostua ja jatkoi ä-

fiä: „Tästä ei kannata puhua; mutta kun näin hänen nauravan ja puhuvan toisten poikain kanssa tänä iltana ja ajattelin, mitä olin hänen tähtensä menettänyt, ja että minun täytyi jättää kotini tuommoisen asian tähden, tuntui kuin —. Oi, tahtoisin nähdä sen päivän, jolloin palaan takaisin ja saan hänelle kostaa. Se on yhdentekävä, kuinka kauvan aikaa siihen kuluu!“

Hän taukosi, hän oli kowin kiihtynyt ja hänen katseensa niin täynnä wihaa, että rouwa Wynford melkein pelkäsi ja oli jonkun hetken ääneti. Wihdoin hän sanoi: „Hugh, en tiedä, kuinka omin sanoin wastaisin sinulle, mutta kuule tätä“.

Hän otti jälleen Raamatun, ja luki Roomalaiskirjeen kahdennentoista luvun kolme wiimeistä wärsyä: „Älkää itse kostako, minun rakkaani, waan antakaat Jumalan wihan sijaa saada. Sillä kirjoitettu on: minun on kosto, minä tahdon kostaa, sanoo Herra. Sentähden jos sinun wihollises isoo, niin syötä häntä, ja jos hän janoo, niin juota häntä; sillä koskas tämän teet, niin sinä tuliset hiilet hänen päänsä päälle kokoot. Älä anna itseäsi voitettaa pahalta, waan woita sinä paha hywällä“.

Hän waikeni luettuaan tämän eikä Hugh myöskään sanonut mitään, waan näytti hywin leivottomalta.

— „Poikani, jos wain woisin uskoa, ettet tahdo suosia tuota pahaa, jotta se sinut woittaa, waan että koettaisit etsiä Jumalan Hengeltä woimia woittamaan sitä! Oi, Hugh, ei ole kosto, waan anteekfiantaminen kristityn melwollisuus“.

— „Äiti, en saata antaa anteekfi“.

— „Et omilla woimillasi, poikani, mutta ykfi

on, joka voi auttaa sinua, ja muista, Hugh, kuinka Hän sanoi: 'Jollette te anteeksi anna ihmisille heidän rikossiansa, niin ei myös teidän Isänne anteeksi anna teidän rikossianne'. Kuinka woin kestää sitä, että lähdet luotani kaukaiseen maahan ja tuommoiset tuomion sanat kaikuwat vastaan?"

Hugh kääntyi pois ja näytti liikutetulta, mutta ei sanonut mitään.

— „Se ei ole helppoa, poikani, mutta Hän, joka käski anteeksi antamaan, Hän on myös antanut meille esikuvan. Muistathan, Hugh, että hän rukoili: 'Isä, anna heille anteeksi, sillä' —“

— „Mutta, äiti —“

Hugh puhui masentuneella äänellä, ja heittäytyen eräälle tuolille hän nojasi käsiään pöytää vasten ja painoi päänsä niihin ja hänen koko ruumiinsa wapii liikutuksesta.

Miti seisoi wieresjä ja oli hetken ääneti, mutta hän rukoili wakarasti poikansa edestä. Wihdoin hän pani kätensä tämän olkapäille: „Hugh, lupaa minulle, että tahdot koettaa. Tiedän ettet heti voi ajatella hänestä ystävällisesti, mutta sinä et saa suwaita kostonhimoisia ajatuksia mielessäsi, ja voit pyytää armoa, että tunteesi muuttuisiwi wihasta rakkaudeksi. Tahdothan tehdä sen, Hugh, kalliin Wapahtajasi tähden. Tiedän että woin luottaa sinun lupaukseesi, jos sen annat minulle, ja se kewentäisi paljon sydäntäni erotesani sinusta“. Midin ääni wapii ja nuo viimeiset sanat tuskin kuuluivat.

Oli hetken äänettömyyttä, taistelu oli kowa; sitten, nähtävästi kowin ponnistaen woimiaan, kohotti

poika päättään: „Mitä tahdon koettaa“. Hän ei voinut sanoa enempää ja kääntyi entiseen asemaansa.

Rouva Wynford kumartui hänen puoleensa. „Sumala siunatkoon sinua, poikani. Hän siunaa ja auttaa sinua, jos vakavasti turvaat Häneen“.

Hän jäi seisomaan poikansa viereen äänettömänä. Hänen sydämensä oli täynnä tunteita, mutta hän pidatti niitä; kunnes vihdoin Hugh nousi ja kiertoen sanaa sanomatta kätensä hänen ympärilleen, sylleili häntä hellästi ja sai äidiltään tafaijin suudelman ja siunauksen. Sitten Hugh poistui huoneesta eikä häntä näkynyt enää, kunnes soitettiin teelle, jolloin hän viimeisen kerran oli ruualla kokoontuneen perheen kanssa kodissaan.

Bian tuli eron hetki. Frank oli saattamassa isäänsä ja veljeänsä ja näki heidän lähtönsä. Hugh, joka koko illan oli reippaasti käyttänyt ynyt heittäen jäähyväiset nuoremille perheen jäsenille, näytti pitävän vaikeampana, erota äidistään. Vihdoin poika heitti äänetönnä hyvästi hänelle, hän vain kääntyi ja katsoi häneen katseella, joka painui äidin mieleen ja jota tämä usein vielä vuosien perästä muisteli ajattellessaan poikaansa.

Bian he kulkiwat kowaa mauhtia, poistuen Rithertonista. Hugh aawisti, että hän oli jottanut tärkeän askelen, tehnyt jyrkän käännöksen elämässään, mutta hän oli niin tyllästynyt viimeisten päivän ikävyyteen, että yö kului jonkunmoisessa unekiwassa mielen-tilassa, kunnes päivän nousu häntä vähän wirfisti ja hänen huomionsa kiintyi tien warrella olewiin erilaiisiin esineisiin.

Mikaiseen he saapuivat perille ja saivat herra Barkerin lämpimän tervehdyksen, joka oli iloinen tawatessaan jälleen wanhan ystävän. Ilta ja seuraawa päivä kului hyvin hauskasti. Hugh sai tietää tulewasta elämästään ja pani mieleensä herra Barkerin neuwot wastoinkäymisten aikana. Maanantaina hänen piti mennä laivaan, jolloin sen oli lähteminen pitkin wirtaa, kunnes seuraawana päivänä purjehtifi aawalle merelle.

Samana aamuna, herra Barkerin luettua kirjeensä, hän otti erään niistä ja ojensi Hughille sanoen: „Tuossa, nuori herra, saatte nähdä awomielisyyden ja rehellisyyden seuraukset. Jos olisin saanut tämän kirjeen ilman isänne edelläkäypää selitystä, niin tunnustan, että olisin teitä epäillyt; mutta nyt saatte hämittää tämän niin pian kuin tahdotte“.

Hugh otti kirjeen ihmetellen, mitä se tarkoitti, mutta kun hän silmäili sitä, niin hän punehrtui wihasta. Se sisällsi kertomuksen viimeisistä tapauksista Rithertonin koulussa ja oli kirjoitettu herra Barkerille waroittaakseen häntä liian paljon luottamasta Hugh Wynfordiin, joka oli osoittanut huonoja luonteenominaisuuksia, joista hän warmaanfin oli tietämätön. Kirjeen alle oli kirjoitettu: „Dikeuden rakastaja“.

Hugh oli pyytänyt isäänsä, että hän kirjoittaisaan herra Barkerille, erittäin mainitsisi syyn, minkätähden hän oli muuttanut päätöksensä ja hakenuit paikkaa, jota hän juuri wähää ennen oli kieltännyt wastaanottamasta, jotta herra Barker jo edeltäpäin tiesi kaikki. Kirjeen kirjoittajan ilkeä tarkoitus tehdä Hughia epäluulon alaiseksi hänen filmissään jäi siis waiikutusta waille.

Hugh katseli yhä kirjettä äänetönnä; käsiälä oli nähtävästi muutettu, mutta hänestä näytti kuin olisi se John Wynfordin, eikä hän voinut ruweta puhumaan.

Herra Barfer nauroi nähdesään hänen hajamielisyytensä ja hämmästyksensä, ja pian hän huomautti tohtori Wynfordia kirjeen sisällöstä, lisäten että Hugh warmaanfin oli jättänyt Rithertoniin muutamia hyviä ystäviä. Tohtori Wynford oli suuttunut ja arweli, kuka kirjeenkirjoittaja mahtoi olla, ja pyysi Hughia antamaan hänelle kirjeen. Tämä ojensi sen isälleen sanoen: „Huomaan aiwan hyvin kuka sen on kirjoittanut; tässä on vielä loppuosa hänen käntöfsestään“.

— „Etjän tarkota Johnia?“ kysyi hänen isänsä.

— „Niin tarkotan“, wastasi Hugh.

— „Belkään, että olisi ollut parempi, jos en olisi näyttänyt sitä“, sanoi herra Barfer, katsoen lewottomana pojan punaisia kasvoja ja hämmentynyttä ulkomuotoa.

Hugh koetti tointua ja nauraa, mutta siinä hän ei oikein onnistunut. Tohtori Wynford ojensi kirjeen herra Barferille, joka heti poltti sen ja sanoi: „Wahinko, ettei kirjoittaja woi huomata, kuinka palkitsen hänen ystämyytensä. Jos tunnet hänet, voit sen hänelle kertoa, Wynford“.

— „Se ehkä enemmän suututtaa häntä, jos ei puhu mitään koko asiasta, jota se ei ansaitsekaan“, sanoi tohtori, silmäillen poikaansa, ikäänkuin olisi puhunut hänelle.

— „Warmaanfin“, sanoi Hugh, mutta hän lisäsi wähän hiljaisemmalla äänellä: „Ehkä kerrot kumminkin äidille“.

Tohtori Wynford nyökäytti myöntävästi ja sitten lopetettiin asia ikäänkuin molemminpuolisesta suostumuksesta.

Oli toimitettavana muutamia asioita Hughin matkaa warten, ja kun se oli tehty, näytti herra Barfer muutamia kaupungin julkisia merkillisempiä paikkoja, waikka paljoakaan aikaa ei heillä tähän ollut, sillä tohtori Wynfordin täytyi samana iltapäivänä palata takaisin Rithertoniin, koska toimensa waativat häntä pian kotiin. Parin tunnin perästä saattoi herra Barfer Hughin laivalle. Hän oli jo tätä ennen isänsä kanssa käynyt laivalla, ja hänet oli esitetty laivan kapteenille. Herra Barfer heitti hänet siellä hyvästi, toivotti hänelle onnellista matkaa ja onnea tulewissa toimisissa. Sitten kun hänkin oli kadonnut Hughin näkywistä, tuntui hänestä kuin olisi viimeinenkin yhdyside entisyyden kanssa katkennut, ja hän oli jäänyt monesfakin suhteessa jatkamaan matkaa yli tuntemattoman meren. Pian hänen mielsensä kuitenkin kiintyi laivan erilaisiin liikkeisiin lähtiesään satamasta ja jäädessään joelle yöksi ankkuriin. Kun sitten pimeys wähitellen laskeutui ja peitti koko seudun, katseli hän rannalla tuikkivia tulia, jotka suorina wiivoina loistivat pitkin katuja ja telakoita tuossa laajasssa kaupungissa.

Wihdoin hän meni lewolle, waikkei saanut unta. Hälinä kannella ja hänen outo tilansa weiwät häneltä unen, jotta hän wain wähän nukahti. Warhain seuraavana aamuna palasi hän kannelle ja tunteittensa wallassa katseli pian katoawaa synnyinmaansa rannikkoa, kunnes hänen täytyi mennä alas meritaudin tähden, joka tawallisesti ahdistaa ensifertalaisia, — ja kohta hänestä oli yhdentekewää mitä hänelle tapahtuisi.

Seuraavana päivänä hän tunsi itsensä paremaksi ja tuli jälleen kannelle. He olivat jo niin kaukana ettei maata näkynyt, ja Hughista oli hauskaa nähdä wettä filmän siintämättömään kaifilla puolilla ja tuntea raikkaan merituulen liehuwan kaswojaan wästen.

Näin itseään huwitellen, hänen mieleensä johtui äkkiä että tänä päivänä oli pallotilipailu Nithertonissa. Hän saattoi mielesjään selwään kuwailla koko tapauksen. Kun moniaita wiikkoja sen jälkeen hän sai Frankilta kertomuksen päivän tapauksista ja luki toisten koululaisten ilosta, kun Nithertonin koulu kärsi tappion, oli se hänestä kuin kaukaisen unen jälkifaikea, johon hän wertasi nykyistä eloisaa todellisuutta. Mutta tällä hetkellä muistui hänen mieleensä niin monta seikkaa, että hänen täytyi etsiä erityistä paikkaa, jossa, nojaten laivan seinää wästen, saattoi rauhassa miettiä eikä tarwinnut pelätä häiriintymistä.

Hän saattoi tuskin uskoa että oli kulunut wain kaffi wiikkoa siitä, kun hän oli eronnut George Weredithistä, ja kuwaillut tulewaisuuttaan niin erilaiseksi kuin miksi se nyt oli muuttunut. Kuinka paljon olikaan siitä hetkestä tapahtunut! Hänestä tuntui kuin olisi hän elänyt wähintäin vuoden näiden kahden wiikon kuluesssa. Sitten äkkiä hänen mieleensä johtui sekin, kuinka kauwan kului si ennenkun näki ne, joista nyt oli eronnut. Hän muisti myöskin serkkuaansa, joka oli kaiken pahan saanut aikaan, ja kuinka hän viimeisellä hetkellä oli koettanut häntä wahingoittaa. Tämä ajatus nostatti hänessä jälleen nuo wihaiset tunteet walloilleen, jotka jo olivat hiukan rauhoittuneet. Hetken aikaa waltasi intohimo hänet ja pimeys peitti hänen

sydämmensä; mutta äitinsä viimeiset sanat johtuivat hänen mieleensä ja hän muisti lupaustaan hänelle. Olentonsa koko voimalla hän koetti poistaa mielestään nuo ajatukset ja samalla kohosi rukous taivasta kohti, apua pyytäen. Nostaen päätään hän tunsi raittiin tuulen ja hänen katseensa kohtasi auringon säteiden iloista leikkiä laineiden kanssa. Ne näyttivät kääntävän hänen ajatuksensa vastaisuuteen ja lupaaman valoisampaa tulevaisuutta. Hän tunsi itsensä rohkeammaksi taistelemaan miehekkäästi pahaa vastaan, joka uhkasi hänet voittaa, ja rupeşi ajattelemaan tulevaisia tehtäviänsä wieraassa maassa, koetti muistella herra Barkerin kertomusta elämästään siellä ja päätti jälleen ruweta käymään oikeata tietä huolimatta kiusauksista, jotka tiesi sielläkin itseään kohtaaman.

Näin hän astui ensimmäisen askelen itselaswattusen tietä ja sai ensimmäisen, jos pienenkin voittonsa elämän suuresa taistelussa, jota hän nyt oli jäänyt omin neuwoin kestämään, kaukana kodin ohjauksesta, joka tähän asti oli häntä auttanut, ja jona nyt piti kantaa joko hyviä tai huonoja hedelmiä vastaisessa elämissä.

Kahdeksas luku.

Ylästäyään matkansa perille kului Hugh Wynsfordin elämä alussa jofseenkin tyydyttävästi. Hänen esimiehensä, herra Wilson, otti hänet hywin ystävällisesti vastaan ja hän tottui pian uusiin tehtäwiinsä. Hänen täytyi tietysti alussa oppia laikkia, mutta hän oli halukas siihen ja koska hän oli wilkas, ahkera poika, woitti hän pian waifeudet. Hän asui herra Wilsonin perheessä ja hänen towereinansa konttorissa oli isännän oma poika ja eräs vanhempi kirjanpitäjä nimeltä French. Näiden molempien kanssa hän oli hywiissä wäleissä; he olivat hywin ystävällisiä, etsiwät usein hänen seuraansa ja tarjoutuivat tutustuttamaan häntä paikkakunnan seurapiireissä.

Hugh seurasi heitä ensin mielellään, mutta pian hän huomasi, ettei hän hywällä omallatunnolla woinut ottaa osaa heidän seuraelämäänsä. Hän wetäytyi pois ja kun ei tahtonut heitä loukata, janoi käyttäwänsä joutilaan aikansa opinnoihin, jotta ei unohtaisi entisiä tietojaan. Tämä olifin aiwan totta, Hugh oli päättänyt jatkaa lukujaan niin paljon kuin taisi, mutta

huomasi että se oli vaikeaa, ja sai färsiä pilkkaafin siitä syystä.

Pian hän myös hawaitfi, etteivät asiat olleet niin hyvällä kannalla kuin ne alussa olivat näyttäneet olewan. Herra Wilson, waikkei ollut vielä wanha ijältään, oli kuitenkin semmoinen ruumiinvoimiltaan ja tawoiltaan. Hän jätti paljon tehtäviä Frenchille ja pojalleen ja oli tawallisesti pari kolme päivää kerrallaan pois konttorista. French myöskin wuorostaan mielellään otti wapautta ja alkoi olla pois wuorostaan, josta nuori Wilson ei pitänyt wäliä. Tämä kowin ihmetytti Hughia. Molemmat koittiwat houkuttella häntäkin yhtymään heidän epärehelliseen menettelyynsä, mutta kun hän yhä pysyi heistä erossa, syntyi heidän wälillään wihamielisyyttä.

Usein tapahtui, että sekä Wilson että French olivat poisja samaan aikaan; ja kun Hugh wastusti sitä lisätyötä, joka täten tuli hänen osalleen, ei hän saanut muuta kuin haukkumista ja häntä käskettiin pitämään huolta omista töistään eikä sekaantumaan toisten toimiin. Joskus tapahtui hänen läsnäollessaan asioita, joita hän, waikkei niitä oikein ymmärtänyt, ei woinut hyväksyä ja tawallisesti hän silloin lähti jollekin asialle, jotta ei olisi tarwinnut sekaantua semmoisiin tekoihin.

Kerran herra Wilson tuli konttoriin aivan odottamatta ja kun huomasi hänen olewan yksin, kysyi toisia ja luuli että jotakin merkillistä oli tapahtunut, joka oli saanut heidät poistumaan. Hugh ei tahtonut kiertää asiaa ja he tietysti saivat Wilsonilta muistutuksia, kun palasivat.

Kun hän meni pois, ahdistiwat he molemmat

Hughia, joka puolusti itseään minä voin, mutta pian hän huomasi, ettei se ollut miksiäkään hyväksi. Waikka he kyllä jonkun aikaa olivat huolellisempia ja säännöllisempiä toimeksaan, jott'ei heidän wääräytensä tullisi ilmi, huomasi Hugh, että he tekivät minä voivat, alentaakseen häntä herra Wilsonin filmisä. Jokainen pieni waromattomuus taikka nähtävä huolimattomuus, johon hän oli syypää, suurennettiin törkeäksi wirheeksi; ja Hugh sai kestää monta muistutusta, jotka hän huomasi monessa suhteessa olewan ansaitsemattomia, taikka joiden oikeastaan olisi pitänyt kohdata hänen tovereistaan, mutta hän ei voinut sitä wälttää ja hänen täytyi äänettömänä kärsiä.

Kaksi vuotta oli kulunut ja asiat olivat yhä tässä huonossa tilassa. Hugh oli saanut monta aihetta itsekasvatukseen eikä hän ollut niitä laiminlyönyt. Hän koetti aina pitää waralla luontoaan ja wältti huolellisesti kaikkea mikä olisi antanut walittamisen aihetta häntä vastaan. Hänen elämänsä oli jotenkin ykjinäistä, mutta siitä oli se hyöty, että hänen luonteensa lujeni ja karaistui.

Tähän aikaan tapahtui, että eräänä iltapäivänä, kun Hugh palattuaan asialta, oli juuri astumassa konttoriin, tapasi hän Henry Wilsonin owella aikeissa lähteä pois. Hugh wetäytyi takaisin antaakseen hänen mennä puuttumatta puheisiin hänen kanssaan; häntä seurasi eräs nuori mies, joka kiinnitti Hughin huomion, koska hän oli mielestään tämän ennen nähnyt. Hugh kääntyi katsomaan wierasta ja huomasi itse olewansa tämän erityisen huomion esineenä. Hän ei voinut wierasta tuntea ja asia unohtui, kun hän taas sai työssään ajattelemissa aihetta.

Konttorissa oli kiire aika ja Hughilla oli kahta kertaa enemmän työtä tänä iltana, kun Henry yhä viipyi poiska kaiken iltapäivää. Hän oli siihen tottunut eikä valittanut sitä, koska oli huomannut, että asia vain siitä paheni. Kun Henry Wilson vihdoin palasi, huomautti hän tätä eräästä laskusta, jota ei saanut lyömään yhteen; siinä oli virhe ja Hugh sanoi että Henry varmaan oli erehtynyt eräässä kohdassa, jonka hän osoitti, ja joka korjattuna tekisi laskun oikeaksi. Henry kielsi tehneensä mitään erehdyksiä, ja kun Hugh yhä edelleen koetti todistaa olevansa oikeassa, hän kovasti käski hänen waikenemaan, lisäksi merkitsevästi, että Hugh itse luultavasti saattoi tehdä selwää waillinaisista laskuista, jos vain tahtoi. Hugh katsoi häneen, aikoen kysyä hänen tarkotustaan, mutta hillitsi itsensä ajatellen, että jos ei hän nyt suututtaisi Henryä, tämä paremmin kuuntelisi häntä seuraavana päivänä. Hugh oli sitäpaitse niin loukkaantunut Henryn kowista sanoista ja ynseistä wiittauksista, että tunsi ei woiwansa sitä kauwan kestää.

Seuraavana aamuna hän jälleen pyysi Henryn ottamaan huomioon asian, mutta tämä wäitti, ettei erehdys ollut hänen tekemänsä eikä tahtonut kuulla Hughin muistutuksia. Hugh oli hywin hämmästynyt, koska hän mielestään oli warma siitä, että Wilson oli wäärässä.

Juuri samassa tuli wanhempi herra Wilson sisään ja heti kertoi hänen poikansa hänelle, ettei Hugh saanut laskuaan lyömään yhteen, ja että hänestä asia waati tarkastusta.

Herra Wilson oli hämmästynyt ja pyysi selityksiä, johon Hugh oli heti walmis, waan Henry äkkiä kes-

kyntti hänet ja sanoi: „Hän tahtoi syyttää siitä minua, mutta se ei käy laatuun, woin kertoa hänelle“.

Herra Wilson näytti hywin vihaiselta ja istuutuen käski hän Wynfordin näyttämään laskun hänelle. Hugh teki niin, osoitti missä wika oli ja uudisti jälleen oman arwelunsa siitä. Herra Wilson katsoi poikaansa: „Mitä sanot tästä, Henry?“

— „Olen tietysti kirjoittanut laskuni oikein; Wynford on kaiketi käyttänyt rahat omiin tarpeisiinsa ja hän tahtoo nyt puolustaa itseänsä panemalla syyn minun niskoilleni“.

Molemmat kuulijat hämmästyivät tästä rohkeasta syytösfestä. Hugh punehtui vihasta ja waati kiivaasti selitystä, mutta käwi äänettömäksi kuullessaan Henryn hywin lewollisesti lisäävän ja ikäänkuin olisi nauttinut waitutuksesta, jonka hänen sanansa tuottivat: „Ei ole enji kerta, kun häntä semmoisesta syytetään“.

— „Henry, mitä tarkoitat?“ kysyi herra Wilson.

— „Hän ei woi sitä kieltää, waan woihan häneltä kysyä, eikö häntä erotettu koulusta sentähden, että koski muutamiin rahoihin, jotka eiwät olleet hänen omiaan“.

Herra Wilson kääntyi Hughin puoleen, ja kysyi ankarasti: „Onko se totta, Wynford?“

Hugh woitti waikasti suuttumuksen ja häpeän tunteensa näin odottamattomasta paljastuksesta ja wastasi: „Se on todellakin warma, herra, että minua on semmoisesta syytetty, mutta olin siihen syytön, eikä minua ole koskaan koulusta erotettu, — eronin sieltä omasta wapaasta tahdostani“.

— „Niin, uskallanpa sanoa, että woimme arwata, mitä tämä merkitsee“, sanoi Henry, halweksiwasti lisä-

ten isälleen: „Huomaathan ettei hän voi väittää, että syytös todistettiin vääräksi“.

— „Mistä olet tuon saanut tietää, Henry?“ kysyi hänen isänsä, „kuinka en minä olisi siitä koskaan ennen kuullut?“

— „Kuulin siitä vasta eilen“, vastasi Henry, „ystäväni Tom Wheeler tunsi Wynfordin nähdessään hänet ja ihmetteli, että hän oli täällä. Rupestin kyselymään, ja sain kuulla tuon asian“.

Nyt Hugh muisti, että Stephen Wheelerillä oli vanhempi veli merimiehenä, joka oli Rithertonissa siihen aikaan kun nuo onnettomat rahat katosivat ja heti johtui hänen mieleensä, että vieras, jonka hän oli nähnyt Henry Wilsonin seurassa, oli juuri tämä. Hän huomasi heti, että hänen maineensa oli mennyt, mutta hänen huomionsa kiintyi herra Wilsonin sanoihin: „Kerro minulle seikkaperäisesti, Henry“; ja Henry kertoi heti tapahtumat niinkuin oli ne Wheeleriltä kuulut, ja näytti iloitsewan huomatessaan Hughin peittämättömän mielipahan.

Herra Wilson kuunteli häntä, ja huomautti siten: „Oli kummallista, että herra Barfer lähetti hänet tänne“.

— „Voitte olla varma siitä, ettei herra Barfer tiennyt mitään tuosta laikesta“, vastasi Henry; „tuskimpa Wynford siitä hänelle kertoi“.

Hugh aikoi wakuuttaa, että herra Barfer kyllä tiesi, mutta hän pidätti jo puoleksi lausutut sanat ajatellen, etteivät ne kumminkaan auttaisi ja tuottaisivat wain häpeää niin hyvälle ystäväälle. Hän seisoi äänettömänä, tietäen ettei woinut sanoa puolustukse-

seen mitään, jota olisi uskottu, mutta hänen sydämessään riehuivat kauhun ja häpeän tunteet.

— „Mäethän, ettei hänellä ole mitään sanomista“, väitti Henry Wilson, „hän on kokonaan hämmästynyt tästä paljastuksesta. Luulen että oli hyvä, että huomasiimme tuon, ennenkuin pahempaa tapahtuu; wai onko pahempiafin syyttöksiä, Wynford?“ Hän asetti puhuessaan kätensä onnistumattomille lastuille.

Hugh ei vastannut mitään; hän ei uskaltanut puhua, hänellä oli kylliksi tekemistä voittaakseen kuuhuwia tunteitaan, warsinfin kun hän oli warma siitä, että erehdys oli Wilsonin itsensä tekemä ja että tämäkin tiesi sen niin olewan. Mutta asia keskeytyi, kun sisään astui kaffi wierasta herrasmiestä, joilla oli asioita herra Wilsonille, joka heti lähti heidän seurassaan yksityiseen asuntoonsa.

Hugh meni pulpettinsa luo ja koetti ruweta tawalliseen työhönsä, mutta oli kowin hajamielinen. Hän ei woinut palauttaa ajatustiaan äskeisestä tapauksesta ja sen seurauksista, joten hän ei saanut paljon aikaan. Hänen piti vielä kärsiä sekin katkera nöyryytys, että kuuli Henry Wilsonin erityisellä mielihyväällä kertowan asian Frenchille tämän tullessa sisään ja molempain tekewän pilkallisia huomautuksia hänen menoistaan.

Wihdoin ei hän enää woinut sitä kestää, waan ottaen hattunsa hän kiiruhti ulos eikä ollut kuulewinaan Frenchin kysymystä, mihin hän meni, tuntien wain sen, että hänen piti päästä yksikseen ja heistä erilleen, kootakseen ajatustiaan ja rauhoittaakseen kiihtynyttä mieltään. Palatessaan hän oli hywin kalpea

ja nähtävästi levollisena hän toimitti tehtävänsä loppuosan päivästä, vaikka hänen katkerat ajatuksensa tuottivat hänelle kovia kärsimyksiä. Hänen molemmat towerinsa kiusasivat häntä vielä lisäksi minkä taivivat.

Hugh vietti melkein unettoman yön odottaen pahinta, eikä ihmetellyt, kun herra Wilson seuraavana aamuna kutsui hänet yksityiseen huoneeseensa. Tämä herrasmies, moittien ankarasti häntä siitä mitä oli tapahtunut ja muistuttaen, kuinka hän ennenkin oli hänessä wifoja huomannut, sanoi ettei hän siis mitenkään woinut häntä edelleen pitää toimessaan. Hugh sai jäädä vielä kuukaudeksi, koska hän ei tahtonut menetellä kowasti häntä kohtaen, vaan että sen ajan kuluttua he olisivat erossa. Herra Wilson lisäsi, että hän firjoittaisi herra Barkerille ja antaisi tämän tietää asiasta.

Hugh oli odottanut tämän tapaista. Hän ei puolustanut itseään, vaan taisteli kowasti ylpeyttään vastaan, joka kiihoitti häntä ensin sanomaan tahtowansa heti erota. Kun herra Wilson lopuksi osoitti hänelle, että sai lähteä, niin hän wain tyynesti kumarxi ja poistui.

Seuraawa kuukausi ei ollut hänelle helppo, jouduttuaan näin epäsuosiioon. Se oli monessa suhteessa pahempi kuin hänen viimeiset päivänsä Rithertonissa ja hänen täytyi se nyt yksin kestää. Edelliset koettelemukset kaikfine eri vaiheineen uudistuivat vielä suu-remmalla waimalla. Monta kertaa hänen teki mielenjä heittää taistelu ja antautua huolettomaksi tulewasta elämänsä suunnasta. Mutta kodin muisto hil-

litfi usein hänen kuohuvaa mieltänsä, waikka toiselta puolen se lisäsi hänen kärjimystensä katkeruutta. Tämä-
möisinä hetkinä hänen äitinsä viimeiset sanat muis-
tuivat hänen mieleensä erinomaisen suloisina; ne osoi-
tivat hänet nyt niinkuin silloinkin Hänen luokseen, joka
oli kantanut ristin ja häpeän, koska hänen tahtonsa
oli yhtä Isän tahdon kanssa. Ja silloin Hugh tunsi,
ettei hän ollut yksin ja rukoili nöyrästi apua, jota ei
koskaan kielletä niiltä, jotka sitä uskollisesti etsivät.
Hän päätti ryhtyä taisteluun uusilla voimilla ja roh-
keana voittaa pilkan, joka häntä kohtasi.

Tuommoisissa koettelemuksissa kului aika. Kuu-
kausi oli kohta mennyt eikä hän ollut vielä saanut
toista paikkaa. Oli wain muutamia, joiden luona hän
olisi tahtonut palwella, waan heistäkään eivät kaikki
tarwinneet apulaista. Ne kassu tai kolme, jotka tarwit-
sivat, katsoivat kylmästi nuorukaiseen, jolla oli niin
moitteenalainen maine ja kielsivät vastaanottamasta
hänen tarjoustaan.

Hän oli melkein epätoivoisena ja ajatteli, että
hänen täytyisi palata Englantiin ja koettaa jossakin
siellä saada työtä, kun French eräänä päivänä kysyi,
oliko hän jo saanut paikkaa.

Hugh masenji suuttumuksensa hänen pilkallisesta
äänestään ja wastasi wain: „En“.

— „Ei kukaan hänestä huoli“, nauroi Henry
Wilson, joka oli tehnyt kaiken voitawansa lemittääk-
seen tietoja Wynsordin entisyydestä, jonka hän kaikille
tuttawilleen sanoi ensin kessineensä. Tämän Hugh hy-
win tiesi.

— „Paras kysyä vanhalta herra Cameronilta“, huomautti French.

— „Darwitšijiko herra Cameron apulaista?“ kysyi Hugh.

— „Darwitsee“, vastasi French. „Kuulin eilen, että Thorne aikoi lähteä hänen luotaan, sillä hän ei voi kärkeä hänen alituisista jekaantumistaan ja torumistaan. Koska herra Cameron on hyvin epäluuloinen kaikissa asioissa, luulen että ehkä sinä jopisit siellä“.

Tähän pistosanaan ei Hugh vastannut mitään, vaan päätti kysyä Cameronilta. Hän oli warma siitä, että tämän herrasmiehen luonne oli semmoinen, jolki French sen kuvasi ja että hän oli kiivas ja epämielilyttävä, koska hänen luonaan ei kukaan ollut enempää kuin muutaman kuukauden; mutta Hughin ylpeä mieli oli nöyrytynyt ja hän oli kiitollinen tuommoises=tafin tilaisuudesta.

Bian hän meni herra Cameronin luo, ja koska hän oli päättänyt edeltäkäsin ilmoittaa pahan maineensa, kertoi hänelle amonaisesti kuinka asiat olivat, waikka samalla kertaa wakuutti olevansa wiaton. Herra Cameron kuunteli häntä äänettömänä, sanoen sitten, että hän tahtoi tavata herra Wilsonia, ja pyysi hänen tulemaan seuraavana päivänä saamaan vastauksen.

Hugh tekikin niin ja sai lyhyesti tietää, että herra Wilson oli todistanut hänen puheensa oikeaksi ja herra Cameron selitti, että jos hän halusi, saisi tulla hänen luokseen heti kun pääsisi wapaaksi toisesta paikasta. Hugh kiitti häntä ja kysyi mitä hänellä ensin olisi tehtävää, joka hänelle ilmoitettiin samaan jänkkään, kylmään tapaan, ja lähti talosta, odottamatta erityistä onnea tulewaisuudenkaan suhteen.

Hänen täytyi vielä kestää Wilsonin ja Frenchin pilkkaa, kun he kuulivat, että hän todellakin oli saanut paikan herra Cameronin luona. Mutta hän ei ollut kuuleminaan heidän nauruaan, onnitellen itseään, että vihdoinkin pääsi vapaaksi heidän seurastaan.

Yhdeksäs luku.

Määrätyllä ajalla Hugh tuli uuteen toimeensa, joka hänestä ensin oli erinomaisen vastahakoinen. Herra Cameronin liike ei ollut hänen mieleisensä, mutta hän tiesi, ettei hänellä ollut muuta valitsemisen varaa ja hän tynnytti kapinallista mieltään niin hyvin kuin saattoi.

Mutta jos ei häntä miellyttänyt liike, niin vielä vähemmin miellytti häntä isäntänsä. Tämän käytös oli kova ja kylmä, ankarasti hän walvoi pienimpiäkin tehtäviä, ja Hughista tuntui kuin olisi häntä wähdittu kuin karfulaista. Hänen isäntänsä kiivas luonto puhkesi alituisesti raiwoon ja kohtasi Hughia semmoisella tawalla, jota hänen oli waikkea kestää.

Se oli kuitenkin hyvä koulu kärsiwällisyyteen ja itsensä hillitsemiseen, ja hän koetti wakawasti oppia tuon waikkeen läksyn, waikka hänen mielenä usein nousi alituisista alistumista vastaan, kun hän ajatteli tilaansa. Häntä suututti erittäin se, että hän huomasi itseään aina epäiltävän. Hän melkein luuli, että hänen täytyi ensimmäisten wiikkojen kuluttua luopua

toimestaan, mutta sitten tuli muutos. Hän vilustui ja oli siitä huolimaton, tuli kuumeesen ja täytyi pysyä huoneessaan muutamia päiviä.

Herra Cameron näytti pitävän hänestä parempaa huolta kuin hän oli odottanut. Huomatessaan, että nuorukainen todellakin oli sairas, otti hän hoitajan hänelle, ja kerran tai pari hän itsekkin tuli häntä katsomaan. Hugh luuli ensin, että hän teki sen nähdäkseen pysyikö Hugh pois ja kauvemmin kuin hän oikeastaan tarvitsi ja päätti, ettei antaisi aiheutta siihen luuloon. Hän tuli konttoriin paljoa aikaisemmin kuin olisi jaksanut, mutta oli niin tykenemätön työhön, että herra Cameron tavallisella äreällä tavallaan käski hänen mennä takaisin vuoteeseen, ellei tahtonut tulla jälleen sairaaksi. Kun hän lähti huoneesta, kutsui vanha herra hänet takaisin ja kiesi hänen tulemaasta työhön, ennenkuin hän antaisi luvan.

Hugh oli iloinen kun pääsi levolle; hänen päättään pakotti kowasti ja pari päivää hän sai kärsiä waromattomuudestaan, sillä kuume palasi takaisin. Mutta hänen mielensä oli nyt kewyt ja hän odotti lewollisena, kunnes herra Cameron antaisi hänelle käskyn palata toimiinsa. Sitä ei annettu ennenkuin hän tunsi olevansa aiwan tykenewä niihin, eikä hän woinut ymmärtää herra Cameronin ystävällisyyttä häntä kohtaan.

Barantumisensa aikana oli hän miettinyt tilaansa, sillä hän oli saanut kirjeitä isältään ja herra Barkerilta, kun olivat kuulleet mitä oli tapahtunut herra Wilsonin luona. Jälkimäinen kertoi kirjoittaneensa herra Wilsonille, tunnustaen kuullessa syytökset Hughia vastaan Rithertonissa, mutta lisäten että oli saanut selityksiä, jotka häntä tyydyttivät, muutoin ei suin-

kaan olisi toimittanut nuorukaista herra Wilsonin luokse. Hän kirjoitti myös, että jos ei herra Wilson olisi tyytymäinen, niin elköön Hugh epäilkö lähteä paikastaan, ja että hän olisi iloinen, jos saisi hänet toiseen paikkaan, joka olisi helppoa, jos Hugh palaisi Englantiin. Herra Barker ei ensinkään tiennyt, että Hugh oli saanut eron herra Wilsonin luota.

Herra Wynfordin kirje oli samaan tapaan kirjoitettu. Hän sanoi, ettei poikansa suotta tarvitsejillä epäilyn ja epäsuosion alaisena, vaan tulisi heti kotiin, jossa olisi sydämmellisesti tervetullut ja hänellä olisi vapaus walita minä elämänuran tahansa.

Hugh luki tämän kirjeen vaihtelevilla tunteilla. Hänen teki hywin mieltensä palata takaisin; ei milloinkaan koti ja sen viehättykset olleet enemmän houkuttelevia. Hän oli sitäpaitsä kyllästynyt edelliseen elämänsä ja vihasi paikkakuntaa ja ihmisiä. Jonkun hetken hän jo ajatteli, että heittäisi herra Cameronin hyvästi ja koettaisi josfakin muualla saada sopiwaa työtä; hänen wanhat tulewaisuuden toiveensa heräsivät hänessä uudestaan.

Mutta sitten toiset ajatukset jälleen tulivat hänen mieleensä. Hänestä oli usein tuntunut, että oli tehnyt liian äffinäisen päätöksen lähtiesään Rithertonista, ja pitkö hänen jälleen uudistaa sama erehdys? Eikö olisi wiisaampaa ja samalla miehekkäämpää pysyä sillä tiellä, jonka kerran oli walinnut ja koettaa kehittää luonnettaan siinä paikassa, johon oli joutunut? Hän arweli itsekseen, että olisi ylpeä, jos saisi ne henkilöt, jotka häntä nyt olivat tuominneet, tunnustamaan että olivat erehtyneet. Jos hän oli tehnyt wäärin jättäesään syntymämaansa, piti hänen myös kärsiä sen seu-

rauffista. Niin, hän huomasi että tämä tie olisi paras, waikkei se ollut helpoin. Suoaten hän luopui hauskoista tuulentuwistaan ja kertoi kirjeesään päätöksensä, ilmoittaen saaneensa paikan herra Cameronin luona, mutta ei maininnut niistä ikäwylyksistä, joita hänellä siinä oli.

Hän sai vastauksen herra Barkerilta, joka hyväksyi hänen waalinsa, sanoen tietävänsä Cameronista, ettei hän ollut niin kova ja tietämätön kuin alussa näytti. Hän neuvoi Hughia kestäämään horjumatta ja ennusti, että hän pian pääsisi ylenemään. Hugh ei tiennyt ennenkuin kauwan jälkeinpäin, että hän myöskin kirjoiitti herra Cameronille, antaen hänelle saman selityksen kuin oli antanut herra Wilsonille ja puoltaen nuorta ystäväänsä hänen arwoikkaasen suosionsa.

Tämä kirje ei tehnyt huomattavaa vaikutusta. Kun Hugh tuli takaisin toimeensa, kohteli herra Cameron häntä samalla tavalla kuin ennenkin. Hän tuntui ehkä entistäänkin kowemmalta ja wifoja etsiwältä, jotta Hugh melkein katui kun oli päättänyt jäädä hänen luokseen. Mutta tarkemmin mietittyään asiaa, hän ei kuitenkään woinut todenteolla ajatella kotiin palaamista; se tuntui hänestä peräntymiseltä, ja aina hän tuli siihen päätökseen, että koettaisi kestää vielä wähän aikaa. Wähitellen hän tottui tähän, häntä ei enää niin houkutellut muuttamisen mahdollisuus; ja koska hänen tuli kulkea kowaa tietä, astui hän sitä wafawin askelin, polkien waikeudet jalkainsa alle eikä pysähtynyt niiden kanssa tinkimään.

Hän oppi kestäämään herra Cameronin wihapurkaukset wastustamatta ja puhuen hymäntahtoista leikkiä, jotta wihdoin tuo wanha herrasmies näytti

häpeävän omaa kiivauttaan ja rupeesi sitä hillitsemään. Kun se vielä joskus puhkesi ilmi, seurasi sitä melkein aina joku odottamaton suosioosoitus Hughia kohtaan. Hän rupeesi Hughiin yhä enemmän luottamaan eikä häirinnyt häntä alituisilla tarkastuksilla. Hugh tunsi, että oli päässyt hänen suosionsa.

Näin kului hänen ulkonainen elämänsä seuraavan viiden vuoden aikana. Sisällisesti hänen oli festettävä myrskyjä ja kiusauksia, joista eivät muut mitään tietäneet. Koti-ikävä häntä usein waiwasi ja hän tunsi olewansa yksin maailmassa. Hän ei ensin ollut saanut yhtään lähempää ystävää, ja nyt hän entistä enemmän karktoi tuttavuuksia. Siellä oli pari kolme henkilöä, joiden kanssa hän olisi tahtonut seurustella, jos he olisivat sen sallineet; mutta asiain näin ollen ei tietysti hänelle ollut helppoa saavuttaa heidän luottamustaan. Ja jos hän olisi antautunut tavalliseen seurapiiriin, ei häntä olisi tyhdyttänyt se huono henki, joka siinä wallitsi, ja hänen piti wastustaa sen pahentawaa waiikutusta itsensä suhteen. Siten hän wähitellen wetäytyi yhä enemmän itseksään. Hänen rakkautensa opintoihin olivat hänelle kuitenkin suureksi awuksi tässä suhteessa, ja hän sai muutamilla luonnontieteellisillä aloilla aihetta erityiseen mielenkiintoon, joka teki hänen olonsa hauskemman noiden erilaisten ikäwyyksien wallitessa.

Olessaan herra Wilsonin luona ei häntä ollut paljon häirinnyt serkkunsa Johnin muisto, mutta kun hän jälleen sai kärsiä tuon wanhan asian tähden, uudistuiwat hänen entiset katkerat ja kostonhimoiset tunteensa, ja hänen täytyi jälleen nousta taisteluun niitä vastaan. Niin kului aika, ja kirjeet kotoa siäl-

sivät myös tietoja Johnista ja hänen edistyksestään, joka vaikutti häiritsevästi Hughin mieleen. Nämä tiedot tulivat Frankilta tai hänen sisareltaan; hänen vanhempansa eivät tavallisesti maininneet mitään serkusta, vaikka hänen äitinsä joskus aikoi sitä tehdä, joskin vain muistuttaakseen Hughia, ettei hän ollut unohtanut tämän tunteita ja että hän hellästi otti osaa hänen sisälliseen elämäänsä.

Eräässä kirjeessä Frank kertoi, miten oli Ransleighin kartanossa vietetty päivää, jolloin John tuli täyji-ikäiseksi. Tämä tieto tuli hänelle juuri, kun hän tautinsa jälkeen oli päättänyt jäädä herra Cameronin luo; ja vastakohta hänen ja Johnin tilan välillä vaikutti häneen vastenmielisesti. Hughista näytti kuin hän aina sattui saamaan tuommoisia tietoja onnettomuusiensa aikana, ja suurella waiwalla hän sai poistetuksi nuo tyytymättömät ajatukset mielestään.

Mutta näissä koettelemuksissa hän huomasi, että ferran kiusauksen voitettuaan oli helpompi saavuttaa voitto seuraawalla ferralla. Noiden wiiden vuoden kuluttua hän oli tottunut jotenkin lewollisena vastaanottamaan tietoja serkustaan ja oli iloinen, ettei ollut ilmoittanut heikkouttaan Frankille eikä pyytänyt hänen olemaan kirjoittamatta Johnista, niinkuin hän oli alussa aikonut.

Hugh oli nyt wiidenkolmatta vuoden vanha. Vietämättään oli hän saavuttanut hywän maineen toimessaan, sillä hänen wakawuutensa ja tottumuksensa asioita hoitamaan ei woinut jäädä huomaamatta. Tämän hän itsekin sai tietää, sillä eräs liikemies, joka wiisi vuotta sitten oli kylmästi kieltänyt häneltä paikkaa, tarjosi hänelle nyt sitä ja lupasi paljoa suurem-

man palkan kuin herra Cameron hänelle antoi ja mainitsi, että hän tulevaisuudessa ehkä pääsisi osakkaaksi hänen liikkeeseensä.

Hugh oli jo jonkun aikaa miettinyt, pitkö hänen pyytää herra Cameronilta palkankorotusta; hän tiesi että hänen työnsä oli paljon suuremman palkan arwoinen. Hän sanoi herra Murraylle, ettei woinut wastaanottaa hänen tarjoustaan puhumatta ensin siitä herra Cameronille, ja jos tämä lupaisi hänelle yhtä edullisia ehtoja, jäisi hän entiseen paikkaansa. Tähän suostui herra Murray; hän pyysi wain saada asiasta tietoa niin pian kuin mahdollista.

Samana iltapäivänä Hugh mainitsi asian herra Cameronille. Hän kertoi herra Murrayn tarjouksesta samoin kuin oman wastaauksensa, ja pyysi saada tietää tämän mielipidettä asiasta. Herra Cameron kysyi wain kuinka paljon hän tahtoisi. Hugh mainitsi summan, jonka herra Murray tarjosi, lisäten että lupaus osakkaaksi pääsemisestä olisi myös huomioon otettava. Hänelle sanottiin, että saisi wastauksen seuraavana päivänä, ja aamulla lähetti herra Cameron häntä kutsumaan luokseen, ennenkuin hän meni konttoriin.

Hugh tuli hänen huoneeseensa, aawistaen, että tuloksena heidän keskustelustaan olisi, että hän jäisi paikoilleen, koska hän tiesi tähän aikaan olevansa hymissä firjoissa herra Cameronin luona. Mutta hän ei kuitenkaan odottanut sitä ehdotusta, minkä tämä teki hänelle, nimittäin että pääsisi hänen liikekumppanikseen hywin edullisilla ehdoilla.

Hugh oli niin ihmeissään, ettei woinut hetkeen aikaan sanoa mitään, mutta kun herra Cameron kysyi kowalla, jäykällä tavallaan eikö ehdotus häntä tyy-

dyttänyt, hän vastasi kohta: „Se on erinomaisen edullinen, herra, ja olen ylen kiitollinen teille tarjouksesta“.

— „Kiitollisuus on minun puolellani, herra Wynford; ette voi aavistaa, minä hyvän työn olette minulle tehneet, kun vihdoinkin olen saanut nähdä, että maailmassa löytyy kuitenkin joku rehellinen ja luotettava mies, joka pysyy paikoillaan huolimatta wiettelystä tällä kurjalla alalla ja kulkee wahingoittumatta tulen läpi. Olen pitänyt teitä silmällä, nuori mies, kun vähimmin olette sitä aavistanut; ja waikka usein olen pelännyt puolestanne, en ole koskaan pettynyt. Olette aina pääsyt voitolle“. Herra Cameron puhui hyvin liikutetulla äänellä, joka oli hänelle itselleenkin outoa; sitten hän ikäänkuin häweten tunteittensa ilmaisuja äkkiä lisäsi: „Saan siis pitää warmana, että hyväksytte ehdotukseni?“

— „Hyvin kiitollisena, herra“, vastasi Hugh suuresti liikuttetuna ja iloisena.

— „Ei mitään kiittämistä“, sanoi wanha herrasmies; „taikka osoittaa kiitollisuutenne minun kumpalini samalla rehellisellä kunnollisuudella kuin olette osoittaneet palveluksenne aikana“.

Hugh ei woinut olla hymyilemättä sanoessaan: „Toiwon, ettei teillä koskaan ole syytä walittaa minun suhteeni, herra“.

— „Sitten tahdon saada tarpeelliset asiapaperit walmiiksi niin pian kuin suinkin. Siihen asti pyytäisin teidän palwelemaan konttorissa“.

Hugh otti hattunsa ja aikoi lähteä huoneesta, kun herra Cameron kutsui häntä:

— „Suulen että olette kuullut Wilsonin konkurssista, herra Wynford?“

— „Konkursista!“ toisti Hugh, jotenkin ihmeisfään; „en, en ole“.

— „Näyttää siltä“, sanoi herra Cameron, „kuin olisi nuori Wilson ja hänen towerinsa, French, tehneet pahan kepposen isäntänsä selän takana. He owat wihdoin saattaneet wararikkoon tuon wanhan miehen; ja nyt on French karannut, ottaen mukaansa kaikki rahat mitä sai käsiinsä. Nuori Wilson on raimoissaan, mutta hän ei voi syyttää muita kuin itseään siitä, mitä on tapahtunut“.

— „Herra Wilson raukka“, sanoi Hugh, „on itävää kuulla sitä“.

— „En saata häntä kuitenkään oikein surkutella“, vastasi herra Cameron; „hänen olisi pitänyt ymmärtää asioitaan paremmin eikä luottaa kahteen tuommoiseen lurjukseen, hyläten palveluksestaan ainoan miehen, joka oli jonkun arvoinen“.

Hän katsoi puhuessaan Hughiin leikillinen ilme kasvoissaan.

Hugh punehtui ja hymyili vastatessaan: „Hänen poikansa oli pahanstuopa minua kohtaan; tiesin sen kyllä, waan en woinut sille mitään“.

— „Sitä pahempi“, sanoi herra Cameron; „miksi ei hän itse pitänyt silmällä poikaansa! Mutta minulla ei ole syytä walittaa, sillä olen warmaan woittanut asiassa“.

— „Kiitän ystävällisyydestänne, kun otitte minut vastaan semmoissa olosuhteissa ja annoitte minulle tilaisuuden puhdistaa maineeni“, vastasi Hugh lämpimästi.

— „Jos vielä puhutte joutawia, niin olisi parempi, että menisitte työhönne“, murisi herra Cameron.

— „Nyt on muutenkin jo aika sinne palata“, sanoi Hugh nauraen, astuessaan huoneesta. Hän meni konttoriin ja istui tavalliseen paikkaansa pulpettinsa ääreen; mutta hän ei voinut heti työskennellä, hänen ajatuksensa olivat äskeisissä tapauksissa. Kuinka vähän hän aavistikaan tämmöistä myötäkäymistä wiisi vuotta sitten, jolloin oli tullut tähän toimeen, tuntemattomana nuorukaisena, erotettuna entisestä paikastaan! Kuinka vähäpätöisiltä näyttivätään nyt nuo katkerat kokemukset noiden kuluneiden vuosien aikana; ne olivat menneet ja hän oli saavuttanut aseman, josta saattoi olla ylpeä. Hän ei ollut masentunut vastoinkäymisistä, ja hän sai nyt nauttia hedelmiä lujana pysymisestäään hyvällä tiellä. Sitten hänen ajatuksensa kääntyivät Wilsonilaisiin. Hän surkutteli isää, sillä tämä oli luottanut poikaansa ja oli pettynyt. Poika taas sai kärkeä tekojensa seurauksista. Hugh ei ymmärtänyt, miten heidän nyt kävi.

Näin fieršivät hänen ajatuksensa, kunnes ne keskeytyivät jonkun henkilön astuessa huoneeseen, jolloin hänen täytyi kiinnittää huomionsa tavallisiin toimiinsa. Kun herra Murray pian sen jälkeen tuli konttoriin, oli Hughilla heti vastaus hänelle valmiina, ja herra Murray onnitteli häntä sydämmellisesti, waikka hän kyllä sanoi olevansa pahoillaan, ettei saanut Hughia omaan liikkeeseensä. Mutta hän lisäsi nauraen, että hänen täytyi syyttää wain itseään, ettei aikoinaan ollut niin wiisas kuin herra Cameron, eikä vastaanottanut hänen palvelustaan, kun sitä hänelle tarjottiin.

Kymmenes luku.

Dugh Wynsford pääsi herra Cameronin liikekumppaniksi ja seuraavina kolmena vuonna edistyi yhä alallaan. Hän oli nyt niin kohonnut asemassaan, että hänen seuraansa etsivät nyt ne, jotka ennen olivat häntä ylenkatsoneet. Hän punnitsti kuitenkin tarkkaan valitessaan tovereita, tullen hyväksi tuttavaksi vain parin kolmen kanssa, ja otti vähäsfä määrin osaa yleiseen seuraelämään.

Tämän ajan loppupuolella oli hän melkein yksinään herrana liikkeessä ja teki siinä oman tahtonsa mukaan, sillä herra Cameronin terveys alkoi huonontua ja hän oli ajoittain aivan kykenemätön mihinkään toimeen.

Nyt, kun olivat melkein samalla arvoasteella, oli lämmin ystävyys syntynyt hänen ja Dughin välillä. Dugh oppi kunnioittamaan ja ihailemaan hänen luonteensa monia hyviä puolia. Hän sai tietää, että herra Cameron oli nuorena jäänyt yksin maailman kanssa taistelemaan niiden ihmisten pahojen tekojen tähden, joiden olisi pitänyt häntä auttaa. Ja kun hän

oli päässyt itsenäiseen asemaan ja ruvennut auttamaan leskeksi jääneen sisarensa ainoata poikaa, oli tuo nuorukainen palkinnoksi hänen hyvydestään pettänyt hänen luottamuksensa ja kääntynyt paheiden ja synnintielle ja siinä saavuttanut ennenaikaisen ja surkean fuoleman, ennemmin huojennukseksi kuin suruksi enolleen. Mutta se oli murtautunut äidin sydämeen ja vienyt hänenkin ennenaikaiseen hautaan. Näiden kokemusten jälkeen oli herra Cameron käynyt kowaksi jokaista kohtaan ja niinkuin French oli sanonut, epäili hyvyden ja rehellisyyden olemassaoloa.

Kun Hugh ensin tuli hänen luokseen, oli hänen käntöfessään jotakin, joka wanhuksen mieltä kiinnitti ja liitutti, waikkei hän itseskään ymmärtänyt tätä odottamatonta hellyyttä luonteessaan. Mituimesti hän piti nuorukaisista silmällä niiden vuosien kuluesssa, joina tämä oli hänen palveluksessaan, mutta ukko ei ollut koskaan keksinyt mitään salaperäistä tai epärehellistä hänen luonteessaan. Niinkuin hän sanoi, ei Hugh koskaan ollut antanut hänen pettyä toiveissaan, ja wähitellen oli hän ruvennut täysin luottamaan häneen. Herra Cameron tuskin itseskään käsitti, mikä siunaus tästä oli koko hänen luonteelleen, mutta hänen tunteensa käiwät yhä lämpimämmiksi Hughia kohtaan ja hän rakasti tätä ikäänkuin isä lastaan.

Hugh ei kaikkea tätä likimainkaan ymmärtänyt, mutta heti alussa hän tunsi, että herra Cameron pani arwoa häneen. Tästä hän oli hywin kiitollinen ja palkitsi wanhuksen ystäväyden osoittaen hänelle lapsen kunnioitusta. Hugh oli usein ukon luona hänen sairautensa aikana, lohduttaen ja lieventäen hänen kärsimyksiään niin hywin kuin taissi.

Herra Cameron kävi yhä huonommaksi, jotta Hugh vihdoin huomasi, että hänen loppunsa lähestyi. Hän ei huolehtinut omaa tulevaisuuttaan, sillä viimeiset kolme vuotta olivat olleet hyvät ja onnelliset heidän liikkeessään ja Hugh oli vähän koettanut kiinnittää rahojansa. Koska hänestä sitäpaitsä ei näyttänyt mahdottomalta, että herra Cameron jättäisi hänelle jotakin fuolemansa jälkeen, niin hän tiesi, että voisi ilman suurempia vaikeuksia tehdä edullisia sopimuksia. Hänelle olivatkin jo herra Murray ja eräät muut tehneet pari kolme semmoista ehdotusta.

Hän todellakin odotti jotakin herra Cameronin fuoltua, mutta hän ei voinut aavistaaakaan, että tuovanha herrasmies olisi jättänyt hänelle kaiken omaisuutensa. Hänen testamentissaan, joka oli tehty vain muutama vuokausi ennen hänen fuolemataan, oli määrätty, että koska testamentin tekijällä ei ollut sukulaisia eikä muita läheisiä, tahtoi hän jättää kokoomanensa omaisuuden sille, jota hän oli koetellut lähes kahdeksan vuotta ja jonka ei ollut milloinkaan huomannut poikkeavan funniallisuuden ja rehellisyyden tieltä. Tämä oli jossikin osoitteeksi hänen kelvollisuudestaan ja kiitokseksi siitä, että testamentintekijä on saanut hänen puoleltaan persoonallista myötätuntoisuutta.

Hugh oli todellakin ihmeissään. Hän oli vasta viime aikoina ruvennut ymmärtämään herra Cameronin tunteita häntä kohtaan, koska tämä entistä avoimielisemmin niitä ilmaisi, mutta jotakin palkintoa ei hän ollut maininnut, sillä herra Cameron tiesi, ettei rahalla voinut ystävyyttä palkita; mutta tämä oli kaikki, mitä hän voi antaa. Viimeisiksi sanoikseen hän rukoili siunausta Hughille; viimeisen silmäyksensä hän

antoi hänelle, ja Hugh piti näitä muistoja ystävästään arvoikkaimpina kuin omaisuutta, minä tämä oli hänelle jättänyt.

Hugh Wynfordilla oli nyt vapaus valita tulewa elämänuransa. Moni koetti päästä hänen suosioonsa, ja ne, jotka halusivat häntä liikekumppanikseen, tekivät hänelle edullisia tarjouksia, koska hän oli osoittanut niin suurta kuntoa ja hyvää onnea, mutta hän kieltäytyi kaikista. Jos hän olisi johonkuhun suostunut, olisi hän tehnyt sopimuksen herra Murrayn kanssa, mutta hän sanoi ikävöivänsä tässä suuressa wieraassa maassa eikä millään ehdolla tahtonut jäädä sinne, kun nyt kerran oli vapaa lähtemään.

Hugh halusi jälleen nähdä omaa perhettään ja hän aikoi käydä Englannissa ja sen jälkeen päättää, miten piti edelleen toimia. Mutta joku aika täytyi tietysti kulua asiain suoritukseen. Hän tahtoi mielellään tutustua paikkakuntaan ja teki matkan wuoriseutuun, noille korkeille Andes-harjanteille, jotka Etelä-Amerikan länsirannikolle antawat sen omituisen muodon.

Hän kirjoitti kotiin tästä aikeestaan ja oli jo edellisessä kirjeessään kertonut heille perinnöstään. Hän puhui wain wähän itsestään, mutta sitä enemmän herra Cameronin odottamattomasta ystäwyudesta. Herra Barker sai kuitenkin toiselta taholta kuulla asiasta, ja piti huolta siitä, että tohtori Wynford saisi tietää kaikki sen yksityiskohdat ja kertoi, kuinka kaikki Hughin tuttavat pitivät häntä suuressa arvoissa. Vanhemmat, wastatessaan Hughin kirjeisiin, lausuiwat ilonsa pojan hyvästä käytöksestä ja edistyksestä ja samoin siitä, että saisiwat hänet jälleen tawata. Hugh tunsi että kaikki hänen wastoinkäymisensä ja huolensa tuli-

mat hyvin palkituihki ja oli todellakin kiitollinen siitä, että oli pysynyt waikessa asemassaan eikä ollut poikennut siitä pois.

Tieto Hughin kotiintulosta oli todellakin ilosanoma hänen omaisilleen Rithertonissa. Hänen lähtiesään oli perheessä syntynyt aukko, jota oli waikoa täyttää, — joka vanhempain mielestä ei tullut koskaan täytettyksi. Hän oli heidän wanhin lapsensa, ja he olivat paljon toivoneet hänestä ja olivat toisinaan kuvalleet hänen tulevaisuuttaan yhtä loistavilla wäreillä kuin Hugh itse. Nuo suuret toimet olivat kaikki rauwenneet tyhjiin. Poika oli maanpakolaisena kodistaan ja hänen muistonsa oli pilwen peitossa, joka teki heille mahdottomaksi hänen nimensäkään mainitsemisen silloinkin, kun hyvät ystävät häntä kysyivät, eivätkä ymmärtäneet, että nämä woisivat kunnioittaa vanhempia, joilla oli semmoinen poika. Siten eivät vanhemmat koskaan puhuneet hänestä, sillä he olivat hyvin tunteellisia ja sulkiwat lapsensa muiston omiin sydämiinsä, peläten saattawansa itsensä ja hänet kowan arwostelun alaisiksi.

Kun herra Wynford palasi kotiin Liverpoolista, erottuaan Hughista, aikoi hän todellakin muuttaa pois Rithertonista, ja paljon keskustelivat hän ja hänen waimonsa siitä asiasta. Wihdoin he päättiwät jäädä paikoilleen, sillä oli monta estettä muuttoon, ja niin kuin rouwa Wynford huomautti, oli Hugh ainoa heidän lapsistaan, jonka niin paljon piti kärsiä naapurinsa Mansleighin omistajan puolelta, ja koska hän oli poistunut, ei heillä enää ollut mitään niin päteviä syitä muuttoon. Mutta heidän asemansa oli kuitenkin kiusallinen, ja kun parin kolmen vuoden perästä Tom

Wheeler tuli Rithertoniin, lewittäen wääriä tietoja Hughista, joita eivät woineet walheiksi sanoa, uudistui wanha kärjitys jälleen suuremmalla woimalla. He eivät milloinkaan sitä kokonaan unohtaneet, warsin kun Frank pääsi koulusta ja Edmund oli lähetytty toiseen kouluun Rithertonista. Sisaret olivat paremmin suojatut ja toiset pojat olivat vielä liian nuoret kouluun.

Kadonneet rahat pysyivät yhä salaisuutena. Hughin maine oli vielä puhdistamatta, jotta, kun wanhempain sydän iloitsi hänen edistyksestään, he pitivät ilonsa niinkuin surunsaakin omina tietoinaan, eivätkä maininneet siitä sanaakaan Rithertonissa.

Nyt hän kirjoitti tulewansa kotiin rikkaana ja edistyneenä miehenä, mutta he eivät puhuneet hänestä mitään, ennenkuin hän tulisi kotiin. Hän oli näkewä kotinsa paljon muuttuneena ja sen jäsenet vähentyneenä. Frank oli päättänyt koulunsa hyvillä arwolauseilla, oli tutkinut lakitiedettä ja saanut äskettäin wiran sillä alalla. Hänen piti hiljaisuudessa ja kärjivällisyydellä tehdä työtä, kunnes saisi tilaisuutta kunnostamaan itsensä toimestaan. Frank oli walinnut sen elämänuran, jota Hugh raukka oli kuwaillut itsellensä, mutta hän oli siinä paremmin onnistunut kuin weljensä. Edmund oli määrätty apulaiseksi Englannin länsiosaan ja wanhin tytär oli naimisissa ja asui myös jonkun matkan päässä wanhasta kodistaan.

Kaikista näistä tapauksista oli Hugh saanut tarkat tiedot, ja oli hartaasti ottanut osaa kaikkiin perheen iloihin ja suruihin. Hän ja Frank kirjoittivat yhä toisilleen. Frankilta oli hän myös kuullut Ransleighin kartanon nykyisistä asioista. John Wynsford

oli kohta täysi-ikäiseksi tultuaan mennyt naimisiin ja pian sen jälkeen päässyt perintötilansa omistajaksi isänsä kuoltua. Herra Wynsford oli aina viettänyt suurellista elämää Mansleighissa, ja oli tuhannut paljon, jotta sanottiin, ettei hänen poikansa saanut tilaa velattomana. Siitä ei kuitenkaan huomattu mitään merkkiä; elämä oli yhtä komeaa. John oleskeli tavallisesti Lontoossa, ja kun tuli maalle, oli talo täynnä vieraita, ja elämä yleistä. Hänen vaimonsa ei tätä vastustanut; hän seurasi miestänsä kaikesa, vaikka luultiin, että hän olisi paremmin viihtynyt hiljaisemmassa elämässä. Sukulaisistaan Rithertonissa ei John koskaan välittänyt, eikä ollut tietävinään heistä mitään. Tätä ei tohtori Wynsford puolestaan valittanut; hän oli yhtä välinpitämätön Johnista kuin John hänestä.

Näin olivat asiat, kun Hugh kirjoitti aikowansa jälleen tulla Englantiin. Tämä tieto tuotti päivänpaistetta koko taloon, ja innokkaasti he odottivat seuraavaa kirjettä, jolloin hän tarkkaan määräisi tulonsa. Tämä oli kirjoitettu hänen äidillensä, joka iloisella lewottomuudella awasi sen, waan joka tunne muuttui pettymykseksi luettuaan sen sisällön. Se oli seuraava:

„Rakas Mitini!

Varmaankin saadessasi tämän kirjeen odotat tarkkaa vastausta, milloin lähden täältä ja saavun Englantiin. Olen pahoillani, että minun täytyy saattaa sinut pettymykseen, mutta toivon että se tapahtuu wain jossikin aikaa ja että, kun kuulet syyni, tahdot myöntää tehneeni oikein. Olen palannut hauskalta matkaltani wuoristossa, josta viimein kirjoitin; kohta

toivon voivani lähettää teille kertomuksen sen yffistyiskohdistä, taikka ehkä vasta sitten, kun olen jälleen teidän joukosjanne, rakkaan kotilieden ympärillä.

Mutta nyt minun täytyy kertoa, mitä minulle tapahtui, kun paluumatkalla olin vain muutamana peninikulman päässä täältä. Suuri kun käännymme, eräässä tienmutkassa, joka oli vain kapea polku kalliolohkareiden keskellä ja jonka molemmilla puolilla kasvoi pensastoa, näimme edessämme joukon ihmisiä, matkustajia niinkuin mekin. Jostakin syystä, jota emme tienneet, olivat he kokoontuneet keskelle tietä erityisen paikan ympärille. Heti tietysti huomajimme, että jotakin oli tapahtunut ja kiiruhdimme katsomaan, voisimmeko jotenkin auttaa. Lähemmäksi päästyämme huomajimmekin, että oli tapahtunut pahempaa kuin olimme aavistaneet. Saimme tietää, että eräs englantilainen herrasmies, jonka hywin tunsin nimeltä, waike'en ollut hänen kanssaan tuttu, palasi matkalta, jonka oli tehnyt asioittensa tähden, kun tässä paikassa mies äkkiä oli tullut tien wierestä, jossa warmaankin oli kätkeytynyt pensastoon, odottaen matkustawia. Hän oli rewolwerilla ampunut herra Hill'iä päähän ja saanaakaan lausumatta vielä uudistanut laukauksensa. Herra Hill putosi heti hevosensa selästä, jonka jälkeen mies nauraen julmasti, ikäänkuin wahingon ilosta ilkkuillen, oli juossut takaisin metsään, ennenkuin kukaan seuralaisista oli tointunut pelästyksestään ja koettanut ottaa hänet kiinni. Kaikki oli tapahtunut silmänräpäyksessä. Kun tulimme paikalle, makasi herra Hill-raukka maassa liikkumatta. Oli selvää että kuolema heti oli seurannut, koska molemmat laukaukset olivat sattuneet arimpaan paikkaan. Ei ollut muuta

tekemistä kuin fiiruhtaa kaupunkiin ja wiedä ruumis mufaanfa. Murhaajan tafaa-ajaminen ei nyt oliji mitään hyödyttännyt, koska hän luultawasti jo oli kaukana. Herra Hill'in palwelijalta, joka oli ratfastanut kohta tämän perässä, kuulin että hän luuli tuntewanfa miehen. Jos hänen epäluulonfa oli oikea, oli tämä tehnyt murhan kostonhimofta herra Hill'ia kohta, joka hänen mieleftään oli tehnyt hänelle wääräyhttä, kun oli ilmiantanut tämän epärehellisyhtä ifännille, jonka kautta hän oli erotettu paikftaan. (Kakas äiti! fe ei ole enfi tapaus, jonka olen huomannut ja joka on ofoittanut, kuinka julmaa kostonhimo on ja mitkä kauheat feuraukset fiitä woi olla. Jumala warjelfoon minua femmoifefstä hirmuifefstä mielentilafstä nyt ja aina. Amen.) Palwelija fanoi pitäwänfä huolta fiitä, että hänen herranfä hywäfti wietäifin pois, fiillä miesraukka ei wieläkään woinut uskoa häntä kuolleefji; ja minä päätin mennä hänen kotiinfä ilmoittamaan afiäfta hänen omaifilleen. Se ei ollut mieleiftä tehtäwää, mutta kaikefji onnefji tapafin enfi herra Hill'in kumppanin, herra Winerin, ja kun olin ilmoittanut hänelle tapauksefta, pyyfin häntä antamaan tietoja perheelle, johon kuului wain puolifo ja tytär, mikä kohtaalo heitä odotti.

Seuraawana päiwänä oli tuo kauhea tapaus kaikkein kaupunkilafsten puheenaiheena, ja koska minäfin olin fiihen fekaantunut, täytyi minun wastata niihin moniin kysymyksiin afiäfta ja oijafstä huhut, jotka olivat kaukana todellifjuudefta, niinkuin tawallifefsti tapahtuu, ja warjinkin täällä paikkakunnalla liioitellaan afioita käfittämättömällä tawalla. En ole warma fiitä, eifö minuafin pidetä ofallifena miesraufan fuolemaan.

Koetin kuitenkin tyydyttää ahdistajiani niin hyvin kuin taisin, sitten ryhdyin järjestämään omia asioitani. Minulla oli paljon työtä muutaman päivän kuluessa, ja kun huomasin, että voisin kohta lähteä maasta, rupestin tiedustelemaan paikkoja eri laivoissa ja niiden lähtöaikaa. Eräänä iltana palatsiani kotiin, kuulin että herra Winer oli käynyt siellä minun poissaollessani ja sanonut, että hänellä oli tärkeätä asiaa ja oli jättänyt minulle kirjeen. Siinä hän pyysi, että saisi kutsua minua luokseen samana iltana tai että antaisin tietää, millä aikaa hän saisi tulla luokseni seuraavana päivänä, koska hän toivoi tapaavansa minua. Päätin mennä hänen luokseensa heti ja tiellä koetin arvata hänen asiansa. Näytti todenmukaiselta, että hän toivoi apuani murhaajan etsimisessä. Koska tällainen oikeudenkäynti kuitenkin voi kestää äärettömän kauan eikä monasti tuota tyydyttäviä tuloksia, mietin mielessäni, mitä voisin sanoa esteeksi, jotta en joutuisi mihinkään tekemisiin asiansa.

Kun tulin taloon, tapasin herra Winerin, joka sanoi olevansa hyvin kiitollinen, että näin pian täytin hänen toivonsa, ja rupeşi heti selittämään asiaansa, joka oli aivan erilainen kuin olin ajatellut. Sain kuulla, että neiti Hill aikoi mennä naimisiin, ja että hänen isänsä oli aikonut heti kotiin palattuaan lähteä tyttärensä ja äitinsä kanssa New-Orleansiin, jossa häät piti wietetämän. Sulhanen asui siellä, ja isänsä sairauden tähden ei hän woinut tulla morsiantaan noutamaan, niinkuin ensin oli aikonut. Jotta ei asia tulisi wiivytytyksi, oli herra Hill päättänyt lähteä saattamaan tyttärensä, ja herra Winer oli nyt pulassa, miten asiansa menettelisi. En ole muistanut kertoa, että rouwa Hill,

saatuaan tiedon miehensä kuolemasta, oli mielenliikutuksesta sairastunut ja vuorokauden kuluttua oli ruumiina miehensä rinnalla. Neiti Hill raukka oli siten aivan orpona maailmassa, ilman isää ja äitiä ja ilman muuta holhojaa kuin herra Winer. Hänen tuleva miehensä oli liian kaukana, voidakseen antaa hänelle mitään apua, ja siitä syystä vielä tietämättömänä viimeisistä tapauksista. Usiain näin ollen toivoi herra Winer samoin kuin hän itse, että tyttö pääsisi New-Orleansiin niin pian kuin mahdollista. Jos he ilmoittaisivat sulhaselle ja pyytäisivät hänen tulemaan tänne, syntyisi kowin pitkä wiivytys, ja mitä tekisi tyttö sillä aikaa? Herra Winer kertoi minulle kaiken tämän ja tuli sitten asiaan: tahtoiskoko saattaa neiti Hilliä New-Orleansiin? Hämmästyin tämmöisestä ehdotuksesta. Herra Winer myönäsi, että se ensin saattoi näyttää mahdottomalta, mutta pian hän onnistui antamaan asialle semmoisen muodon, ettei se lopulta tuntunut vaikealta. Hän sanoi, että neiti Hill tarvitsi matkalla etupäässä jonkun luotettavan henkilön, jos joku onnettomuus kohtaisi, mutta muuten oleskeli hän enimmästi omissa hytissään ja että minun toimeni hänen suhteensa supistuisi hywin vähään. Hän sanoi käsittävänsä, että hän pyysi minulta paljon, waan että koska aioin itsekini matkustaa pois maasta, niin sopisi ehkä minun matkaani poiketa samalla New-Orleansissa. Eikä hänen tehnyt mieltensä kellekään muille uskoa niin tärkeää tehtävää.

Sitten hän vielä lausui muutamia kohteliaisuuksia, joita ei tarvitsse kertoa, ja lopetti sanoen, että waanankin herra Meredith olisi tyytyväinen näihin toimenpiteisiin. Nimi hämmästytti heti minua. „Mere-

dith?" huudahdin. „Niin, herra Meredith“, vastasi hän. „Tämä nuori mies on nuorin osakas liikkeessä Weljeset Meredith ja Poika“. „Tarhoitatteko George Mercer Meredithiä?“ „Tarhoitan“, sanoi hän jälleen, „niin on hänen nimensä; mutta tunnetteko hänet?“ — „Tunnenko hänet?“ vastasin; „hän oli koulutoverini ja paras ystäväni kymmenen vuotta sitten“. „Silloin sovimme pian asiasta“, sanoi herra Winer, hyfertäen käsiään ilosta tämän kuullessaan. „Nyt ette warmaan enää tee mitään esteitä ehdotukselleni“. Epäilin vielä; jos ryhtyisin tähän toimeen, viinoyttäisin kotiintuloani ja saattaisin teille kaikille suuren pettymyksen samoin kuin itsellenikin; mutta sitten tuskin tiesin, kuinka olisin voinut kieltää, ja minua houkuttelivat, että saisin jälleen tavata Georgea. Niin siis, rakas äiti, arvelin, että sinäkin hyväksyisit päätökseni, waikken niin pian palaisikaan kotiin kuin olitte luulleet, ja lupasin herra Winerille, että saattaisin nuoren neidin uskollisesti New-Orleansiin. Hänellä on siellä tati, joka ottaa hänet vastaan, jotta minun apuni on tarpeen wain matkalla. Herra Winer sanoi, että hän ilmoittaisi asian neiti Hill'ille, ja minä lähdin hänen luotaan järjestämään ja kiiRUhtamaan omia valmistuksiani, koska laiva lähtee kymmenen päivän kuluksua. Tänä aamuna hän ilmoitti, kuinka tyytyväinen neiti Hill oli kuullessaan, että olin luvannut saattaa hänet perille ja että olin Meredithin entinen ystävä. Herra Winer kertoi, että neiti on usein hywin masennettu raskaan surunsa tähden, mikä häntä on kohdannut, waan hän on kuitenkin kestänyt jokseenkin hywin ja haluaa wain päästä pois paikasta, joka hänelle on täynnä tuskaallisia muistoja. Milla menen tutustu-

maan hänen kanssaan ja seuraavana aamuna tapaamme toisemme laivalla. Tietysti firjoitan teille New=Dr=lean=sta ja ilmoitan tulewista tuumistani. Kuinka asiat tässä maailmassa kulkewatkaan ristiin! Matelkaa, että lähden saattamaan George Meredithin morsianta meren yli. Hywin olen iloinen, että saan hänet tawata. Mitähän muutoksia nämä kymmenen vuotta ovat hänelle tuottaneet; minulle ne ainakin ovat olleet war=jin kummalliset!

Sain tänä aamuna Frankin kirjeen Rithertonista firjoitettuna ja olen iloinen, että olen saanut niin hy=wiä tietoja kaikista. Ilmoittakaa hänelle tämä minun puolestani, kun firjoitatte hänelle. Terwehdi isääni ja kaikkia muita, ja usko, että olen rakkaan äitini us=kolli=jin poika

Hugh Wynford“.

Nouwa Wynford, waikka hyväksyikin poikansa käytöksen, ei woinut ilman mielipahaa kuulla, että poikansa ei vielä palai=si kotimaahan; mutta hän koetti lohduttaa itseänsä kuwailemalla mieles=saan kuinka haus=kaa hänelle olisi tawata wanhaa ystäwäänsä, eikä tah=tonut walittaa asiain menoa.

Hän ei tiennyt, että Hughin uudistettu tuttu=uus Georgen kanssa wiinyyttäisi hänen kotiinpalaamistaan vielä moneksi wuodeksi.

Ihdestoista luku.

Oli kaunis, kirkas päivä, jolloin laiva, jossa Hugh Wynford matkajumppanineen kulki meren yli, saapui satamaan onnellisen matkan jälkeen. Herra Winer oli muutamia päiviä ennen heidän lähtöään neiti Hill'in tädille, rouva Lincolnille ja myöskin George Meredithille kirjoittanut, ilmoittaen milloin heitä saattoi odottaa ja toivoi, että kirje ehtisi hyviissä ajoin perille, jotta tietäisivät olla valmiit heitä vastaanottamaan.

George sai kirjeen ja kuuli samana aamuna, että mainittu laiva jo oli tullut satamaan. Hän kiihuhti sinne ja tapasi heti laivan, ja ensimmäinen ihminen, jonka kohtasi juostessaan laivan kannelle, oli Hugh Wynford, joka innokkaasti tuli häntä kohti.

— „Hyvä Meredith!“ — „Wynford, vanha ystävä!“ huudahtivat he molemmat puristaen toistensa käsiä.

— „Ajatteles, että kohtaan sinut täällä!“ sanoi Meredith.

— „Ja ajattele, että olen tullut semmoiselle asialle“,

wastasi Hugh, katsoen weitikkamaisesti ystävänsä kasvoihin, — lisäten totisemmalla äänellä: „Hän tulee iloiseksi tavatessaan sinut, tyttö raukka, — kuinka kauhea aika tämä onkaan ollut hänelle!“

— „Rauhea todellakin“, sanoi Meredith; „vaikka en vielä oikein ole saanut tietää yksitiskohtia. Kuulin siitä vasta tänä aamuna. Mutta kuinka Clara jaksaa?“

— „Josseenkin hyvin, luultavasti“, vastasi Hugh; „hän oli parempi, kun näin hänet eilen. Mutta tule itse katsomaan. Luulen, ettei minulla ole oikeutta pidättää sinua, ja sinä kai ajattelet samoin“.

Näin sanoen hän saattoi ystävänsä alas ja jätti hänet neiti Hill'in luo, mennen itse jälleen kannelle, jossa uudet huomiot hänen ympärillään kiinnittivät hänen ajatuksensa.

Kun George jälleen tapasi Hughin, kiitti hän sydämmellisesti ystävänsä. Hän ei ollut tiennyt, että tämä oli muuttanut matkasuunnitelmansa neiti Hill'in tähden, ja pyysi häntä wieraakseen New-Orleanjissa oloaikanaan, jonka hän toivoi kestävän oikein kauvan. Hugh suostui mielihyvällä tähän, ja sitten kun olivat saattaneet neiti Hill'in rouwa Lincolnin luokse, joka pyysi, että tämä jätettäisiin rauhassa lepäämään matkan waiwoista ja että George tulisi vasta seuraavana päivänä, saattoi tämä ystävänsä isänsä kotiin.

Siellä esitettiin hän rouwa ja neiti Meredithille, jotka lausuiwat hänet sydämmellisesti terwetulleeksi. Rouwa Meredith sanoi olevansa iloinen, kun sai hiihkan palkita sitä ystävällisyyttä ja kohteliaisuutta, jota George oli kouluaikanaan saanut nauttia tohtori Wynfordin perheessä, ja pyysi hänen olemaan heidän luo-

naan kuin kotonaan niin kauvan kuin halutti. „Hän suostuu tietysti, äiti“, sanoi George, kiiruhtaen vastaamaan Hughin puolesta, kun näki tämän suostuvan katseen.

Päivällisen jälkeen, kun nuo kaksi ystävää olivat jääneet kahden kesken, kääntyi puhe pian entisiin kouluaikoihin, ja George sanoi hyvin ihmetelleensä sitä, että Hugh oli lähtenyt Rithertonista. „Kirjoitin sinulle“, sanoi hän, „muutama viikko sen jälkeen kuin olin tullut tänne ja hämmästyin saadesani vastauksen Franfilta, joka kirjoitti, että olit lähtenyt Etelä-Amerikkaan ja että hän oli lähettänyt kirjeeni sinulle. Hän ei maininnut syytä siihen, vaan kertoi, ettet aikonut heti palata takaisin. Sitä en voinut ymmärtää, ja odotin lewottomana vastausta, jota ei koskaan tullut, Wynford, ja siinä teit hyvin pahasti“.

— „Sen myönnän“, vastasi Hugh; „ja koska huono puolustus on pahempi kuin ei mikään, en puolusta itseäni ollenkaan. Usein aioin kirjoittaa, mutta siitä ei koskaan tullut mitään“. Hänen äänensä vapisi hiukan puhuessaan.

— „Kerro kaitin mokomin, mikä maailmassa sinut saattoi niin äffinäiseen päätökseen. En ymmärrä sitä ensinkään, enkä sitä, ettet saanut Mansleigh-palkintoa. Tohtori Will kertoi minulle erityisesti, että se oli määrätty sinulle, jota miittasini sinullekin erotesamme“.

— „Niin teit; ja se olisikin pitänyt tulla minulle“.

— „Mutta miksi se ei siis tullut?“

Hugh waikeni; hän ei tahtonut kertoa Georgelle sitä, koska luuli sen pahoittavan ystävänsä mieltä, koska tämäkin osaksi oli syypäänä kaikkeen tuohon ikä-

wyhteen. Kun siis George katsoen häneen, uudisti kysymyksensä: „Mitä ei, Wynford?“ vastasi hän: „Se oli kokonaan erehdys, George, enkä ajattele miehelläni koko asiaa. Pyydän, ettet kysy sitä minulta“.

— „Minun täytyy kaikesti fitten tyytyä siihen, mutta olen todellakin utelias“.

Hän näytti siltä kuin olisi tahtonut sanoa enemmän, mutta kun Hugh yhä oli äänettömänä ja George huomasi hänen kasvoissaan huolestuneen ilmeen, hän lisäsi ikäänkuin itselleen: „Se on hyvin kummallista“, ja käänsi sitten puheen toisiin asioihin, kysyen entisiä tovereitaan.

Näin kului aika, kunnes kuuluivat kutsun vieras=huoneeseen, jossa tapasivat herra, rouva ja neiti Meredithin. George esitti Hughin isälleen, joka saattoi wain wähän aikaa wiipyä toisten joukossa. Hugh oli jo kuullut Meredithin kertowan isänsä olewan niin kiwuloisen, että hänen usein wiikkokausia täytyi olla wuoteessa, mutta ettei se sentään ollut waarallista, sillä lääkäri oli sanonut, että hän vielä saattoi elää wuokausia.

Ilta kului hyvin hupaisesti. George, joka tiesi että Hugh rakasti musiikkia, esitti, että sisarensa soitattaisi heille. Tämä suostui ja soitti pari kolme kappaletta erinomaisen tunteellisesti, joka etenkin loppupuolelta miellytti Hughia. Sen jälkeen lauloivat weli ja sisar yhdessä ja Hugh yhtyi kohta heihin, hänellä kun oli hyvä ääni ja oli iloinen tästä huvituksesta, jota hän ei pitkään aikaan ollut nauttinut. Hän lupasi wiipyä heidän luonaan Georgen häiden yli, jotka pian pidettäisiin, waikka tietysti wain pienemmässä muodossa; ja kun he erosivat yöksi, tuli Hugh siihen

päätökseen, ettei hän koskaan ollut tavannut rakastettavampia ihmisiä.

Tämä mielipide hänessä yhä wakaantui pitkitettyään seurusteluaan heidän kanssaan, ja waikka hän oli päättänyt palata Englantiin niin pian kuin suinkin, ei hän woinut wastustaa heidän pyyntöjään, ja wiipyi vielä häiden jälkeinkin. Hän oli kertonut Georgelle asioistaan ja nykyisistä olosuhteistaan, ja ystävä oli pyytännyt häntä liifekumppanikseen. Heille molemmille olisi se hauskaa ja edullista, sanoi hän, ja esitti kaikki ykfityiskohdat asiassa. Hugh kuunteli tarkasti ja lupasi miettiä asiaa.

Hän teki niin, ja seurauksena siitä ja hänen pitkästä wiipymisestään oli, että rouwa Wynford wihdoin sai toisen firjeen pojaltaan, *jossa tämä ei wieläkään luvannut palata kotiin, ja pyysi että äitinsä tahtoisi vastaanottaa minin, Rose Meredithin, jonka kanssa hän ennen pitkää toivoi saawansa wiettää häitä.

Rouwa Wynford oli osaksi arwannut tämän; hän oli waistomaisesti aawistanut syyn poikansa wiipymiseen, ja lähetti hänelle wastaukseksi firjeen täynnä lämpimiä onnentoivotuksia, luvaten äidillisesti vastaanottaa uuden tyttärensä.

Hughin häät olivat hywin pian, mutta hän ei wieläkään palannut Englantiin. Liifeasiat, joihin hän oli ryhtynyt, waatiwat hänen huolenpitoansa, ja hän odotti soweliaampaa aikaa. Meredithin asiat olivat hywin laweat; kun George oli tullut kyllin wanhaksi ruwetakseen liifekumppaniksi, olivat he ryhtyneet uusiin yrityksiin, ja isän sairaus oli tuottanut tuolle nuorelle miehelle enemmän työtä, kuin hän jaksoi tehdä.

Hän oli koettanut saada sopivan kumppanin ja oli iloinen, kun Hugh sattui tulemaan hänen luokseen.

George huomasi pian, että hänen sisarensa oli nuoren Wynsfordin wetowoimana ja kertoi tämän huomionsa ja ilonsa siitä äidilleen, joka myöskin suosi asiaa, waikka molemmat pitivätkin sen keskenäisenä salaisuutenaan, ja antoivat Rosen ja Hughin rauhassa itse päättää asiansa. Siinä ei kulunutkaan kauvan aikaa ja George iloitsi rajattomasti. Koska Rose weljineen olivat ainoat perilliset, piti heidän saada joksienkin suuri perintö, jotta Hugh Wynsford nuorella iällään saattoi pitää itseänsä warakkaana. Päätettiin, että hän ottaisi pitääkseen huolta pankkiasioista, joita herra Meredith oli hoitanut yhteydessä Lontoossa olevan weljensä kanssa, mutta johon hän nyt oli tykenemätön huonon terweytensä tähden. Georgea ne eivät miellyttäneet, ja hän hoiti halukkaammin toisia liikkeen haaroja, jotta tämä järjestelmä oli kaikin puolin hänelle mieliksi.

Bar kolme vuotta Hughin häiden jälkeen kulkivat hän ja Meredith yhdessä kaupungin laitapuolella, kun heidän huomionsa kiintyi eräasen huonosti puettuun mieheen, jonka ulkomuoto oli kaikin puolin kujan näköinen. Tämä katseli tarkasti Hughia, mutta kun näki, että hänet oli huomattu, kiiruhti tiehensä.

— „Tunnetko tuota miestä, George?“ kysäsi Hugh.

— „En tunne, mutta hänessä oli jotakin tutun näköistä, en tiedä mitä. Tunnetko sinä häntä?“

— „En, mutta minusta tuntuu myös, ikäänkuin en enjifertaa olisi häntä nähnyt. Annoin hänelle dollarin eräänä päivänä pienestä palveluksesta, jonka

hän minulle teki; hän näytti niin furjalta, ja poika-
paran kiitollisuus oli suuri. Minun johtui sitten mie-
leeni, että warmaanfin olin hänet jossain tavannut,
mutta en voinut muistaa misä. Sitten olen huo-
mannut, että hän erinomaisella tavalla on minua monta
kertaa tarkastanut, mutta aina hän lähtee pois, ennen-
kuin ehdin hänen kanssaan puhua“.

— „Hän warmaanfin tahtoi toisen dollarin“,
sanoi George nauraen.

— „Se on tuskin luultavaa, koska hän wäl-
tää minua ja näyttää mielestäni siltä, kuin olisi näh-
nyt parempia päiviä“.

George ei vastannut, ja asia päättyi sillä kertaa.

Mutta paluumatkalla tapasivat he äkkiä saman
miehen, kun kääntyivät eräässä kadun kulmassa, eikä
hän ehtinyt mennä pois, ennenkuin Hugh kysyi: „Näyt-
tää siltä kuin olisitte murheisjanne, ystäväni; te olette
englantilainen, ettekö ole?“

— „Niin, englantilainen“, hän vastasi matalalla,
vapisevalla äänellä ja katseli maahan, ikäänkuin etsien
tilaisuutta pakoön.

— „Teillä on jotakin murhetta, siitä olen warma“,
jatkoï Hugh; „voisinko teitä jotenkin auttaa?“

Hän puhui myötätuntoisella, ystävällisellä ta-
valla, ja mies näytti hyvin liikutetulta. Hugh uu-
disti kysymyksensä, mutta ei saanut vastausta.

— „Herra Wynford, tämä on liian paljon“, hän
wihdoin sanoi, tuskin saattaen puhua liikutuksesta.

— „Liian paljon?“ toisti Hugh. „En ymmärrä
teitä; ja te näytte minua tuntewankin. Misä olen
nähtyt teidät ennen?“

Mies nähtävästi taisteli itsensä kanssa ja katsoi Hughia kasvoihin, mutta loi jälleen filmänsä maahan. Hän janoi matalalla äänellä: „Olen kerran tehnyt teille paljon wääryyttä“.

— „Tehnyt wääryyttä minulle?“ janoi Hugh hywin ihmeisfään. „Miten ja milloin?“

— „Ei, te ette sitä tiedä“.

Hän näytti tahtowan sanoa enemmän, mutta sai niin äffinäisen ystänkohtauksen, että tuntui kuin olisi hän siihen menehtynyt. Hugh talutti hänet syrjäisempään paikkaan, jossa hän waipui eräälle porraskäytävälle kokonaan nääntyneenä.

He seisoivat hänen luonaan, kunnes hän oli jofseenkin tointunut, ja sitten Hugh janoi: „Oliji parasta, että menifitte kotiin. Missä asutte? Tahdon pitää huolta, että pääsette turwallisesti sinne“.

Boika raukka pudisti päätään. „Kotiin!“ toisti hän epätoivoisella äänellä, „minulla ei ole semmoista“.

— „Mutta täytyyhän teidän kuitenkin jossain oleskella“, wäitti Hugh.

— „Minut ajettiin pois eräänä aamuna, kun ei ollut rahaa. Olin nääntyä nälkään, kun annoitte minulle dollarin, ja sillä olen elänyt tähän asti; nyt se on mennyt, minulla ei ole mitään“.

— „Meidän täytyy korjata hänet johonkin paikkaan, Meredith“, janoi Hugh.

— „Se on pian tehty“, wastasi hänen ystäwänsä.

— „Meredith!“ janoi tuo onneton, filmäillen kysywästi Georgea, mutta puhuen kuin itsekseen; „Meredith! niin, nyt muistan“.

— „Kuinka tunnetteko minutkin?“ kysyi George, wähän ihmeisfään hänen puheestaan.

— „Olin teidän molempien kanssa Rithertonin koulussa“, vastasi hän; „mutta tiedän, että te ette tunne minua. Nimeni on James Hardy“. Hän wai-
keni ja katsoi Hughiin, joka tarkasteli häntä; sitten hän
lisäsi: „Herra Wynsford, ettekö muista niitä wiittä
kultarahaa, joista teitä syytettiin?“

— „Muistan hywin kyllä“, sanoi Hugh häm-
mästyen.

— „Ne minä otin“. Hardy peitti kaswonsa kä-
sillään ja painoi hetkeksi päänsä alas; sitten nosti sen
jälleen, ikäänkuin tunnustus olisi helpottanut hänen
mieltään. „Näin ne pöytänne laidalla, ja teillä oli
jotain tekemistä, eikä kukaan nähnyt, otin ne ja menin
pois teidän tietämättänne. Ujattelin, ettei sitä kukaan
saisi tietää; mutta en woinut aawistaa, että teitä syy-
tettäisiin. Mutta kun sen huomasin ja näin kuinka wähän
minua epäiltiin, en woinut kertoa totuutta, kun tohtori
Mill tutki meitä — muistattehan?“ hän kysyi ikään-
kuin saadakseen tietää, kuuntelijako Hugh, sillä Hardy
oli ikäänkuin uneksiwa.

— „Kyllä, muistan selwästi“, vastasi Hugh
ojentaen itsensä.

— „Ja voitteko antaa anteeksi?“ lausui Hardy
wakawasti.

— „Woin todellakin, ja sen teen“, sanoi Hugh
kumartuen ja tarttuen hänen käteensä.

— „Kiitos, kiitos“, vastasi Hardy. Hän puristi
Hughin kättä ja jatkoi: „Herra Wynsford, näin teidät
täällä ja tunsin teidät heti; mutta ensin kartoitin teitä,
ja kun tein tuon palveluksen, en tiennyt, että se oli
teille. Ja tuo dollari, jonka annoitte minulle siitä —
woi, se liifutti sydäntäni, kun otin sen vastaan, ja

fiitä asti on minusta tuntunut, kuin pitäisi minun tunnustaa teille, sillä en jaksa sitä salata“.

— „Poika raukka“, sanoi Hugh, joka huomasi, että hän oli aivan uupunut puutteesta ja mielenliikutuksesta; „elkää sanoako enää mitään. Antakaa meidän toimittaa teidät johonkin majaan, ja sitten katsomme, mitä teidän hyväksenne voisi tehdä“.

— „Ei se kannata“, sanoi Hardy, „ei kukaan tahdo ottaa minua vastaan; en voi heille maksaa“.

— „Minä pidän huolen siitä“, vastasi Hugh ystävällisesti: „tulkaa wain“, ja hän koitti nostaa häntä.

Hardy waipui takaisin sanoen: „Herra Wynford — ja waikka olen teille kertonut?“

— „Sitä paremmin on minulla syytä auttaa teitä, Hardy“, vastasi Hugh; „tulkaa, wanhan Rither-tonin tähden“. Hän koetti jälleen nostaa Hardya.

Tällä kertaa ei Hardy wastustanut, ja noiden kahden ystävän avulla pääsi Hardy mukawaan huoneesen erään waimon luo, jonka Meredith tunsi. Hugh pyysi hänen hoitamaan hyvästi Hardya ja katsomaan, että hänellä oli kaikki mitä tarwitji. Hardy ei voinut liikutuksesta sanoa mitään, ja he jättivät hänet. Hugh lupasi tulla häntä katsomaan seuraavana päivänä.

He fulkiwat äänettöminä hetken aikaa, kunnes wihdoin Meredith kysyi:

— „Wynford, mitä se Hardy puhui? En ymmärtänyt sitä. Sinua on syytetty wiiden punnan varastamisesta? Mahdotonta!“

— „Aivan totta, woin wakuuttaa sinulle“, vastasi Hugh; „ja mikä pahempi, syytös minua vastaan

uskottiin todeksi; ja siitä syystä en saanut Mansleighin koulun palkintoa, George“.

Meredith wakeni ja katsoi häneen ikäänkuin saadakseen varmuutta siitä, että oli kuullut oikein. „Hugh, en voi ymmärtää sinua; pyydän, selitä minulle paremmin tämä asia“.

— „Tule sitten kanssani, niin tahdon sen tehdä“, vastasi Hugh; ja heidän kävellessään hän muutamain sanoin kertoi mitä oli tapahtunut.

Meredith kysyi kysymistään, kunnes oli saanut tietää yksityiskohdat; sitten, hetken ääneti oltuaan, hän sanoi: „Näyttää siltä kuin minä olisin syynä kaikkeen sinun onnettomuuteesi“.

— „Luulin että sanoisit niin, George, ja sentähden en tahtonut kertoa sinulle, kun viimein kysyit asiasta. Ei suinkaan, tuo on kaikki ollut ja mennyt lauman sitten, se on lopulta kääntynyt minun parhaakseni, niinkuin näet“.

— „Ollut ja mennyt!“ toisti George; „wakuutan ettei minun puolestani. Kirjoitan isällesi ja tohtori Mill'ille ja selitän osani tapauksessa. Ei ole syytä totuuden salaamiseen, vaikka pitkä aika olisikin kulunut. Toivon wain, että olisin siitä ennen tiennyt. Että uskoivat semmoista syytöstä sinua vastaan! Heillä ei mahtanut olla mieltä päässä!“

— „Kakas Meredith“, sanoi Hugh nauraen, „ehkä olisit itse uskonut sitä, jos olisit ollut siellä ja kuullut mitä he sanoivat“.

— „Ei puhu noin joutuvia!“ keskeytti hänet ystävänsä melkein wihaisesti.

— „Et voi aawistaa, kuinka selwältä asia näytti; olinpa melkein itsekini uskoa sitä, kun kuulin, kuinka

johdonmukaisesti asia selitettiin, niinkuin John sen teki". Hugh lausui tuomionsa leikkisästi, mutta hänen äänensä kävi lopulla vakavaksi.

— „Sitä John Wynfordia!“ huudahti Meredith. „Olen aina häntä vihannut, ihme että voit puhua noin levollisesti, Hugh. En olisi koskaan antanut hänelle anteeksi, jos olisi ollut sinun sijassasi. En ymmärrä kuinka sinä voit sen tehdä“.

— „Pelkään, etten vielä ole kokonaan hänelle antanut anteeksi, niinkuin minun olisi pitänyt“, vastasi Hugh vakavalla äänellä. „Pelkään, että jos olisi nähnyt hänet masennettuna kuin Hardy, olisi ennen iloinnut hänen nöyryytystestään, kuin surkutellut ja auttanut häntä. Taistelu ei ole vielääkään voitettu“, lisäsi hän matalalla äänellä.

— „Olen aivan warma, että iloitisin siitä“, sanoi George, huolimatta viimeisistä sanoista, joita lausuttiin; „en mistään olisi enemmän hywilläni“.

— „Elkäämme enää puhuko hänestä. Poika raukka, Hardy —“.

— „Hän on melkein yhtäläinen heittiö kuin John“, keskeytti Meredith; „ajattele, kun kuuli sinua syytettävän, eikä ilmaissut itseänsä“.

— „Ole armelias, George; tiedämme, että se oli hywin pahasti ja että hänen olisi pitänyt tunnustaa; mutta etkö huomaa, kuinka kowin hän siitä on saanut kärsiä. En saata syyttää häntä, waan woin helpommin antaa anteeksi, koska tiedän, ettei hän koskaan tahtonut tehdä minulle wääryyttä“.

— „Suomaan, mitä tarkoitat; niin todella, John Wynford teki pahemmin“.

— „Pyydän, ettet puhu hänestä, George“, sanoi Hugh vakavasti, rukoilevalla äänellä, joka sai Meredithin kääntymään ja katsomaan häneen. Hän ei kuitenkaan sanonut mitään, sillä hän näki, että Hugh oli lewottoman näköinen ja tunsi, että hän tarkoitti, mitä sanoi.

Kohta tulivat he sille paikalle, jossa heidän piti erota ja mennä kufin kotiinsa, ja kun antoivat kättä hyvästiksi, sanoi George päättävästi: „Warmasti kirjoitan Rithertoniin ensi postissa“.

Hugh nauroi, ja sanoen: „Kiitos, hyvää yötä“, meni hän matkoihinsa.

Hänellä ei ollut pitkälti käweltävää, mutta tie tuntui lyhemmälle kuin tavallisesti, sillä hänellä oli niin paljon ajattelemista. Hän oli usein arvellut, eikö noiden rahojen katoamista koskaan saataisi selwille, ja nyt oli kaikki tullut ilmi. Hän ei woinut olla iloittomatta siitä, että hänen wiattomuutensa tulisi todistetuksi niille, jotka olivat uskoneet hänet syylliseksi. Sitteen johtui hänen mieleensä, mitä John Wynsford ajatteli kuullessaan siitä? Hän koitti kääntää ajatuksensa toisaalle, sillä, niinkuin oli sanonut, taistelu ei ollut vielä voitettu, eikä hän woinut antaa mielensä kauwan pysähtyä serkkuunsa, koska tunsi oman luontonsa, jonka lewollisuutta ja tasapainoa se aina kowin kiihotti.

Niin hän siis nytkin äkkiä käänsi ajatuksensa hänestä ja rupesti miettimään, mitä woiisi tehdä Hardyraukan hyväksi; mutta hän muisti tämän onnettoman tilan ja kowan yskän, joka osoitti, ettei häntä enää juuri mikään auttaisi. Hän päätti kuitenkin, että tekisi hänen elämänsä niin mukawaksi kuin suinkin sen aikaa, kuin hän olisi tässä maailmassa.

Tätä miettiesfään faapui hän kotiinsa, ja hänet otti ystävällisefsti vastaan hänen nuori waimonfa pieni poikansa sylisfään, ja kysyi mikfi hän oli niin fauman wiipynyt. Hugh lupafi fen sitten kertoa ja ottaen pojan häneltä hän leikki ja jokelfi tämän kansfa, kunnes fe nauroi ääneen ilosta; sitten antaen lapsen äidille, meni hän yläkertaan päiwällisille.

Kun he mukawasti istuimat toistensa kansfa illalla, kertoi hän waimolleen päiwän tapahtumat ja tämä kuunteli myötätuntoisefsti Hardyfa; mutta kun kuuli siitä syytöfsestä, joka hänen miestään oli kohdannut, oli hänen fauhunfa niin suuri, että fe oikein huwitti Hughia. Hän nauroi sitä intoa, millä waimonfa päätti, että Georgen tietysti piti kirjoittaa ja selittää afia tohtori Will'ille. Kun näin keskustelu oli kääntynyt Rithertoniin, niin Hugh kertoi monta muutaakin tapahtumaa kouluajoiltaan. Tämä oli aina wihättännyt Rosea, ja hän kuunteli tarkasti Hughia, kunnes tämä pyysi hänen laulamaan, ja näin kului ilta niinkuin usein ennenkin.

Seuraawana päiwänä Hugh muisti Hardyfa ja lähti häntä katsomaan, mennessään pankkiin. Hän tapafi poikaraukan hywin sairaana, ja tohtori, jota Hugh oli kutsunut häntä katsomaan, fanoi, ettei hän woinut elää monta päiwää.

Hardy oli hywin kiitollinen Hughin ystävällisyydestä ja ajatteli wain sitä, kuinka woifi puhdistaa hänen maineensa Rithertonisfa. Hän pyysi niin hartaasti, että saifi kirjoittaa, jotta Hugh wihdoin suostui, ja auttoi häntä tekemään lyhyen tunnustuksen ja lähettämään fen tohtori Will'ille. Hänen woimansa olimat niin heikot, että tuskin jafsoi kirjoittaa nimeään

alle, ja tämän tehtyään hän waipui takaisin melkein tiedottomana. Siitä toinnuttuaan, hän pyysi, että Hugh toimittaisi muutamat pikkutawarat hänen äidilleen, jos tämä vielä eli. Hugh sanoi, että hän pyytäisi isänsä ottamaan siitä selwän ja antamaan ne hänelle, niin kuin Hardy toivoi.

Hän eli wain muutaman päivän sen jälkeen. Hugh käwi häntä usein katsomassa tämän ajan kuluessa. Hän oli hywin katuwainainen ja kertoi Hughille moneen kertaan elämänsä tarinan sanoen, että noiden wiiden kultarahan ottaminen oli hänelle ollut ensi askeleena alaspäin. Kääntääkseen epäluuloja itsestään teki hän monta wääryyttä, kunnes hänen omatuntonsa wähitellen paatui ja hän joutui pahuuden teille, huolimatta äitinsä neuwoista ja waroituksista, ja wihdoin hän lähti tämän tietämättä Rithertonista. Hän ei ollut siitä asti mitään äidistään kuullut ja oli kulkenut pitkin maailmaa, wajoten yhä alemmaksi, kunnes wihdoin oli joutunut siihen kurjaan tilaan, jossa Hugh oli hänet tawannut. Hän oli ylen kiitollinen tämän ansaitsemattomasta ystämyydestä, ja Hugh oli tyytyväinen, kun sai auttaa häntä wiimeiseen asti, wieläpä pitää huolta hänen hautajaisistaankin.

George Meredith piti sanansa ja kirjoitti Rithertoniin, tarkkaan selittäen kuinka Hugh oli saanut rahat, jotka hänelle olivat tuottaneet niin paljon ikäwyttöä, ja pyysi, että tämä tieto julaiستاisiin niinkuin syytöskin oli ilmoitettu. Tämä kirje tuli perille samaan aikaan kuin Hardy-raufankin tunnustus, jotta selitys oli täydellinen.

Tohtori Mill tuli iloiseksi siitä sanomasta; hän meni heti tohtori Wynfordin luo, ja toiwotti sydäm-

mellisesti onnea vanhemmille siitä, että heidän poikansa maine näin hyvin tuli puhdistetuksi. Hän kuuli, että tohtori Wynford myöskin oli saanut kirjeen Georgelta, mutta kuitenkin oli hän kiitollinen tästä tiedonannoista, ja tohtori sanoi pitävänsä huolta, että niin kuin Meredith oli pyytänyt, asia ilmoitettaisiin koulussa, jossa tapaus hyvin tiedettiin, sekä myöskin ystäville ja tuttaville kaupungissa, joiden kautta sanoma pian levisi laajalle.

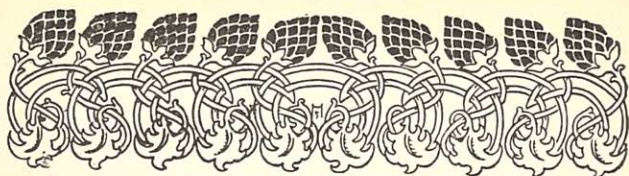
Mutta tohtori Mill ei ollut vielä tähänkään tyytyväinen, vaan meni itse Kansleighin kartanoon kertomaan John Wynfordille, mitä oli tapahtunut. John kuunteli häntä tarkasti, mutta ei osoittanut vähääkään kiitollisuutta taikka pahaa mieltä siitä, että hänkin oli ollut asiassa osallisena. Hän sanoi vain luvunsa, että tohtori Wynford oli tyytyväinen, wälinpitämättömästi filmäillen kirjettä, jonka tohtori Mill tarjosi hänelle, ja käänsi kohta puheen toisiin asioihin. Tohtori Mill'ia suututti tuommoinen käytös eikä hän tahtonut ryhtyä pitempiin puheisiin, vaan heitti pian hyvästi.

Tohtori Wynford ja hänen perheensä saivat lufemattomia onnentoivotuksia ystäväin puolelta, jotka nyt tahtoivat tietää kaikki yksityiskohdat Hughin edistymisestä, waikeivät siitä koskaan ennen wälittäneet kysyä. Walter Copeland, joka oli seurannut isänsä jälkiä ja ruvennut asianajajaksi, asuen hänen kanssaan Rithertonissa, tuli lausumaan ilonsa kuultuaan uutisen. Walter oli yhä vielä kiintynyt ystävänsä ja koko Wynfordin perheeseen; ja pian tämän tapauksen jälkeen hän pyysi ja sai waimokseen Hughin kauniin sisaren Ellen.

Hugh kuuli suureksi mielihyväkseen, että hän saisi meljekseen entisen ystävänsä ja towerinsa. Tämä sisar oli aina ollut hänen lempisisarensa, ja kohta sai sisar häneltä kirjeen täynnä sydämmellisiä onnentoivotuksia, ja samassa lupasi Hugh hänelle häälahjaksi kaksituhatta puntaa.

Tohtori ja rouva Wynsford olivat myös hywin tyytyväisiä heidän tyttärensä Mlicen ja Walter Cope-landin naimisiin. He olivat aina suosineet ja armostelleet Walteria, ja nyt ei heidän tarvinnut kärkeä sitäkään ikävää, että olisivat tykkänään eronneet tyttärestään, joka jäi Rithertoniin.

Rahdestoista luku.

Wuodet kuluivat nopeasti. Hugh Wynford viipyi vielä ulkomailla; hän oli useampia kertoja aikonut käydä syntymämaassaan ja wiedä mukaansa waimonsa ja lapsensa, mutta joka kerran oli tullut arvaamattomia esteitä.

Rouwa Wynford oli melkein käynyt toivottomaksi poikansa jälleennäkemisestä, sillä wiisitoista vuotta oli kulunut hänen naimisensa jälkeen, kun hän wihdoin sai ilosanoman, että hän tulisi kotiin, eikä enää wain käymään, waan wakituisesti asumaan Englantiin.

Herra Henry Meredith, Georgen eno, joka oli pankinjohantajana Lontoossa, rupeşi tuntemaan, ettei ollut enää entisissä woimissaan ja halusi wähän lepoa toimistaan. Hänen kumppaninsa, joka oli jonkun aikaa hoitanut osan laajoista tehtävistä, oli äskettäin äkkiaarvaamatta kuollut, eikä siellä ollut ketään, jota hän olisi tahtonut tämän sijalle. Hän oli sentähden ehdottanut, että Hugh palaisi Englantiin ja ottaisi koko johdon käsiinsä, ja jättäisi sijalleen New-Orleansiin erään herrasmiehen, jonka kanssa hän oli jo muuta-

mia vuosia ollut asioissa, ja joka oli täysin kykenemä siihen toimeen.

Hugh otti suurella mielihyvällä vastaan tämän ehdotuksen. Hän oli kyllästynyt pitkälliseen oloonsa vieraisissa maisissa, ja hän oli aina toivonut, että voisi antaa lapsilleen, etenkin pojalleen, englantilaisen kasvatuksen. Hän ei koskaan voinut erota lapsesta, waikka tohtori ja rouva Wynford olivat tarjoutuneet ottamaan hänet hoitoonsa. Hän suostui sentähden mielellään herra Meredithin ehdotukseen; tarpeelliset valmistukset olivat pian tehdyt, ja Hugh kirjoitti äidilleen, että toivoi kohta olevansa Englannissa.

George Meredith walitti suuresti heidän eroaan; mutta Hugh sanoi, että jos hän wain seuraisi hänen esimerkkiään, olisi kaikki hywin. George pudisti päätään ja sanoi pelkäävänsä, että se oli mahdotonta. Rose Wynford oli yhtä tyytyväinen kuin miehensä uusiin asianhaaroihin, waikka hän tuskin muisti mitään syntymämaastaan.

Oli päätetty, että he heti tultuaan Englantiin kävisivät Rithertonissa, ja että Rose ja lapset jäisivät sinne siksi aikaa, kun Hugh menisi Lontooseen järjestämään asioitaan ja etsimään heille sopivan huoneuston, ja sitten hakisi heidät sinne.

Tohtori ja rouva Wynford päättivät, että jos mahdollista, kokosivat koko perheen Hughia vastaanottamaan, ja koska tietysti he kaikki tahtoivat noudattaa päätöstä ja mielellään tawata weljeänsä, Hugh tullessaan näkisi kaikki koolla, paitsi wanhinta sisartaan, Marya, jonka wasten tahtoaan täytyi jäädä pois, kunnes hän toisen kerran tuli Rithertoniin. Frank, jolla nyt oli wakituinen wirka lakitoimen alalla, koetti saada

parin kolmen päivän vapautta, ja Edmund tuli wii-
koffi Somersetsshiresta. Hän tuli yksin, sillä hän toi-
woi, että Hugh sitten käwisi heidän luonaan ja tutus-
tuiji hänen perheesensä.

Oli kaunis ilta kesän loppupuolella, kun rouwa
Wynford, toimitettuaan kaikki valmistuksensa mieltensä
mukaan, istuutui affunan luo, josta oli näköala pää-
kadulle, odottamaan poikansa tuloa. Hän istui yksin.
Toiset olivat ulkona puutarhasssa; he olivat harwoin
kaikki koolla, ja heillä oli paljon sanomista toisilleen,
ja iloinen nauru ja puhelu kohtasi hänen korwiaan siinä
istuessaan. Hänen miehensä oli mennyt yksin asemalle
wastaanottamaan tulijoita; hän oli tahtonut mennä
yksin, ja lapset olivat noudattaneet hänen mieltään.

Midin sydän oli hywin täysi; hän muisti entisiä
aikoja, eroansa Hughista noina katterina surun päi-
winä, ja niitä monia kuukausia, jopa vuosia, jotka
olivat kuluneet, ja jolloin hänen sydämmensä niin
usein oli poikaansa kaiwannut hänen ollessa yksinäinen
ja ylönkatsottu wieraalla maalla. Nyt olivat pilwet
aikoja sitten poistuneet. Hugh oli woittanut waifeu-
det, oli täyttänyt äitinsä parhaimmat toiveet, ja kohta
saiji hän ottaa hänet vastaan jälleen wanhaan ko-
tiinssa, eikä ainoastaan häntä itseään, waan myöskin
hänen waimoan ja lapsiaan, joita hän niin usein oli
ajatellut ikäwöiwällä hellyydellä. Hän ei löytännyt
sanoja kiitollisuutensa ilmaisemiseen, mutta näytti siltä
kuin koko hänen olentonsa olisi yhtynyt kiitokseen ja
ylistykseen sen Jumalan puoleen, joka niin oli häntä
siunannut.

Wihdoin hän kuuli ratasten ratinaa; hän kuun-
teli, ja samalla hetkellä lausui Frank hänen takanaan:

„Mitä, he ovat tulleet“. Noustuaan ylös kohtasi hän Frankin katseen, tarttui tämän tarjottuun käsiwarteen, ja he menivät ovea kohti.

Liife oli jo alkanut; tohtori Wynford oli ensin astunut alas waunuista. Häntä seurasi eräs herras-mies, joka innokkaasti katseli ympärilleen, mutta hänen katseensa ei pysähtynyt mihinkään, ennenkuin näki äitinsä, jolloin fiiruhhti tätä hyleilemään, huudahtaen wain: „Mitä!“

Tänä ensi hetkenä he eivät sanoneet enempää, waan muistivat pian, että oli toisiakin, joita piti huomata. Hugh kääntyi ja tarttui weljensä Frankin ojennettuun käteen; he katsoivat toisiinsa, Frank kääntyi pois ja huudahti nauraen: „Hyi, Hugh, sinua luuli si punaiseksi intiaaniksi, niin olet päiwettynyt!“

Meinen ilo syntyi tästä huomautuksesta, jonka kestäessä tohtori Wynford wei kaikki wieras-huoneesen, jossa Hugh esitti waimonsa ja lapsensa, ja jossa toiset sisaret ja weljet myöskin häntä terwehtiwät. Lämpimästi terwehti Hugh myös Walter Copelandia weljensä joukossa.

Illoisesti kului sitten aika, kunnes he kaikki koontuivat pyöreän pöydän ympärille ruokahuoneesen teetä juomaan, jolloin ilo oli wähdän hiljennyt ja he keskustelivat leikkilijesti, jota kaikki koettiwat ylläpitää, erittäinkin Frank, joka oli täynnä pilapuheita.

— „Huomaatko mitään muutoksia paikan suhteen, Hugh?“ kysyi hänen nuorin weljensä Arthur.

— „Minulla on tuskin vielä ollut aikaa katsella ympärilleni“, wastasi Hugh nauraen; „mutta en huomannut mitään tulleesani kaupungin läpi. Rautatie kuitenkkin on iso muutos“.

— „Niin“, sanoi Alice, „sitä ei ollut sinun aikana“.

— „Huomasin, että tulimme suoraan tuon kauniin laakson läpi juuri Cooperin niemen yläpuolelta, Mansleighin puiston keskitse“, pitkitti Hugh; „kuinka se on mahtanut rumentaa näköalaa kartanoosta!“

— „Ei niin paljon kuin luulet“, huomautti Frank; „se kulkee keskellä suurta aukkoa eikä näy kartanoon. Tiedäthän, että metsä ympäröi sitä“.

— „Niin on“, sanoi Hugh; „tien vieressä Harperin kukkulalla kasvoi tiheää metsää, eikö niin? ja nyt se on aivan paljas puista. Katjelin sitä näytääkseni Roselle, kun tulimme, ja kävin ihmeijäni huomatesfani sen“.

— „Olet aivan oikeassa“, vastasi Walter Coppeland; „puut hakattiin pois pari kolme vuotta sitten. John Wynsford tarvitsi rahaa ja möi tukit, joista maksetaan hywin“.

— „Niin“, sanoi Edmund, „olet kadottanut enemänkin. Tuo kaunis pieni lehto Kolmen Haawan Harjulla on kokonaan kadonnut“.

— „Mikä häpeä!“ huudahti Hugh innokkaasti; sitten hilliten itseään, hän sanoi: „Mutta mikä hänet tekee noin raakamaiseksi?“

— „Rahanpuute“, vastasi Alfred nauraen; „miehen täytyy tulla tawoiltaan raakalaiseksi, kun tuhlaa niin rajattomasti, kuin John Wynsford Mansleighisä“.

— „Tuhla, joka wietettiin herra Charleyn täyriikäiseksi tullessa wiime kwanä, ei liene maksanut pikusummia“, sanoi Frank. Mutta samalla erityinen ilme Hughin kaswoilla huomautti häntä, että oli joutunut onnettomaan puheaineeseen, ja äkkiä hän käänsi

keskustelun toiseen suuntaan, ruveten kertomaan Roselle muutamista seikkailuistaan George Meredithin kanssa samassa metsässä.

Kertomus johti toiseen, ja niin sujui puhe wilkkaasti, kunnes he vihdoin nousivat pöydästä ja menivät puutarhaan, jossa saivat paljon hauskuutta leitellesään pienten uusien serkkujen ja orpanoiden kanssa. Vanhin näistä, Hugh Meredith Wynford, kaunis neljäntoista vuotias poika, hywin isänsä näköinen sillä iällä, joutui pian setiensä suosikiksi wilkkautensa ja huomioidensa tähden, joita teki tässä uudessa maassa. Hugh wiipyi äitinsä wieressä, ja tohtori Wynford tustui miniäänsä, Roseen, ja sanoi nauraen: „Hugh on tehnyt hywin pahasti, kun on antanut meidän olla niin wieraina toisillemme“.

— „En todellakaan tunne olevani wieras“, vastasi Rose, „on aivan kuin olisin tullut kotiin. Tunnen teidät kaikki niin hywin Hughin kertomuksista ja teidän kirjjeistänne“.

— „Olen hywin iloinen siitä, rakas tyttäreni; sinä ja Alice olette varmaan olleet herkeämättömässä kirjewaihdoissa“.

— „Niin“, sanoi Alice, „mutta on paljon hauskeempaa vihdoinkin saada häntä pitää täällä keskuudessamme; olen niin iloinen“, ja hän otti Rosen käden ja katseli hänen silmiinsä rakkaasti ja uskollisesti. Sofainen olisi huomannut, että hän paljon muistutti weljeään Hughia, ja sitä ajatteli Rosekin sillä hetkellä.

Nyt tulivat Alfred ja Arthur heidän luoksensa, ja kaikellaiset huviretket ja hauskuudet otettiin harhinnan alaiseksi, jotta Rose saisi nähdä kaikki huomattavat paikat Rithertonissa ja sen ympäristössä. Hän

suostui kaikkeen iloisena ja hyvällä mielellä, ja mainitsi muutamia paikkoja, joista George oli hänelle puhunut ja kehoittanut katsomaan, ja näin voitti hän pian uusien sukulaistensa sydämmet. Hyvällä mielellä he sitten yöksi erosivat toisistaan.

Uamiaisien jälkeen seuraavana aamuna puheli Hugh jonkun aikaa isänsä kanssa kirjastossa, jolloin hän kertoi kuluneista vuosistaan ja nykyisestä asemastaan, joita ei niin tarkkaan ollut voinut kirjeissä ilmoittaa, ja sai isänsä sydämmelliset onnentoivotukset onnistuneista toimistaan. Hän lausui myös ilonsa ja tyydytyksensä siitä, että jälleen sai nähdä poikansa luonaan, ja että tämä aikoi jäädä Englantiin asumaan Rosen ja lasten kanssa, joita ei tohtori Wynford voinut kyllin ylistää. Hugh hymyili ja loistawin silmin sanoi, että oli onni, etteivät asuisi kowin lähellä, koska hän pelkäsi, että he muutoin heidät turmelisivat liikanaifella hemmottelulla. Tohtori Wynford nauroi ja sanoen pelkäävänsä, että hänen potilaansa luulivat hänen kokonaan unohtaneen heidät, saattoi hän Hughin kirjastosta ja ryhtyi pian tawallisiin töihinsä.

Hugh meni perhehuoneesen ja huomatessaan siellä äitinsä päällyswaatteissaan, aikeissa lähteä kävelemään, sanoi tulewansa hänen mukaansa, jos saisi luwan. Miti oli siitä hywillään, sanoi menewänsä asialle, jota ei voinut jättää, ja ettei wiipyisi kauwan sisällä, jolloin hän saisi odottaa. Hywin hauskaa oli Hughin mielestä käwellä jälleen wanhan Rithertonin kaduilla äitinsä rinnalla, ja tämä puolestaan tunji äidillistä ylpeyttä pojastaan. Pari kolme wanhaa ystävää, joita he tapasivat, onnittelivat häntä sydämmellisesti.

Palatessaan kotiin seisoivat he yhdessä jonkun

hetken suuren pähkinäpuun alla puutarhasa, jonka Hugh hyvin muisti lapsuusajoilta, sillä siinä oli ahkerasti harjoitettu kiipeämistä. Sinne tuli kohta Frank, joka Hughin mielestä näytti hyvin väsyneeltä ja heikolta. „Oletko sairas, Frank?“ kysyi hän äkkiä.

— „Niwan terwe, kiitoksia“, vastasi Frank, melkein hämmästyneenä kysymyksestä.

— „Ei, ei hän ole terwe, Hugh“, sanoi hänen äitinsä; „hän tarvitsee lepoa ja vaihtelua; hän rasittaa itseään liiaksi, eikä hoida itseään. Margaret sanoo, ettei hän saa häntä ensinkään hoitamaan itseään“.

— „Hugh, kuinka saatoit hankkia minulle tuommoisen nuhdesaarnan?“ sanoi Frank wäljelleen leikkilisen nuhtelewalla äänellä, ja pitäen kättään ikäänkuin suojellakseen itseään.

Hugh nauroi. „Arwasin että asia oli sinnepäin“, sanoi hän; „mitä et ota wapaapäiviä, hyvä mies? Lähtisit Sweitsiin tai Norjaan tai johonkin muualle, jossa voisit unohtaa kaikki lastiasiasi ja perinpohjin wanhwistua“.

— „Olen miettinyt semmoista huwiretteä“, vastasi Frank, „ja olisin ollut juuri nyt matkalla, jos en olisi luopunut siitä huwituksesta tawatakseni wäljeäni, jota en ollut nähnyt kahtentymmeneen wiiteen wuoteen“.

— „Mutta nyt“, sanoi Hugh, „toivoisin, että voisimme lähteä yhdessä, Frank?“

— „Sehän olisi hauskaa“, huudahti Frank innokkaasti; „eikö se todellakin käwisi laatuun, Hugh?“

— „Pelkään, etten nyt voi lähteä“, vastasi hänen wäljensä, „mutta warmaankin voit sinä vielä matkustaa“.

— „En oikein hywin; luovuin aikeestani kuulleshani, että olit tullut kotiin, ja olen tehnyt toisia suunnitelmia“.

— „Sinun pitäisi ratsastaa, Frank“, sanoi hänen äitinsä; „isäsi sanoi, että hänestä olisi hyvä, jos tekit sitä säännöllisesti“.

— „Hän sanoi minulle sen ollessaan Lontoossa viime kuussa“, vastasi Frank, „ja olen ollut niin hyvä poika, äiti, että olen ostanut uuden hevosen, ollakseni hänelle kuuliainen tässä suhteessa. Ostin sen herra Charles Wynfordilta ja se maksoi 100 puntaa, jotta sen pitäisi olla hyvä. Sitä warten, Hugh, olen Meredithin pankista nostanut wekselillä rahaa, ja toiwon, ettei minulla kuitenkään ole kowin suuria maksuja pankkiin. Tiedän, että talletukseni suorituseni nähden on hywin vähäinen“.

— „Se mahtaa todellakin olla vähäinen, jos 100 punnan wekseli nousee yli talletuksien“, sanoi Hugh hymyillen. „Toiwoin, että olisit enemmän saamassa kuin maksamassa, Frank“.

— „Dietysti; mutta waikka olen tehnyt säästöjä, olen äskettäin saanut maksaa suuria summia, joten tiedän, että nykyään minulla on hywin vähän teidän pankisjanne“.

— „Hughille, joka on rikas mies, 100 puntaa ei enää ole mitään“, huomautti rouwa Wynford nauraen ja katjellen puhuessaan wanhimman poikansa kaswoihin.

— „Niin“, sanoi Frank. „Mitä todellakin aiot tehdä rikkautsillasi? Jos olisin sinun sijassasi, ostaisin maatilaa ja asuisin mukawasti maalla ja kilpailisin Mansleighin kanssa“.

Hugh kävi totisekfi. „Suultavasti ostan maatilan, Frank, kun saan enemmän aikaa etsiä semmoista, mutta toivon, ettei minua koskaan haluta kilpailla Mansleighin kanssa“.

— „Ei suinkaan“, sanoi rouva Wynford; „etenkin niinkuin asiat siellä nyt ovat“.

— „Tietysti en tarkoita siinä suhteessa, äiti“, sanoi Frank.

— „Parempi, ettemme ajattele sitä ensinkään“, huomautti Hugh ja kysyi sitten leuvollisesti: „Mutta ovatko asiat todellakin siellä niin huonot?“

— „Ne tuskin voivat tulla huonommiksi“, vastasi hänen äitinsä, „jos kaikki mitä olemme kuulleet on tosi, ja luulen, että siihen on hyviä todistuksia. En puolestani ymmärrä, kuinka he ensinkään tulevat toimeen“.

— „Heillä on keinot ja koutut, äiti“, sanoi Frank, „joista teillä ei ole aavistustakaan. Jos ei elintavoille panna rajoja, ja jos ei herra John tee seisahdusta, tulee siellä ennen pitkää kauhea wararikko. Niin, epäilenpä, että jos häntä waadittaisiin nyt maksamaan, ei hänellä olisi muuta neuwoa kuin maatilastaan luopuminen“.

— „Maatilastaan luopuminen!“ toisti Hugh kauhusekaisella äänellä; „Frank, se ei voi olla mahdollista?“

— „On todellakin“, vastasi Frank. „Olen luovuttavalta taholta kuullut koko joukon tosiseikkoja hänen asioistaan. Mutta tuolla tulee isä etsien sinua, äiti“.

Frank oli oikeassa; tohtori Wynfordilla oli asiaa waimolleen ja lähti pois hänen kanssaan ja weljekset jäivät kahden kesken. Hugh katseli hetken isänsä jäl-

leen ja sanoi sitten: „Isä näyttää minusta hyvin vanhettuneen, Frank“.

— „Kaksikymmentä viisi vuotta vanhempi kuin viimeksi nähtyäsi, Hugh. Siinä on kyllä aikaa teemmään ihmistä vanhemmaksi. Jos ajattelen Hugh veljeäni, minkälainen hän silloin oli kun viimeksi lähti kotoaan, voin sanoa, että hän on käynyt hyvin vanhaksi“.

— „Voi sinun johtopäätöksiäsi“, sanoi hänen veljensä nauraen; „tiedät hyvin mitä tarkoitan. Toivon että hän kohta ottaa virkavapautta ja asettuu lepäämään; luulen että hän saattaisi sen nyt jo tehdä“.

— „Siitä en ole varma“, vastasi Frank mielisään. „Isällä on ollut iso perhe, ja hän on meitä kaikkia kohtaan ollut hyvin antelias, niinkauvan kun olemme tarvinneet. Sitäpaitsi tiedät, ettei hän koskaan ole jäästännyt, kun on luullut jonkun tarvitsewan hänen apuaan, ja luulen, että suuri osa on mennyt niin ettemme siitä tiedäkään“.

— „Niin, hän on aina ollut hyvä ja jalomielinen“, sanoi Hugh lämpimästi; „mutta hänen poikansa eivät kuitenkaan enää pitkiin aikoihin ole maksaneet hänelle mitään“.

— „Ei ole vielä kauvan, kun Arthur on häneltä saanut“, vastasi Frank; „mutta jo aikoja sitten on hänellä ollut monta huolta virkansa toimituksessa. Huono taloudenhoito Mansleighin kartanossa on wai kuttanut alustalaistenkin köyhtymiseen, ja isäni ei voi olla auttamatta semmoisissa paikoissa. John Wynford kiristää heiltä joka pennin, minkä wain voi saada, ja ryhtyy heidän puolestaan niin pieniin kustannuksiin kuin mahdollista, ja siitä johtuvat alustalaisten puut-

teet ja kärsimykset. Isäni kertoi minulle eilen ennen tuloasi asiain tilasta. Seurasin häntä maalle erään sairaan luo, ja meillä oli siitä kaikesta pitkä keskustelu. Hänen käyntinsä sairaan luona johti siihen, ja pelkään että nuo asianhaarat eivät ole hänelle wähää kustannuksia tuottaneet“.

— „Tässä suhteessa woin warmasti jollakin tavoin olla hänelle awuksi“, huomautti Hugh. „Di, Frank!“ jatkoi hän toisella äänellä, „kun olin isoisäni perinnön tähden katkeralla, kateellisella mielellä, kuinka wähän ajattelin sitä edeswastuuta, joka minulle siitä olisi tullut. Olisin ehkä woinut käydä John Wynfordin kaltaiseksi, taikka pahemmaksi, jos olisin ollut hänen sijassaan“. Hugh waimeni hywin liikutettuna.

— „Et koskaan, Hugh; siitä olen warmaa“, wastasi Frank wakawasti.

Hugh pudisti päätään, sitten pistäen kätensä wäljensä käsikoukkuun, sanoi: „Tule minun kanssani tohori Will'in tykö; tahtoisin ensiksi käydä hänen luonaan, hänellä on warmaanakin nyt wapaa-aikaa. Sanokaamme äidille mihin menemme, että tietävät“.

— „Tulen mielelläni“, wastasi Frank; ja wäljekset lähtiwät heti.

Kolmastoista luku.

Ne pari kolme päivää, joina Hugh oli Rithertonissa, kuluivat pian, liian pian niille, jotka niin kauvan olivat häntä odottaneet. Mutta hän ei voinut kauvemmin viipyä, ja lupasi palata niin pian kuin suinkin. Hän kiiruhti Lontooseen Frankin seurassa, jonka myöskin täytyi sinne palata.

Hughilla oli paljon työtä tutustuaikseen pankki-toimiinsa. Frank oli häntä auttamassa, johon Hugh puolestaan oli hyvin tyytyväinen. Iltaansa hän vietti veljensä perheessä, jonka nuorimmat jäsenet pian tutustuivat ja mielistyivät „Hugh setään“.

Eräänä päivänä, kun Hugh tuli herra Meredithin yksityiseen huoneeseen pankissa, sanoi tämä: „Herra Wynford, olen iloinen että tapasin teidät, tässä on asia, joka on vähän arveluttava“.

— „Todellakin, mikä se on?“ kysyi Hugh, kun vanha herrasmies waikeni.

Wihdoin herra Meredith katsoi ylös, sanoen: „Tässä on weskeli, joka annettiin tänä aamuna maksettavaksi. Warren toi sen minulle ennenkuin maksoi

rahat, sillä hän sanoi, että se nousi viisi sataa puntaa suuremmaksi kuin talletus“.

— „Se on hyvin paljon“, sanoi Hugh; „ettekö ole saaneet mitään tietoja edeltäkäsin?“

— „En, mutta muistaakseni se on teidän weljenne hyväksymä. Siitä syystä sanoin Warrenille, että hän sen lunastaisi, mutta sen tehtyäni, johtui jotain mieleeni, ja rupejin tutkimaan weskeliä. Se näytti minusta muunnetulta. En ole sanonut mitään Warrenille, mutta päätin näyttää sen teille. Ehkä tahdotte tutkia sitä“.

Hän ojensi sen Hughille. Hugh otti paperin ja tarkasti huolellisesti. Siinä oli summa 700 puntaa maksettava Charles Wynfordille, mutta sana seitsemän kirjoitettuna weskeliin ja sama summa numeroilla merkittynä näytti tarkemmin katsottuna kuin olisi sitä muunnettu ja kuin se alkuperäisesti olisi ollut yksi. Frankin käsiala oli omituinen, ja siitä oli helppo muuntaa sana yksi seitsemäksi, mutta se oli tehty hyvin taitavasti, jotta ei sitä woinut huomata muut kuin se, jonka epäluulo oli saattanut sitä tarkemmin tutkimaan, niinkuin herra Meredithin, koska Frankin talletus oli niin paljon pienempi kuin weskelin summa.

— „No niin, mitä ajattelette tästä?“ kysyi herra Meredith, kun Hugh hetken katseli weskeliä sanomatta mitään.

— „Minusta näyttää“, vastasi Hugh hitaasti, „kuin olisi se alkuaan ollut yksi, ja sitten muunnettu seitsemäksi toisen käden kautta“.

— „Suuri sitä minäkin ajattelin“, sanoi pankkiri.

— „Muistan“, jatkoi Hugh, „että Frank kertoi minulle ostaneensa luutnantti Wynfordilta hevosen ja

maksaneensa siitä wekselin kautta 100 puntaa meidän pankistamme. Hän laski leikkiä vähistä talletuksistaan, ja sanoi toivovansa, ettei tämä kuitenkään noussut paljon yli sen summan“.

— „Todellakin! sanoiko hän teille niin, ja olette siis warma, että wekselissä oli wain 100 puntaa?“

— „Niwan warma, ja sitäpaitse“, lisäsi hän hymyillen, „ei Frank woisi ostaa seitsemän sadan punnan maksavaa hevosta“.

— „Ehkä, mutta hän on wain woinut mainita sen, ja wekseli on ehkä asetettu suuremmalle summalle. Meidän täytyy saada täyttä warmuutta, ennenkuin teemme mitään. Ehkä tahdotte tänä iltana hanffia weljeltänne warman tiedon wekselin oikeasta summasta, numerosta ja päivämäärästä, jolloin hän sen antoi, ja sitten saamme huomenna nähdä, mitä pitää tehdä. Nyt on liian myöhä“.

— „Hywä“, wastasi Hugh, „tahdon tehdä niin. Tiedättekö, kuka sen toi?“

— „Tiedän; se oli Jefferson. Tunnen hänet hywin, jotta meillä ei ole waikutusta tulla asiain perille“.

— „No niin, tahdon ottaa selwän siitä asiasta ja olla täällä aikaiseen huomenna“, sanoi Hugh; ja pistäen wekselin muistikirjaansa, hän meni toimiinsa.

Kun Hugh lähti pankista sinä iltana ja käweli kohti weljensä asuntoa, johtui hänen mieleensä tuo wekseli. Hän koetti poistaa sitä ajatuksistaan, mutta se ei onnistunut. Heti tultuaan huoneeseensa, hän otti sen esille ja tutki sitä. Muunnos näytti entistä selwemmälle ja hän tuli siihen wakaumukseen, että nuori Wynford oli sen itse tehnyt.

Hugh tuskin tiesi, kuinka tuo ajatus oli niin kiintynyt hänen mieleensä, mutta hän ei saanut sitä fieltä karkotetuksi. Ja jos hän olisi oikeassa: tämä ajatus kuohutti hänen tunteitansa. Koko hänen elämänsä pyrintö näytti tällä hetkellä toteutuvan; hän oli halunnut kosto ja nyt oli kosto hänen wallassaan. Mikä olisi John Wynfordille alentavampaa, kuin ainoan poikansa näkeminen julkisesti tuomittuna ja wankeuteen julettuna. Ja siihen ei Hughin tarwitisi tehdä muuta kuin olla rauhassa ja antaa asiain mennä omaa kulkuaan. Herra Meredith oli uudestaan ottanut asian puheeksi juuri ennenkuin Hugh lähti hänen luotaan, ja selittänyt, että hän aikoi ajaa asian perille ja saattaa rikollinen rangaistuksen alaiseksi, kuka hän lieneekin; jotta Hugh olisi woinut pysyä syrjässä ja iloita serkkunsa lankeemuksesta.

Hetken hän epäili, mutta wain hetken. Heti tukehduuttaen kostonhimonsa, kun tuli selwille sen oikeasta luonteesta, sai hän siitä lopullisen voitton ja päätti lujasti, että jos asia todellakin oli niin, hän tekisi kaikki voitawansa pelastaakseen nuoren serkkunsa siitä waurasta, joka häntä uhkasi, ja jos mahdollista pitää hänen rikoksensa kaikilta salassa. Mutta tämän tehdäkseen piti hänen olla hywin warowainen. Hän woisi Frankilta saada tietää tosiseikat, ilmoittamatta hänelle miksi hän niitä tiedusteli, ja sitten koittaisi hän saada jotakin tietää Charles Wynfordin luonteesta ja elintawoista, jotta woisi päättää, olisiko hän syyllinen tuommoiseen tekoon.

Hugh pani tämän päätöksen toimeen heti, jäätyään wäljensä kanssa kahden kesken päivällisen jälkeen. Frank kertoi mielellään mitä hän halusi tietää,

otti wekselikirjansa, ja antoi Hughin itse nähdä päivän, numeron ja summan, jonka hän oli kirjoittanut Charles Wynfordille. Kaksi ensimmäistä olivat aivan samat kuin Hughin taskussa olevassa wekselissä, mutta summa oli vain 100 puntaa.

Frank ei epäillyt mitään, ja tietämättään noudatti welsensä toivoa, kun pannessaan wekselikirjan paikoilleen, sanoi: „Luulen että tuo nuori herrasmies on samanlaisessa rahapulassa kuin isänsä, — ja että hänellä on vaikea keppiä keinoja, millä saada rahaa tuhlailemisiinsa“.

— „Onko hän tuhlailewa?“ kysyi Hugh; „hän on hywin nuori“.

— „Kyllin wanha ollakseen suurissa weloissa“, wastasi Frank. „Hänen piti saada kuusi sataa puntaa vuosittain, kun tuli täysi-ikäiseksi, mutta luulen että hän on jo kuluttanut pari kolme vuotta edeltäpäin, ja hänellä mahtaa olla vaikeaa saada mitään isältään“.

— „Hänellä on wirta sotawäessä, eikö niin?“ kysyi Hugh.

— „On, ja sentähden on hän joutunut kaikellaisiin hullutuksiin. Luulen, ettei hän oikeastaan ole huono poika, mutta häntä ei ole koskaan parempaan kasvatettu, ja hän seuraa tietysti isänsä esimerkkiä. Huolimaton, ajattelematon ja itsestään wälinpitämätön; paras, mitä hänelle voisi tapahtua, olisi että joku äffinäinen tapaus saattaisi hänet pulaan, ja pakottaisi häntä omilla ponnistuksillaan muuttamaan elämänsä. Mutta nyt unohtakaamme sekä isä että poika; minua harmittaa ajattellessani heitä ja wanhaa Mansleigh-raukkaa“.

Hugh suostui mielellään, hän oli kuullut kylliksi saadaakseen todistuksia epäluulolleen, ja ennenkuin meni levolle oli hän päättänyt, miten menettelisi asiassa.

Seuraavana aamuna Hugh aikaiseen meni pankkiin ja tapasi herra Meredithin häntä siellä odottamassa. Vanha herra rupesti heti puhumaan asiasta, kysyen, oliko Hugh hankkinut tarpeelliset tiedot veljeltään. Hugh vastasi myöntävästi ja esitti tulokset.

— „Sitten ei ole epäilemistäkään“, sanoi herra Meredith, „ettei petos ole tapahtunut, vaan kuka sen lie tehnyt? Saadaksemme se tietää, täytyy meidän tehdä tutkimuksia. Niinkuin sanoin eilen, toi Jefferson sen pankkiin“.

— „Lähden heti hänen luokseen“, huomautti Hugh, „ja kysyn häneltä“.

— „Ei, minusta olisi parempi, jos antaisimme sen salapoliisille“.

Hugh oli odottanut tätä ja sanoi heti: „Herra Meredith, emme tietyksi vielä voi sanoa, kuka on rikollinen tässä asiassa; mutta weskeli on äskettäin päiwätty eikä suinkaan ole ehtinyt olla monissa käsissä, ja mahdollista on, että sen ensimmäinen omistaja on tehnyt muunnoksen“.

Hugh waimeni ja herra Meredith vastasi äkkiä: „Hywin luultavaa“.

Hugh punehtui; hän huomasi, että herra Meredithin epäluulo lankefi samaan henkilöön kuin hänen, mutta hän ei woinut antaa asian mennä oikeuteen. Hän jatkoi: „Niin, herra, jos asia todellakin on sellainen, olisi minulle hywin wastenmielistä, että asia ajettaisiin perille. Luutnantti Wynsford on serkkuni ja jos häntä julkisesti syytettäisiin, pitäisi minun olla syyttäjänä“.

— „Teidän nimeänne ei ole tarwis ilmoittaa“, sanoi herra Meredith äkkiä. „Minä otan edeswastuun

itselleni"; sitten ikäänkuin peläten loukkaawansa häntä, hän lisäsi: „Suomaattehan, herra Wynford, että meidän täytyy yleisönkin tähden tehdä oikeuden mukaan, eikä olla lewäperäiset tuommoisissa asioissa. Emme voi sitä auttaa, että ihmiset tekewät tuommoisia mieltömiä töitä, heidän täytyy kärsiä seuraukset“.

Hän liikkui lewottomana tuolillaan, tullessaan tähän päätöfseen.

— „Tiedän sen, herra“, jatkoi Hugh, „ei minulla tietysti ole mitään sanomista sitä vastaan; mutta kun tässä on syylinen minun sukulaiseni ja —“.

— „Oletteko puhunut weljellenne tapauksesta?“ keskeytti herra Meredith.

— „En ole puhunut; luulin ettei se olisi tarpeellista, koska tahtoisiin kysyä teiltä, ettekö jättäisi asiaa minun huostaani, ja jos tuo onneton epäluulo nähtäisiin oikeaksi, ette wetäisi nuorta serkkuanin oikeuteen. Bastaisin tietysti siitä, että määrätty summa tulisi maksetuksi, eikä kenenkään paitse te itse tarvitisi saada tietää asiasta“.

— „Ja nuori herrasmies jää silloin tietämättömäksi siitä, että hänen petoksensa on tullut ilmi ja tekee ehkä saman rikoksen uudestaan“, wastasi herra Meredith jotenkin tyytymättömänä.

— „Ei, en tarkoita sitä; luulen, että minun hänen itsensä tähden täytyy saada hänet tunnustamaan, mutta yksityisesti, jos te sen sallitte. Koettaisin, niin paljon kuin mahdollista, saada hänen itsensä maksamaan nuo 600 puntaa, jotka hän luwattomasti on otanut“.

— „Luulen, etten voi teitä wastustaa; mutta, herra Wynford, jos kaikki mitä olen kuullut, on totta,

ei tuon nuoren miehen isä muutama vuosi sitten osoittanut teitä kohtaan samaa myötätuntoisuutta“.

— „Se on totta, herra, mutta luulen että suostutte pyyntööni juuri sentähden, etten tekisi niinkuin hän silloin“.

— „Te olette oikeassa“, sanoi vanha herra lempeämmällä äänellä; „olette aivan oikeassa. Tehkää nuorukaisen kanssa mitä tahdotte, jos hän todellakin on syyllinen. Toivon wain, ettei teidän hyvyysenne menisi hukkaan“.

— „Hän on hywin nuori“, huomautti Hugh; „tämä tapaus olkoon warotuksena hänelle tekemään parannuksen ja kääntymään paremmalle tielle“.

— „Semmoiseen muutokseen tarwitaan paljon; mutta minä en tahdo häntä tuomita. Oliji paras että heti ryhtyisitte asian selwitykseen“.

— „Sen teen“, sanoi Hugh ottaen hattunsa, ja firjoitettuaan muistiin herra Jeffersonin osoitteen pankkikirjiltä, kiiruhti hän tapaamaan tätä henkilöä.

Muutaman tunnin kuluttua palasi hän pankkiin ja kertoi herra Meredithille, että herra Jefferson oli saanut weskelin nykyisessä muodossaan luutnantti Wynfordilta itseltään; jotta ei enää ollut epäilystäkään ettei hän olisi rikollinen. Waikka Hugh oli aawistanut tätä, ei hän nyt woinut olla tuntematta surua ja ahdistusta sen johdosta. Herra Meredith näytti ymmärtävän hänen tunteitaan, eikä kysynyt häneltä enempää; ja hetken perästä Hugh kiiruhti jälleen ulos etsimään Charles Wynfordia ja syyttämään häntä rikoksesta, jonka tämä oli tehnyt.

Neljästoista luku.

Samana iltapäivänä luutnantti Charles Wynford wenyi sohwalla huoneessaan, eräässä rakennuksessa Lontoon parhaimmassa osassa. Hän oli hyvin wäsynyt ja haluton, hän oli koettanut huwittaa itseään eräällä uudella, äsken ilmestyneellä nowellilla, mutta se ei onnistunut, hän oli niin hajamielinen.

Melkein kaikki hänen tuttawansa olivat lähteneet kaupungista, paitsi muutamat, joita hän ei olisi suonut olewan maailmassakaan — hänen weskamiehensä. Nämä todellakin olivat olleet ahkeria muistuttamaan häntä, että olivat elossa ja terveinä, häiritäkseen nuoren herra Wynfordin elämää, sillä he olivat kuulleet huhun huonoista asioista Kansleighin tilalla, ja rupe-sivat pelkäämään että kokonaan kadottaisivat rahansa. Niin makasi siis Charles Wynford siinä ristiriitaisen tunteiden wallassa, miettien, kuinka woisi wapautua waikeuksistaan ja walittaen kowaa kohtalooan, joka pakotti hänen olemaan kaupungissa, kun niin moni hänen tovereistaan huwittelihe Skottlannin wuorilla tahi Sweizhin korkeilla alpeilla, taikka muualla ulkomailla.

Mutta Charles oli pahalla tuulella toisenkin asian tähden — tuo onneton wekseli. Kuinka toivoi-
kaan hän, ettei koskaan olisi sitä nähnyt! Mikä paho-
lainen oli hänet saattanut tuommoiseen tekoon? Epä-
toivon hetkenä, kun oli kovaassa raha-pulassa, oli hän
katsellut sitä, ja äkkiä johtui hänen mieleensä että sen
voisi muuntaa. Ensin hän oli karkottanut mielestään
tuon ajatuksen; mutta se tuli uudestaan ja uudestaan,
eikä hänellä ollut voimia eikä kyllin lujaa tahtoa fer-
rasaan pistää se pois näkyvistään. Hän katseli weks-
eliä, ja joka hetki näytti hänestä helpommalta sen
muuntaminen, ja hänen rahapulansa näytti yhä suu-
remmalta; jotta hän vihdoin lankeisi kiisaukseen ja teki
tuon kauhean rikoksen. Seuraavalla hetkellä hän taas
olisi antanut waikka mitä, jos olisi saanut sen enti-
selleen; mutta tehtyä ei hän saanut tekemättömäksi, ja
äkkiä sulkien sen pöytälaatikkoonsa, päätti hän ettei kui-
tenkaan käyttäisi sitä hyväkseen.

Tuskin tuntia myöhempään tuli eräs itsepäinen
saamamies, waatien welkaansa takaisin, eikä tahtonut
lähteä huolimatta kaikista herra Wynfordin anteeksi-
pyynnöistä ja esityksistä, kunnes oli saanut edes osan
waatimuksestaan täytetyksi. Epätoivon waltaamana
ja tahtomatta ajatella seurauksia, ja kun ei hänellä
ollut muuta neuwoa, otti Charles wekselin ja tarjosi
sen miehelle. Se otettiin vastaan arwelematta, ja yli-
jääneet rahat sai luutnantti Wynford.

Ensin Charles oli iloinen päästesjään tuosta
vastahakoisesta ahdistajastaan; mutta kohta waltasi
pelko hänet, kun hän muisti mitä oli tehnyt. Tuo
pelko, se oli häntä siitä asti ahdistanut kuin kauhea
aame, jota hän ei woinut sietää. — Hän wihasi noi-

den rahojen näkemistäkin, eikä hän niitä kauvan pitänyt käsisään; hän oli käyttänyt ne päästäkseen hankalimmista wellkamiehistään ja hankkimaan itselleen huojuunusta ikäväänsä. Mutta hän ei päässyt waapaaksi soimaawasta omastatunnosta, ja hän oli surkeassa tilassa, toijinaan melkein mielettömänä pelosta.

Tuommoisesta mielentilasta hän heräsi, kun palvelija astui sisään kädesään kortti, ja ilmoitti että eräs herrasmies tahtoi tawata häntä. Charles otti kortin wawisten. Hän ei tiennyt, mikä häntä odotti, mutta kaikki hänessä herätti epäluuloa ja sanomatonta pelkoa. Hän käwi lewollisemmassi, kun luki nimen „herra Hugh Wynford“, ja waikei hän oikein tiennyt, kuka se henkilö oli, käski hän palvelijan pyytämään wierasta sijalle, uteliaana katsellen tulijaa, kun Hugh astui huoneesen.

Hugh silmäili äkkiä ympärilleen tullessaan sisään, sitten katsoi hän nuorta serkkuaan. Heti hänelle selwisi koko asia, ja tuon nuoren miehen ulkomuoto täytti hänen sydämensä jääkällä ja ystävällisillä tunteilla häntä kohtaan. Hän wastasi siihen kohteliaasen kummarrukseen, jolla Charles otti hänet vastaan, ja sanoi sitten, että waikei hän koskaan ennen ollut saanut iloa tawata luutnantti Wynfordia, oli hänellä nyt pakko waiwata häntä erään asian tähden.

Hughin wakawa käytös teki Charlesin lewottomaksi. Hänen kaswoillensa nousi puna, ja hän lähestyi hitaasti, mutta woittaen itsensä hän tarjosi tuolin, ja sanoi että oli onnellinen, jos saisi kuulla selityksen.

Hugh istui ja sanoi lewollisesti: „Olen osakas Meredith weljesten ja kumppanin pankissa, ja olen

saanut asiakteni kysyä eräästä wekselistä, joka toispaivänä asetettiin siellä teidän nimesjä maksettawaksi“.

Hän wakeni ja kiinnitti katseensa Charlesiin. Kun nuorukainen kuuli pankista puhuttawan, oli hän käynyt kalpeaksi, ja Hughin jatkaessa puhettaan häntä wapisutti eikä hän woinut kohdata toisen katsetta. Hän sai kuitenkin wastanneeksi: „Niin, mitä siitä?“ itsekseen sadatellen omaa tekoaan, ja hänen omatuntonsa kielji häntä salaamasta rikostaan.

Hugh jatkoi: „Wekseli oli Francis Wynfordin maksettava ja summa oli 700 puntaa, mutta tuosta summasta päättäen rupeji herra Meredith sitä tutkimaan, koska wekseli tuntuwasti nousi yli herra Wynfordin talletuksen meidän pankissamme. Hän ajatteli että sana seitsemän woiji olla muunnettu, ja että se alkuperäisesti saattoi olla yksi. Hän tahtoi että tästä piti ottaa selwä ja olen nyt luonanne sillä asialla“.

Hugh lopetti puheensa, ja Charles Wynford, tuntien että hänen piti sanoa jotakin, koetti wastata huolettomalla äänellä: „Suulen, että olette tulleet poliisimiehenä“.

— „Herra Meredith tahtoi ilmoittaa asian poliisille“, sanoi Hugh lewollisesti; „mutta halusin ennemmin itse tulla. Olen saanut tietää, että wekselin oli semmoisena teiltä, luutnantti Wynford, vastaanottanut herra William Thomson, joka sai siitä 700 puntaa, joista maksoi teille 580 puntaa ja korwaukseksi welastaan piti itselleen 120 puntaa. Herra Francis Wynford sanoi, että hän oli kirjoittanut wekseliin, jossa oli sama numero ja päivä määrä kuin tässä, wain 100 puntaa, ja ettei hän ole muuta kirjoittanut. Nyt olen tullut teiltä kysymään woitteko selittää tuon erotuksen?“

Hugh puhui hitaasti ja painavasti. Jokainen sana oli omiansa tekemään syytöksen onnetonta nuorukaista vastaan yhä selvemmäksi, ja tämä tunsi, että oli joutunut kiinni ja ettei voinut odottaa muuta kuin tuomiotaan. Hän heitti lewottoman katseen Hughiin, kun tämä lopetti puheensa, mutta ei vastannut mitään, — hän ei voinut.

Hugh tarkasti yhä häntä, ja Charles, joka ei voinut tätä kestää, painoi päänsä alas, ja peitti kasvot käsiinsä. Hän oli kuin kiwettynyt.

Kesti muutaman minuutin äänettömyyttä; wihdoin Hugh sanoi matalalla äänellä: „Luutnantti Wynford, mihin päätökseen minun on tuleminen?“

Ei kuulunut vastausta. Kysymys näytti koskevan onnettoman nuorukaisen sydänjuuria. Hän nousi, puristi käsiänsä yhteen ja huusi tuskallisella äänellä: „Mitäni, äitini!“ sitten käweli äkkiä huoneen toiseen päähän, jossa seisoi katjellen ulos affunasta.

Hugh ei liikkunut, waan kiinnitti katseensa owea kohti, walmiina estämään pakoa. Se oli kuitenkin turha pelko, ja jonkun hetken perästä palasi Charles takaisin entiselle paikalleen wastapäätä Hughia. Hän oli tehnyt päätöksensä; hänen kaswonsa olivat hywin kalpeat, mutta puna nousi hänen puhuessaan wapisewalla äänellä, joka kuitenkin oli wakawa:

— „Te woitte tietysti tehdä wain yhden päätöksen, herra, enkä aio wastustaa teitä. Minä olen tehnyt muunnoksen weskeliin“, soperi hän, ja ponnistaen woimiaan jatkoi: „Tiedän, mikä minua odottaa, enkä aio paeta ansaittua rangaistustani. Luulen että olette toimittanut asianne, ja ettei teillä ole muuta tekemistä kuin —“ Hän ei voinut puhua loppuun: „panettaa

minut kiinni”, mutta hänen filmänsä kääntyivät omea kothi ja nähtävästi hän toivoi pääsevänsä wieraas=taan wapaaksi niin pian kuin mahdollista.

Hugh nousi, mutta ei poistuaikseen. Hän sääli kowin nuorukaista ja samalla myöskin ihmetteli tämän awonaista tunnustusta, joka osoitti että hän woiji tulla paremmaksi. Hän sanoi: „Vuutnantti Wynford, saatan ymmärtää, mitä tuo tunnustus on teille maksanut ja kunnioitan teitä siitä. Woin ilmoittaa, että herra Meredith on suostunut, ettemme saata asiata perille; ja jos tahdotte maksaa takaisin sen tappion, jonka pankkimme on kärsinyt tämän teon kautta, nimittäin kuusijataa puntaa, niin ei teitä siitä syytetä“.

Charles katsoi jotenkin ihmeissään Hughiin. Kun hän sitten oli täysin ymmärtänyt asian, lausui hän hywin liikutetulla äänellä: „Tämä on hywin odottamatonta ystämyyttä; mutta luulen että siitä on minun suureksi osaksi kiittäminen serkkuani, herra Francis Wynfordia. En voi koskaan häntä kyllin kiittää“.

Hugh vastasi äkkiä: „Herra Francis Wynford ei tiedä mitään asiasta. Minä pyysin herra Meredithin suostumaan tähän myönnötykseen“.

Charles filmäili häntä, sitten korthiin, joka oli pöydällä hänen edessään. Hugh huomasi hänen hämmästyksensä ja lisäsi: „Francis Wynford on weljeni. Olen tohtori Wynfordin wanhin poika. En tiedä, oletko koskaan kuullut minusta puhuttawan“.

Charles oli kuullut hänestä ja tiesi hywin hänen waiheensa. Hän muisti hywin, waikka hän oli wain yhdeksän, kymmenen wuotias lapsi, kuinka tohtori Will saatuaan Hardyn tunnustuksen, oli kertonut kadonneista kultarahoista, ja kuinka Hughin maine täydelli=

festi tuli puhdistetuffi syytöfjestä ja häpeästä. Hän muisti myöskin, kuinka hän oli kertonut asiasta isälleen lapsen innostuffella ja kuinka isä kowasti oli käskenyt hänen olemaan waiti eikä puhua asioista, joita ei ymmärtänyt.

Kaikki tuo johtui nyt hänen mieleensä. Hän pu-
nehtui. „Tiedän kaikki“, sanoi hän, „olen kuullut teistä. Herra Wynford, olette hyvin, hyvin jalomie-
linen“.

Hän istui kynnäspää pöydällä ja nojasi päätänsä käteensä. Hugh ei häntä häirinnyt. Wihdoin katsoen ylös, hän jatkoi: „Olen hyvin kiitollinen teille, herra; mutta tuskin tiedän, kuinka woin käyttää teidän hy-
wyttänne. Minulla ei ole kuuttasataa puntaa, enkä ymmärrä, kuinka woişin ne saada“.

— „Eikö isänne woişi?“ esitti Hugh warowasti.

— „Isäni sanoi minulle äskettäin, ettei hän woi antaa minulle mitään“.

— „Mutta tämmöisesşä tapauksesşä —“.

— „En uskalla kertoa hänelle, herra Wynford, hän wihastuişi kauheasti“. Ja nuorukainen näytti wapişewan pelkkää ajatusta siitä.

Hugh muisti vanhastaan Johnin kiwauden, eikä ihmetellyt että poika pelkäşi pyyntöä, etenkin tämmöisesşä tapauksesşä.

— „Sitäpäitse“, lişäşi Charles, „tiedän ettei siitä olisi mitään hyötyä, hänellä ei ole rahaa“. Waijet-
tuaan hetken, jatkoi hän wielä: „Minulla pitäişi kyllä itselläni olla, mutta minua häwettää tunnustus, että olen jo kauwan edeltäpäin käyttänyt saamiseni. Ei; tilani on toiwoton, herra. Minulla ei ole ketään,

jonka puoleen voisin kääntyä; enkä tiedä mitä minun pitäisi tehdä“.

Hän puhui hyvin surullisella äänellä, ja Hugh jääli häntä kaikesta sydämestään. Hän oli ääneti pari minuuttia, sitten sanoi: „Olette liian nuori puhumaan noin toivottomasti, hyvä serkkuni. Minulla on vähän kokemusta tuommoisissa asioissa; ja jos tahtoisitte uskoa minulle asianne, ehkä voisin keksiä jotakin keinoa. Jos tahdotte ottaa minut vakkamieheseksenne, voin maksaa nuo 600 puntaa pankkiin, mutta ainoastaan sillä ehdolla, että nyt avonaisesti ja rehellisesti puhutte minulle asianne ja lupaatte vastaisuudessa luopua kaikesta tuommoisista vääristä keinoista“.

Hän lopetti, ojentaen kätensä Charlesille. Nuorukainen kiiruhti hänen luokseen, tarttui innokkaasti siihen ja sanoi kynnelfilmin: „En voi koskaan teitä kyllin kiittää. Olen todellakin iloinen että saan kertoa teille kaikki; ja luulen että olen kärsinyt niin paljon, ettei tee mieli toistamiseen semmoista tehdä, jos vaan nyt pääsen vapaaksi“.

— „Kyhetykäämme sitten heti asiaan“, sanoi Hugh; ja istuutuen pöydän ääreen, hän rupeesi tarkkaan kyselymään nuoren serkkunsa asioita. Charles oli avomielinen ja suora ja kertoi kaikki, vaikka hän käviikin punaiseksi mainitessaan heikkouksiaan ja elämänsä hairahduksia. Hugh ei tehnyt muistutuksia, vaan kuunteli kaikkea pankkimiehen tavoin, joka ehkä enemmän kuin mikään muu saattoi Charlesin häpeämään omia tekojaan.

Kun kaikki oli kerrottu, teki Hugh muutamia laskuja ja huomasi, että nuorukainen voisi päästä vapaaksi, jos tahtois harjaantua suureen itsensäkieltä-

miseen ja luopua monesta ylellisyydestä, johon oli tottunut, ja tyytyä herrasmiehen välttämättömmimpiin tarpeisiin. Hugh ei kaunistanut asiaa. Hän sanoi suoraan Charles Wynfordille, mitä ajatteli hänen rikofestestaan, mutta sen sanoi hän hyvin hienotuntoisella tavalla; ja ymmärtäen täydellisesti hänen vaikean asemansa, hän osoitti myötätuntoisuuttaan nuorukaista kohtaan, joten tämä ei ensinkään häntä karkannut, vaan päinvastoin myönsi, että Hugh oli oikeassa, ja hän oli kiitollinen hänen neuvoistaan. Eikä Hugh auttanut ai-noastaan sanoilla. Hän tarjoutui vapauttamaan häntä pahimmasta pulasta, jos Charles puolestaan suostui niihin ehtoihin, joita hän oli maininnut, ja myöskin maksamaan vähitellen velkansa Hughille.

Charles lupasi sen rehellisesti heti tehdä. Hän oli hyvin kiitollinen päästessään vapaaksi taakasta, joka niin raskaasti oli häntä painanut. Kaifekki onneksi oli hän joutunut serkkunsa käsiin eikä ankarimpiin.

Hugh nousi vihdoin, kun kaikki oli selvitetty ja sanoi, että hänen täytyi lähteä ja että hänen piti mennä Northertoniin pariksi kolmeksi viikoksi. Samalla sanoi hän toivomansa Charlesin uudistawan heidän tuttu-uutensa sitten, kun hän palaisi kaupunkiin, ja että Charles olisi terwetullut mieras hänen perheeseensä. Charles vastasi olevansa siitä hyvin iloinen ja ettei koskaan voisi palkita sitä, mitä Hugh nyt oli tehnyt hänen tähtensä, mutta että hän toivoi vastaisella käytöksellään voivansa osoittaa kiitollisuuttaan. He puristivat toistensa kättä ja erosivat.

Hugh käveli ajatuksissaan nopeasti takaisin panktiin, sillä hän tiesi että oli myöhästynyt. Hän astui herra Meredithin huoneeseen, ja pani veljelin hänen eteensä

ja samalla myös nuo 600 punttaa. Herra Meredith otti rahat ja wirkoi hymyillen: „Luulen että woin arvata, kenen kuffarosta nuo owat lähteneet“.

Hugh ei kieltänyt tätä wiittausta, waan sanoi: „Jos tämä keino woisi auttaa häntä tulemaan rehelliseksi mieheksi, joski luulen hänen vielä woivan nousta, olisiin kyllin palkittu“.

— „Toiwon että saatte sen palkinnon, jonka teidän jalomielinen kärsiwällisyhtenne ansaitsee“, wastasi herra Meredith; „mutta tietysti tulee hänen lopullisesti maksaa rahat?“

— „Tietenkin hänen itsensä tähden, eikä hän toiwokaan muuta apua“.

— „Hyvä, hän on todellakin onnellinen nuorukainen, joka on joutunut semmoisiin käsiin“.

Näin sanoen nousi herra Meredith. Koska jo oli aika pankin sulkemiseen, lähtiwät he sieltä molemmat, ja antaen toisilleen kättä meniwät kufin kotiinsa.

Charles, Hughin lähdettyä istuutui pöydän ääreen, jossa oli pitkän aikaa sywisiä mietteisiä. Wihdoin nousi helpotuksen huokaus hänen rinnastaan, ja hän päätti panna toimeen Hughin ehdotuksen. Hän huomasi, ettei se olisi helppoa, mutta hän oli hywin wakawalla mielellä ja oli nöyrytnyt ajatellessaan, kuinka wähällä hän oli joutua kiinni, ja päätti näyttää serkulleen, ettei käyttäisi wäärin hänen ystäwyttään. Hughin jalomielisyys teki häneen sywän waitutuksen; hän huomasi että Hugh oli palkinnut pahan hywällä. Hän päätti myös noudattaa Hughin kutsumusta ja käydä hänen luonaan, kun Hugh jälleen palaisi kaupunkiin, tietäen, että se olisi hänen omaksi hywäkseen.

Hän muisti Hughin neuvon ja koitti sitä noudattaa erinomaisen tarkasti. Waikka alusja tuntuikin kovalta, kävi se vähitellen voimain ponnistuksilla ja nöyrällä mielellä helpommaksi, ja vaikeudet, jotka näyttivät voittamattomilta, katosivat vähitellen kofonaan. Charlesin mielestä oli asia niin; ja kun hän jälleen tapasi serkkunsa, oli hänestä uusi elintapansa ruvennut tuntumaan hauskalta, waikka se ensi näkemältä oli näyttänyt aiwan mahdottomalta. Hänen elämänsä ei enää tuntunut niin tyhjältä; hänellä oli edessään päämaali ja siitä johtui että kaikki hänen ympärillään näytti valoisaammalta ja uudet elinvoimat, joista hänellä ei ennen ollut aamistustakaan, wirtasivat hänen kofa olentoonsa.

Viidestoista luku.

Dugh Wynford tuli takaisin Rithertoniin, ja vietti kolme onnellista viikkoa perheensä ja lukuisten nuoruuden ystäväinsä parissa, jotka vielä olivat siellä.

Hänen vanhemmilleen varsinkin oli tämä aika hauskaa; näytti kuin heidän kauvan poissaolleen poikansa läsnäolo olisi antanut heille uusia voimia. Etenkin tohtori Wynford oli iloisempi ja puheliaampi kuin pitkiin aikoihin. Dugh puolestaan koetti kaitin voiminsa palkita surut ja huolet, joita he olivat hänen tähtensä kärsineet hänen nuorena ollessaan. He keskustelivat siitä ikävästä asiasta, jonka tähden hän oli lähtenyt kotoaan, ja siitä ilosta, jota olivat tunteneet, kun hänen maineensa tuli puhdistetuksi, ja jota he vielä nytkin monella tavalla osoittivat.

Dugh meni tapaamaan Hardy-raukan äitiä, joka vielä eli, ja tämä oli iloinen kuullessaan poikansa viimeisistä hetkistä ja syvästä katumuksesta. Ja vaikka tohtori Wynford oli siitä jo ennen hänelle ker-tonut, lohdutti se kuitenkin äitiä, kun sai sen vielä kuulla hänen suustaan, joka oli ollut hänen lapsensa

ystävänä ja auttajana tämän viimeisillä hetkillä. Mitä itki katkerasti, kun Hugh kertoi Hardysta, ja siunasi häntä sekä toivoi että se hyvyys, jota hän oli osoittanut waiwaista kohtaan, lankeaisi seitsenkertaisesti hänelle itselleen.

Kerran ollessaan Rithertonissa, kohtasi Hugh serkkunsa, John Wynsordin. Hän käveli Walter Copelandin kanssa, kun John tuli ja rupesti puhumaan asioista jälkimäisen kanssa, wälittämättä ollenkaan Hughista. Walter, wastattuaan hänen kysymyksiinsä, kääntyi Hughin puoleen ja sanoi, että warmaanfin herra Wynsford muisti serkkunsa ja wanhan koulutowerinsa. Hugh ojenfi kätensä ja sanoi olewansa iloinen, kun tapasi hänet jälleen. John Wynsford ei ollut huomawinaanakaan hänen kätensä liikettä, teki hänelle wain tawanmukaiisen kumarruksen ja jatkoi sitten keskusteluaan Walterin kanssa, sen enempää huolimatta Hughista, joka punehtuen heti lähti hitaasti eteenpäin kulkemaan. Hänet saawutti pian Walter, joka rupesti lausumaan paheksuimistansa Johnin käytöksestä, mutta Hugh ei wastannut mitään ja rupesti puhumaan muista asioista.

Hän ei kotona maininnut mitään asiasta, mutta huomasi äitinsä kysymyksestä, että he oliwat saaneet siitä tietää. Tämä oli kuullut asian Micelta, jolle Walter oli senertonut. Hugh rupesti nyt puhumaan serkustaan, ja hänen äitinsä oli hywin iloinen huomatessaan, että Hugh oli pitänyt sen lupauksen, jonka oli hänelle lähtiesään antanut, waikkakin oli saanut kestää monta taistelua, ennenkuin woitti kostonhimoiset tunteensa, jotka kerran oliwat wähällä walloittaa koko hänen olentonsa. Hugh lausui kiitollisuu-

tensa äidilleen niistä neuvoista, joita oli saanut luontonsa voittamiseen, ja sanoi, ettei hän nyt tahtoisi olla ilman noita seitsemän tai kahdeksan ensimmäisen vuoden kokemusta wieraassa maassa, waikka ne aikanaan tuntuivat kauhean kowilta.

Rouwa Wynford yhtyi täydellisesti poikaansa, mutta sanoi olevansa iloinen, ettei ollut tiennyt kaidista hänen koettelemuksistaan. „Wiisaasti kyllä pidit ne itsellesi, poikani“.

— „Tiesin, että olit minulle myötätuntoinen, äitini“, vastasi hän; „ja luulen että tuommoiset asiat ovat paremmat pitää omina tietoinaan. Minun taiteluisiani olisi inhimillinen apu ollut turha“.

— „Sinua auttoi korkeampi voima“, sanoi rouwa Wynford.

— „Jos ei minulla sitä olisi ollut, äiti, olisin joutunut häwiölle. Olen toisinaan ihmetellyt, kuinka olen niistä suoriutunut. Jumalalle ylistys“; ja hän kumartui hartaasti.

Tämä suloinen perheen yhdesjäolo päättyi pian. „Sihän tapaaminen täällä ole muuta kuin eroamista“, ja Hughin ja Rosen piti alkaa uutta elämäänsä jonkun matkan päässä Rithertonista.

Hugh otti äidiltään lupauksen, että hän ja isänsä tulisivat viettämään joulua heidän luonaan; ja siten toivoen jälleen tapaawansa toisensa he heittivät hywästi sekä ikävästä itkien että iloista hymyillen, ja perhe Rithertonissa oli jälleen hajaantunut. Hughin sisar Lucy oli seurannut heitä kaupunkiin, auttaakseen Rosea perustamaan taloutta wieraassa paikkakunnassa. Hughin käynti oli kuitenkin jättänyt waloisan muiston

wanhaan kotiin ja oli hauskana puheenaineena monen iltapuhteen kuluessa.

Hugh ei unohtanut Charles Wynfordia palates=saan kaupunkiin. Hän meni tapaamaan nuorukaista, ja huomatessaan että hän todellakin koetti alottaa uutta elämää, hän auttoi häntä kaikella tavalla tässä yrityksessään, ja tahtomatta millään tavalla hallita tai wartioida häntä, hän wähitellen johti nuorukaista ylewämpiin, parempiin ajatuksiin ja kehotti häntä entistä hyödyllisempään elämään. Charles rupesti huomamaan, että saattoi elää muidenkin kuin itsensä hyväksi, ja että hänkin voisi monella tavalla hyödyttää niitä, jotka hänen ympärillään elivät.

Hänen serkkunsa oma esimerkki oli hänelle kehottuksena. Niin pian kuin Hugh sai omat asiansa jotenkin järjestetyksi, rupesti hän tehokkaasti ottamaan osaa moneen hyödylliseen yritykseen, joilla on suuri vaikutusala Lontoossa. Hänen selwä järkensä ja anteliaisuutensa olivatkin suureksi awuksi niille, jotka ennen häntä olivat työskennelleet ja joiden kanssa hän sydämmellisesti iloitsi työstään. Hugh puhui näistä asioista awonaisesti Charlesin kanssa, ja sai pian tämänkin innostumaan näihin asioihin, joka kantoi hyviä hedelmiä hänen luonteensa suhteen.

Frank ja Lucy Wynford ihmettelivät kowin sitä läheistä suhdetta, joka oli syntynyt Hughin ja hänen nuoren serkkunsa välillä, joka tietysti pian tuli heidän tietoihinsa. He eivät ymmärtäneet, kuinka se oli alkanut; mutta he eivät woineet olla siitä iloitsematta, ja Frank huomautti sisarelleen, että Mansleighin oli kiittäminen Hughia siitä hyvästä, minkä sen nuori perillinen siellä saattaisi wastaisuudessa toimittaa.

Heillä oli hauska joulun wietto. Tohtori ja rouwa Wynford pitivät sanansa ja tulivat kaupunkiin Rithertonista. Frank ja hänen perheensä seurasiwat heitä, samoin Alfred, Arthur ja Lucy. Charles Wynford oli myös heidän wieraanaan joulupäivänä, koska hän ei woinut lähteä Ransleighiin ennenkuin muutamia päiviä myöhempään. Tohtori Wynfordin mielestä oli hauskaa häntä tawata, ja ujous, jonka Charles ensin tunsi, poistui pian ja ennen pitkää oli hän kuin kotonaan serkkunsa luona. Siitä tawasta, jolla nuorukainen puhutteli Hughia, huomasi tohtori Wynford, että jälkimäinen oli jonkun painawan asian tähden saanut waikutuswaltaa serkkunsa, ja waikkei hän tietänyt asiaa, kertoi hän waimolleen sydämmellisesti iloiten mitä arweli, ja he iloitjivat molemmat että poikansa oli woittanut entiset kostonhimoiset tunteensa.

Kun Charles Wynford tuli Ransleighiin, aikoi hän kertoa wanhemmilleen, mitä oli tapahtunut, ja siitä jalomielisestä tawasta, jolla Hugh oli häntä kohdellut. Mutta jo ensimmäisenä iltana, kun Charles mainitsi serkkunsa nimen, huomasi hän isänsä olewan niin täynnä wihaa serkkuaan kohtaan, että hän waiستomaisesti peruutti aiotun awomielisen tunnustuksensa ja ilmoitti sen wain äidilleen heidän ollessaan kahden kesken.

Sitten hän kertoi äidilleen kaikki, oman rikollisen tekonsa ja miten hänen ansaittu rangaistuksensa tuli poistetuksi. Hän kertoi myös, kuinka hän oli koettanut parantaa elämäänsä ja siitä awusta, minä hänen serkkunsa oli hänelle antanut. Mitä oli hywin liikutettu, mutta kielji häntä puhumasta siitä isälle, koska

siitä ei olisi mitään hyvää, vaan kiihottaisi vain hänen vihaansa.

Charles myöntyi tähän. Hän huomasi selvästi että asia niin oli. Hughin viimeinen käynti Rither-tonissa oli herättänyt John Wynfordin vanhan vihan häntä kohtaan, ja ajatus vihatun serkkunsa varakkuudesta ja itsenäisyydestä wiritti uutta vihaa ja tatteruutta hänessä, joka oli niin koviin suuressa rahanahdingossa. Kuullessaan niistä monista jalomielisistä lahjoituksista ja amuista, joita Hugh oli tehnyt syntymäseudullaan, lisäsi se hänen vihaansa liekkiä. Charles lähti Mansleighista hyvin tietäen, että jos tahtoi elää rauhassa isänsä kanssa, hän ei voinut ilmoittaa hänelle tuttavuuttaan serkkunsa kanssa; mutta äitinsä puolesta hänen piti wiedä todelliset ja kiitolliset terveiset Hughille kaikesta siitä hyvästä, minkä tämä oli hänen pojalleen osoittanut.

Eräänä kauniina iltana toukokuussa lähti Charles Hugh Wynfordin luo, aikoen wiettää iltansa siellä. Tämä oli jo tullut hänelle tawaksi, mutta viime aikoina ei aiwan niin usein kuin ennen, ja Hugh oli huomaawinaan jotakin jäykkyyttä nuorukaisen käytöksessä, kun he tapasivat toisensa.

Hän tervehti Charlesia sentähden vielä sydämellisemmin kuin ennen, mutta huomasi entistä selwemmin, että oli jotakin, joka tätä painoi. Hän ei kuitenkaan tiennyt, kuinka saisi Charlesin ilmoittamaan hänelle huolensa, mutta puhui rakkaasti ja iloisesti hänen kanssaan, kunnes wihdoin, kun Rose oli lähtenyt huoneesta, Charles äkkiä sanoi: „Herra Wynford, luulen että minun täytyy luopua wirastani sotawäessä“.

— „Todellakin“, sanoi Hugh, „se on tärkeä asia; minikätkähden aiotte sen tehdä?“

— „Sifsi että luulen, ettei se ole sopiwa paikka minulle. Nyt ovat asiat toisin kuin ennen, ja minä tahtoihin nyt tehdä toisin, mutta en voi. Minä olen aina ollut liiakfi myöntymäinen ja olen katunut sitä jälkeinpäin, joten mielestäni olisi parempi jättää se kokonaan. Ehkä toisessa paikassa woisin olla säästäväisempi“.

— „Se riippuu asianhaaroista; ei aina paikan muutoksesta seuraa käytöksen muutos“.

— „Ei, tiedän sen“, vastasi Charles miettiväisenä ja alakuloisena, „mutta —“.

Hän wakeni eikä woinut jatkaa, mutta näytti huolestuneelta.

— „En oikein ymmärrä“, sanoi Hugh ystävällisesti, „mitä tarkoitate sanoillanne, että aina olette liiakfi myöntymäinen ja kadutte sitä jälkeinpäin?“

— „En tarkoita“, sanoi Charles äkkiä, „että olen jälleen joutunut semmoisiin rikoksiin kuin ennen, enkä luulko sitä minusta; mutta pienissä asioissa olen semmoinen ja siitä johtuu pian isoihin, niinkuin tiedätte, ja kun en koskaan pysy päätöksissäni näiden suhteen, pelkään, että joudun suureen häviöön jonakin päivänä. Ettekö luule, että olisi parempi luopua ajoissa?“

Hän heitti kysymän katseen Hughiin, nöyrän mutta wafawan näköisenä.

— „Jos tarkoitate ettette voi wastustaa niitä wiettelyksiä pahaan, joita kohtaatte, niin en wastusta päätöstänne. Ehkä silloin on parempi luopua paikäs=

taan kuin pysyä siinä. Mutta mitä aiotte sen sijaan ruveta tekemään?”

— „Lähteä Ransleighiin tai Chalfordiin, ja jos isäni suostuu siihen, ottaa osaa niiden hoitoon. Minäkin koettaisin jotakin oppia sillä alalla, sillä en tiedä siitä mitään, ja se tuntuu paljoo suuremmassa määrässä olevan welvollisuuteni kuin nykyinen elämäni. En ole koskaan rakastanut sotilaselämää. Isäni tahdosta rupesin siihen ja minun täytyi totella, kun ei ollut muuta neuwoa, mutta luulen ettei se ole paras paikka minulle“.

— „Nyt ymmärrän minä teitä; on totta, mitä sanotte —“.

— „Ja sitten“, jatkoi Charles, rohkaisten mieltään, „luulen että siten on helpompi päästä wapaaksi muista waikeuksista, woisin jäädä paremmin kuin Lontoosja“.

— „Mutta mitä sanowat wanhempanne? Ette juinkaan tee semmoista päätöstä neuwottelematta heidän kanssaan“.

— „Ei, en juinkaan; mutta tiedän että äitini myöntyy; hän ei ole koskaan pitänyt tätä tointa sopiwana minulle. Hänpä viimeisessä kirjeessäänkin mainitsi jotakin, joka toi tuon ajatuksen päähäni, ja jota enemmän sitä olen ajatellut, sitä enemmän olen siihen mielistynyt. Mutta mitä isäni ajattelee, sitä en tiedä“.

— „Oliji paras että ensin kysyisitte hänen ajatustaan, ennenkuin teette muuta. Miotteko kirjoittaa hänelle, wai tuleeko hän kohta kaupunkiin?“

— „Isä on äskettäin ollut täällä, ja luulen ettei hän niin pian taas tule. Mitä ei tule, sillä hän tahdo wälttää liiwoja menoja. Luulen että minun täy-

tyy lähteä Mansleighiin, jos saan lomaa muutamaksi päiväksi, eikä se juuri nyt ole vaikeaa“.

— „Luulen että se on paras keino“.

Tuli hetken hiljaisuutta; sitten Charles sanoi lewottomasti: „Ajatteletteko todellakin että olen oikeassa, herra Wynford?“

— „Niin luulen teidän sanoistanne päättäen; mutta ehkä näette asian selvemmissä valossa, kun olette siitä puhunut vanhemmillenne. Jos woin jollakin tavalla auttaa teitä, niin tiedätte että olen aina iloinen siitä; ja elköö huolehtiko sitä että olette minulle melassa. Tahdon mielelläni odottaa kunnes voitte sen maksaa, panematta sen wuoksi alttiiksi tulewaisen toimeentulonne“.

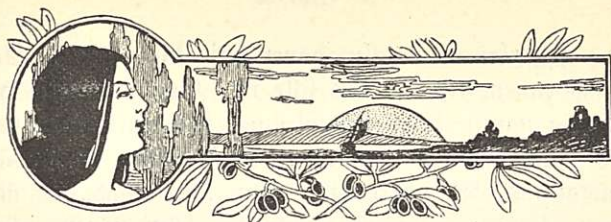
— „Tiedän että olette hywin hyvä“, sanoi Charles, ja sitten rupefi hän kertomaan tuumansa yksityiskohkia, joita näytti jo paljon miettineen, kysellen Hughin mielipidettä ja neuwoa erityiskohdissa, koska toivoi, että hänellä olisi jotakin määrättyä esitystä, miten puhua isän kanssa.

Hugh kuunteli tarkasti ja antoi hänelle parhaimmat neuwot, tuntien yhä enemmän, kuinka vaikeassa asemassa Charles oikeastaan oli. Hän ei kuitenkaan suoraan sitä hänelle sanonut, waan wiittafi ainoastaan siihen, jotta tämä ei huolettomana ryhtyisi toimeen, joka oli tuottawa hänelle paljon koettelemuksia. Charles ei ollut selwillä itsensä huonoista asioista ja aiwan tietämätön siitä, kuinka wähän hänellä oli perinnöstään toiwomista. Mutta Hughin asiana ei ollut tätä hänelle huomauttaa, hän sen kyllä aikanaan tulisi tietämään.

Kun nuorukainen näytti hiukan tyytyväiseltä, esitti Hugh että he menisivät vierashuoneeseen, johon Charles myöntyi, waikka hän mieluummin olisi enemmän puhunut aikeistaan; mutta siihen ei Hugh tahtonut häntä kehottaa, sillä hän tiesi, että suurin osa hänen valoisista tuulentuwistaan raukeisi tyhjiin.

Grotessaan hänestä, Hugh lämpimästi puristi hänen kättään, ja pyysi hänen muistamaan, että hän mielellään auttaisi häntä miten wain woiisi. Charles kiitti häntä sydämmellisesti ja heitti hywästi.

Kuudesta toista luku.

Charles pani aikeensa wiipymättä toimeen. Hän pyysi ja sai wiikon wapautta, ja pari päivää keskustelunsa jälkeen Hughin kanssa hän oli matkalla Ransleighiin. Hän oli kirjoittanut tulostaan ja äitinsä oli odottanut häntä.

Miti tervehti poikaansa iloisesti; mutta Charles huomasi pian, että joku asia painoi hänen mieltänsä, joka wain hetkeksi haihtui tervehtiessäan poikaansa. Tämä kysyi isäänsä ja kuuli, ettei hän ollut kotona sinä iltana, waan että hän oli ollut pari kolme päivää pois käymässä naapuristossa; „mutta luulen että hän tulee kotiin huomenna“, sanoi rouwa Wynford huoaten.

— „Mitä sinua waiwaa, äiti?“ kysyi Charles lewottomasti, „nyt ei ole oikein asiat, siitä olen warma“.

— „Ei pahemmin kuin ennenkään“, wastasi äiti, koettaen hymyillä; „mutta, Charles, en tiedä kuinka meidän asiat selwiawät ennen pitkää“.

Charles oli kuullut hänen näin lausuvan monta kertaa ennen, eikä pannut sille niin suurta merkitystä; hänestä näytti, kuin asiat olisivat selwinneet ennenkin eikä hän ymmärtänyt syitä, minäkätähden ne eivät vastaisuudessaan selviäisi. Hän koetti lohduttaa äitiään, kertoen vastaisista aikeista. Mitä näytti ensin mieltyneeltä ja otti iloisesti niihin osaa, mutta pian hän waipui entiseen raskasmielisyhteensä, koska vaikeudet sen toteuttamisesta tulivat hänen ajatuksiinsa.

Charles koetti laskea pilaa hänen synkkämielisistä kuitteluihistaan ja poistaa pelkoa hänen mielestään sekä osoittaa, että isänsä asiat eivät vielä olleet niin rap-
piolla. Mutta äiti pudisti wain päättään, hymyili surumielisesti ja sanoi toiwomansa, että hän olisi oikeassa.

Wihdoin Charles rupefi puhumaan muista asioista, kertoen viimeisistä tapauksista kaupungissa sekä wilkkaasti ja wiehättävästi omista kokemuksistaan, jotta, kun he yöksi erosivat, huomasi hän ilokseen että äitinsä mieli oli wirtistynyt.

Erottuaan hänestä waipui Charles pitkäksi aikaa mietteisiinsä ja käwi surulliseksi huolimatta kaikista ponnistuksistaan sitä wastustaessaan. Hänen äitinsä epäilykset johtuivat hänen mieleensä, ja tämän pelko tulewaisuudesta näytti todenmukaisemmalta kuin hän olisi tahtonut uskoa. Hän ei woinut olla wertaamatta niitä Hughin wiittauksiin, joita hän tuskin oli silloin huomannut, waan jotka nyt johtuivat selwempänä hänen ajatuksiinsa. Hän tunsi selittämätöntä pelkoa, mutta nyt ei hän niinkuin ennen koittanut saada sitä mielestään, waan päätti rohkeasti kohdata pahimpaa mitä woisi tapahtua. Mutta hän ei vielä ymmärtänyt kuwailia asioita pahimmalta puolelta.

Hänen isänsä palasi seuraavana päivänä, huomattavasti kaikkein pahimmalla tuulella. Hän oli ihmisjään poikansa näkemisestä, ja tervehti häntä kovasti, melkein vihaisesti, lähtien pian huoneesta, eikä näyttäytynyt ennenkuin päivällisen aikaan. Silloin hän oli äänetön ja ärtyinen; jos hän puhui, niin teki sen vain wifoja löytääkseen.

Charles koetti olla sitä huomaamatta ja puhua fewyesti äitinsä kanssa, waikka hänen mielenjä oli kowin raskas. Tuo kaikki ei ollut hänelle outoa, waikka se nyt tuntui hänestä entistä waikemmalle. Pian hän käwi äänettömäksi, ja loppuosa ruoka-aikaa kului aivan hiljaisuudessa, joskus keskeytettynä wälttämättömimmillä tawanmukaisilla kohteliaisuuslauseilla tai isän vihaisilla huomautuksilla.

Charles aikoi poistua huoneesta, kun hänen äitinsä oli mennyt, mutta hän kutsuttiin takaisin äänellä, joka selwään ennusti lähestyvää rajuilmaa. Hän pyhähtyi, mutta suuri oli hänen mielipahansa, kun hänen isänsä kohta soimasi häntä tuttavuudestaan Hugh Wynfordin kanssa. Hän oli nähtävästi poisjaolessaan kuullut joltakulta, että hänen poikansa oli läheisessä tuttavuudessa tämän kanssa, ja lausui nyt kowalla äänellä nuorukaiselle suuttumuksensa tästä asiasta. Hän oli päättänyt saada sen selwille ja jos mahdollista tehdä heti loppu tuttavuudesta, ja tuo odottamaton poikansa läsnäolo antoi hänelle tilaisuuden päätöksensä toteuttamiseksi.

Charles ei koettanut peittää syytöstä, waan puolesti itseään kehumalla serkkunsa jaloa luonnetta ja sitä arwoa ja kunnioitusta, joka hänelle yleisesti annettiin, sanoen iloisesti, että hän olisi kuullut isänsä

ennemmin iloitsewan kuin pahetsuwan semmoista tuttavuutta.

Mutta kohta toivoi hän, ettei olisi lausunut näitä sanoja, sillä nyt rupefi isä kauheasti soimaamaan Hughia, joka oli aivan odottamatonta Charlesille ja jolle oli waifeaa äänettömänä sitä kuunnella. Hänen täytyi kuitenkin tehdä niin, sillä hän ei woinut estää isänsä sanatulwaa, kunnes tämä lopetti, hengästyneenä omasta wihanpurkauksestaan. Wihdoin hän wihaisesti kysyi, miten tuttavuus oli alkanut.

Charles ei tällä hetkellä tahtonut sanoa totuutta, mutta kun isä vielä wihaisemmalla äänellä uudisti kysymyksensä, lisäten sytyksen Hughia kohtaan, jota Charles koko sydämmestään kauhistui, hän epätoivoisena kokosi kaiken rohkeutensa ja wastasi että herra Wynford ensin oli käynyt hänen luonaan erään asian tähden, jolloin oli osoittanut hänelle niin suurta hywyyttä ja jalomielisyyttä, ettei hän woinut tuntea serkkuaan kohtaan muuta kuin sywää kiitollisuutta.

John Wynford nauroi iwallisesti: „Niin, kyllä ymmärrän, hän tietää hywin, kuinka saada pauloihinsa kofematonta nuorukaista. Minkälaista jalomielistä hywyyttä hän on sinulle osoittanut? Sano heti, herra, sillä tahdon sen tietää“, lisäsi hän kiivaasti, kun Charles ei heti tahtonut wastata.

Tätä käskyä oli nuorukaisen totteleminen; hän huomasi että totuuden sanominen oli wälttämätön serkkunsa puolustukseksi, mutta katkerasti hän myöskin häpeäsi tekonsa tunnustamista. Hän puhui silmät maahan luotuina ja wapisewalla äänellä.

Charles ihmetteli, kun ei saanut wastausta lopetettuaan puheensa; mutta kun hän katsoi ylös, häm-

mästyi hän sitä kauheata kiivautta, joka kumastui isänsä kasvoissa. John Wynford oli ensin käynyt sanattomaksi vihansa wimmassa, mutta kohdatussaan poikansa anteeksi anowan katseen, hän woitti sen niin paljon, että tuskin kuuluvalla äänellä käski hänen poistumaan kasvoinsa edestä, eikä hän koskaan enää saisi palata takaisin.

Charles wiimytteli, ikäänkuin ei olisi ymmärtänyt käskyä, ja aikoi ruweta puhumaan, kun isänsä kowemmalla äänellä uudisti sen ja oli niin kiivas, että nuorukaisen täytyi paikalla poistua huoneesta, pelokkaana, kuinka kaikki päättyisi.

Hän ei woinut tawata äitiänsä tämän kohtauksen jälkeen, waan meni puutarhaan ja käweli siellä, tuskin tietäen missä oli, ja koettaen woittaa kiihtyneitä tunteitaan. Charles oli usein nähnyt isänsä wihapurkauksia ja oli joskus ollut niiden esineenä, mutta ei koskaan niin kauheassa määrässä. Hän ei kuitenkaan epäillyt, ettei uskaltaisi jälleen näyttäytyä isälleen, kun tämän kiivaus oli asettunut, mutta koko lopun päivää päätti hän kartaä häntä.

Hän oli kowin onneton; häpeä, jonka pakollinen tunnustus oli waikuttanut, painoi hänen mieltänsä ja rikollisuutensa näyttäytyi hänelle kauhistuttawassa alastomuudessaan. Hän ei woinut ymmärtää, kuinka hän saisi aikeensa toteutetuksi ja pelkäsi, ettei isänsä koskaan antaisi suostumustaan. Sitten hänen mieltänsä myöskin pahoiitti se, että hänen jalomielistä serkkuaan niin wäärin syytettiin. Charles ei woinut ymmärtää isänsä wihaa Hughia kohtaan, ja kaikki nämä asiat pyörivät hänen ajatuksissaan.

Nämä huolet ja onnettomat ajatukset mielessään hän kulki pitkin käytäviä, tietämättä kuinka kauvan, kunnes vihdoin tuli ajotielle, joka johti kartanolle ja samassa hänen huomionsa kiintyi palvelijaan, joka kii-
reesti ratsasti häntä kohti ikäänkuin tärkeällä asialla. Hän ihmetteli näin odottamatonta sanaa tällä ajalla, ja kiiruhti miehen luo, sanomaton pelko mielessään.

— „Onko mitään tapahtunut, Robert? Mihin olet menossa tuommoisella kiuruulla?“

— „Menen hakemaan tohtori Marshia, herra“, vastasi mies, kunnioittavasti nostaten lakkiaan, seisauttaessaan hevosesä. „Herra on saanut halvauksen tai jotakin semmoista, ja rouwa Wynford kyseli teitä, herra“.

— „Menen heti sinne“, sanoi Charles; „sinun pitää kiiruhtaa niin paljon kuin voit“.

— „Kyllä, herra“. Ja Robert ajoi täyttä nelistä, Charlesin kiiruhtaessa taloa kohti, ristiriitaisten tunteittensa wallassa. Hänen isänsä on saanut halvauksen epäilemättä liiallisen kiihtymyksensä tähden! Ja kuka on syynä siihen? Jos isku olisi kuolettava, eikö hänen pitäisi syöttää itseään isänsä murhaamisesta? Tuo ajatus koski häneen kuin puukon isku; hän ei ehtinyt itselleen selittää, kuinka paljon hänellä oli syytä onnettomuuteen, mutta koettaen hillitä lewottomia tunteitaan, kiiruhti hän askeleitaan juoksuun ja saapui pian kartanolle.

Hänen äitinsä, joka oli nähnyt hänen tuleman, kiiruhti alas ja oli häntä owella vastassa. Charles kyseli hätäisesti isänsä tilaa, ja sai kuulla, että tämä oli wiety vuoteeseen ja että kaikki mitä voitiin, oli tehty, kunnes lääkäri tuli. „Charles, kuinka se kävi?“

kyysi äiti lewottomana. „He sanowat, että te puhuitte hywin kowasti“. Hän waifeni ja katsoi poikaansa.

— „En minä, äiti“, sanoi Charles, käärien käsiwartensa äitinsä ympärille wakuuttawalla tawalla. „Hän rupefi kysymään minulta, kuinka olin tullut tutuksi Hugh=serkkuni kanssa, jonka hän oli jostakin kuullut ja hän oli siitä hywin wihainen. Hän pakkotti minun kertomaan kaikki, ja sitten — woi, äiti, hän wihastui niin kauheasti“. Nuori mies waifeni ja wapii ajattellessaan tapausta, sitten jatkoi hän hitaasti, liikutuksesta tufahdutetulla äänellä: „Hän käski minun poistumaan läheisyydestään eikä koskaan enää palaamaan takaisin; ja minä menin, sillä en tiennyt, mitä hän olisi tehnyt, jos en olisi mennyt; — en tiedä muuta, äiti — kerro sinä minulle“, lisäsi hän itfewällä äänellä.

— „En kuullut mitään“, wastasi äiti, „kunnes eräs palvelustyttöistä kiiruhti sisään sanomaan, että hänen herransa oli saanut halwauksen. Minä kiiruhdin heti hänen luokseen, ja lähetin tohtori Marschia hakemaan, ja —“, hän ei jaksanut puhua enempää.

Charles koetti häntä rauhoittaa niin hywin kuin taisi, mutta molemmat olivat tuskaisessa mielentilassa, kunnes tohtori Marsch tuli.

Tämä oli kuullut huhun, joka äkkiä oli lewinnyt, että herra Wynford ja hänen poikansa olivat riidelleet, että herra Charles oli nähty lähtewän ulos hywin kiihtyneenä, ja että kohta sen jälkeen eräs käskyläisestä, kuullessaan raskaan putoamisen äänen, oli mennyt huoneeseen ja tawannut herransa mahaamassa tunnotonna lattialla. Hän oli kutsunut ja saanut apua,

jolloin oli huomattu, että herra oli saanut halvauksen, ja äkkiä oli kutsuttu lääkäriä.

Charles saattoi tohtori Marshia isänsä huoneeseen ja jäi sinne hänen tutkiessaan tautia ja määrätessään apua. Mutta apuneuvot eivät heti vaikuttaneet, ja lääkäri sanoi, että saattoi kestää monta tuntia ennenkuin hän jälleen tointuisi. Se oli halvaus, johon herra Wynfordin terveyden tila jo kauvan oli antanut aiheutta, ja epäilemättä oli halvaus lopullisesti ollut seurauksena siitä äkkinäisestä kiivaudesta, johon hän oli antanut aiheutta.

Yö kului lewottomassa odotuksessa. Sitä yötä ei Charles eläissään unohtaisi. Namupuolella potilas osoitti heräämisen merkkiä, mutta vielä kului toinen päivä ja yö, ennenkuin hän awasi silmänsä ja näytti tuntewan muutamia ympärillään. Toinnuttuaan jälleen, osoitti hän paheksunista nähdesään poikansa, ja miittasi häntä pois, kun tämä lähestyi isäänsä. Charlesiin tämä koski kipeästi, mutta hän ei puhunut mitään; hänen omatuntonsa sanoi hänelle, että oli ansainnut ylenkatsetta, waikka tuo kohtelu tällä hetkellä tuntui kovalta.

Tohtori Marsh tämän huomatessaan koetti waikuttaa hänelle, että tuo mieliala epäilemättä sairaassa ennen pitkää katoaisi, että semmoista on usein huomattu potilaan henkiin toinnuttua, ja Charles, niin kuin tohtori oli ymmärtänyt, oli jossakin yhteydessä kiihtymykseen, josta sairaus oli aiheutunut. Nuorokainen punehtui ja kiitti häntä; mutta hänen mielensä oli yhä masentunut, ja waikka hän wälitti isänsä läheisyyttä, kulki hän ympäri huonetta, ikäänkuin ei olisi woinut pysyä kaukana.

Selvää oli että hänen omat tuumansa kokonaan raukesivat. Hän kirjoitti ja pyysi loma-ajan pitennystä isänsä sairauden johdosta, joka hänelle tietysti luvattiin; ja hän kirjoitti myös Hughille hyvin lyhyen kirjeen, ilmoittaen hänelle isänsä äkillisestä sairaudesta, mutta ei maininnut mitään yksityiskohdista.

Hugh kuuli kuitenkin isältään, mitä oli tapahtunut; ja niistä huhuista, joita Rithertonissa liikkui asiain tilasta Mansleighissa, hän itseksensä teki johtopäätöksensä. Hän vastasi lyhyesti, mutta ystäväällisesti Charlesin kirjeeseen, huomaten ettei hän voinut mitään tehdä, ennenkuin saisi tavata nuorukaisista itseään.

John Wynfordin parantuminen näytti hitaasti edistyvän. Hänen jäsenensä olivat halpautuneet, waikka ne vähitellen virkistyiivät ja hänen muistinsa oli heikontunut, waikka aivot näyttivät vahvemmilta kuin tohtori Marsh oli uskaltanut toivoa, ja hän sanoi että sairas ehkä vielä voisi tointua ja melkein parantua, joskaan ei kokonaan entiselleen.

Hän oli hyvin kiukkuinen ja kohdisti vihansa warjinkin hoitajiinsa. Jokainen wiittaus hänen poikaansa teki hänet niin kiivaaksi, ettei huolimatta ponnistuksistaan voinut itseään hillitä, jotta tohtori Marsh kielsi mainitsemasta Charlesin nimeä hänelle. — Wihdoin eräänä päivänä, kun hän jo oli joksienkin tointunut, ja oli nostettu vuoteestaan sohvalle toiseen huoneeseen, hän itse rupeesi kyselemään oliko Charles kotona. Tohtori Marsh, joka oli läsnä, vastasi hänen oleman lähellä ja kysyi, tahtoiko herra Wynford tavata häntä, huomauttaen että nuorukainen oli hänen tähtensä ollut hyvin lewoton ja oli niin paljon kuin juinkin koettanut olla apuna sairauden aikana.

John Wynford ärsi jotakin, ja rupesi sitten katkerasti syyttämään poikaansa. Tohtori Marsh koetti rauhoittaa häntä ja kääntää hänen ajatuksensa toisiin asioihin. Rouwa Wynford istui äänettömästi huoaaten eikä uskaltanut puhua. Mutta äkkiä hänen miehensä kääntyi hänen puoleensa ja syytti häntä poikansa pahain tekoin puolustamisesta. Rouwa Wynford ei vastannut mitään, ja sitten hän käänsi vihaiset syytöksensä Hughia vastaan, sanoen että tämä oli johtanut Charlesia harhaan ja saattanut hänet ja hänen perheensä huonoon maineeseen.

Sitten hän kutsui poikaansa ja vaati hänen heti noudattamaan kutsua. Tohtori Marsh, joka oli hywin hämmästynyt siitä mitä tapahtui, huomasi että vastustus olisi vain tehnyt hänet pahemmaksi, ja lähetti hakemaan Charlesia. Vääkäri varoitti häntä sanomasta mitään, joka voisi nyt liioittaa isäänsä, ja palasi sisään hywin lewottoman ja huolestuneen näköisenä.

Luodessaan katseensa poikaansa, palasi Johnin viha ja kohosi hirvittävään voimaansa, waikka hänen sanojaan tuskin erotti. Tohtori Marsh wiittasi äkkiä Charlesin poistumaan, ja koetti kaikin voiminsa rauhoittaa potilastaan, mutta tämä raiwostui yhä, kunnes waipei alas uuden halwaukkohtauksen waiikutuksesta.

Tuli taas kauhea lewottomuuden ja huolen aika, mutta pian huomattiin, että waikka John Wynford vielä saattoi pysyä hengissä kuukausia, jopa vuosiaakin, oli hän sekä ruumiin että sielun puolesta kaikkeen tyfenemätön. Charles oli jonkun aikaa hywin masentunut, syyttäen itseään isänsä sairaudesta; mutta hänen

täytyi tointua siitä, ollaan äitinsä tukena ja isänsä edustajana.

Viimeksi mainittu toimi antoi hänelle kyllin työtä. Hän käytti tarpeeksi aikansa tutustuaan asioihin Mansleighissa ja selviytyäkseen siitä hämmennyksestä, jota hänen isänsä asiat osoittivat.

Hän kutsui avukseen vanhan herra Copelandin, joka aina oli toimittanut Mansleighin perheen asioita Rithertonissa, ja rupefi hänen avullaan selvittelemään edessään olevia vaikeuksia. Mutta siinä oli työtä pitkiä aikoja niin tottumattomalle kuin Charles oli sellaisissa asioissa. Kärjivällisellä lujuuudella hän kuitenkin jatkoi työtään, päättäen päästä selville asiain oikeasta tilasta.

Seitsemästoista luku.

Ruusi kuukautta oli kulunut John Wynsfordin halwauksesta. Oli pilwinen marraskuun päivä. Kosteaa sumu täytti ilman, ei puhennut oikeaan sateeseen, vaan teki kaikki märäksi. Ne muutamat lehdet, jotka kosteina ja kellastuneina vielä riippuivat puissa, putojivat raskaasti maahan, ikäänkuin olisivat toivoneet pääsewänsä lepoon. Charles Wynsford istui Ransleighin kartanon kirjastossa, nähtävästi yhtä alakuloisessa ja synkässä mielentilassa kuin luonto tuolla ulkona. Papereita oli pöydällä hänen edessään, jotka hänelle olivat antaneet työtä, ja pari kolme tuolia oli työnnetty siitä wähän ulommaksi, ikäänkuin olisi niitä äskettäin käntetty. Joku tuli hiljaa sisään; hän katsoi ylös ja näki äitinsä. Hänen kaswonsa wetäytyivät hymyilyyn, kun hän nousi ja vastaanotti hänet hellästi terwehtien ja suudellen.

— „Hywä, rakas poikani, kuinka nyt owat asiat? Kuulin että herrat olivat lähteneet, jotta tulin tänne luokseji“. Charles ei heti wastannut, ja äiti uudisti

kyhyksensä, katsoen hänen kasvoihinsa: „Kuinka ovat asiat, Charley?“

— „Niin huonosti kuin saattawat olla, rakas äiti“, vastasi hän huolestuneella äänellä. „Kansleighista ja Chalfordista täytyy meidän luopua, siinä ei auta mikään, ja hyvä, jos woin hankkia asunnon sinulle, isälle ja itselleni. Minun täytyy saada joku toimi, jolla saatan elättää itseni niin hyvin kuin woin. Mutta siitä en wälitä mitään; huolehdin wain sinun tähtesi, äiti. En jaksa ajatella sitä, että sinun pitäisi färjiä puutetta“.

Hän puristi hellästi hänen kättänsä, puhuen nämä wiimeiset sanat wapisewalla äänellä.

Miti oli hetken ääneti, sitten sanoi: „Ja asiat ovat todellakin niin huonolla kannalla? Hyvä, parasta on että heti tietää pahimman puolen, Charley. Etä epäile, poikani, luulen että tulemme hyvin aikaan. Jos wain woisimme tyydyttää isäsi vaatimuksia, niin sinä ja minä tulisimme hyvin wähällä toimeen“. Hän puhui reippaasti, koettaen lohduttaa poikaansa. „Minusta se ei ole mikään ihme; olen kauwan aawistanut jotakin sen tapaista, mutta sinulle mahtaa tuntua ras= faalle, että noin menetät perintösi“.

Charles meni panemaan pois paperit; sitten kat= seli hän walkeaan, mutta meni taas affunan luo ja silmäili pimeään puistoon. Hetken perästä hän kää= tyi takaisin ja seisoi äitinsä vieressä. Tämä oli äidil= lifellä hellhydellä häntä tarkastanut, filmit himmeinä kynnelistä, joita hän kuitenkin koetti pojaltaan salata.

Tämä lausui wihdoin: „Perintöni, äiti! Se ei olisi koskaan pitänyt minulle tulla ja minusta näyttää oikeudenmukaiselta, että minun täytyy siitä luopua;

toimon wain, että se joutuisi oikealle perijälle. Tah-toisikohan Hugh Wynford ostaa sen“.

Äiti katsoi häneen wähän ihmeissään. „Oikea perillinen! Hugh Wynford!“ hän toisti.

— „Niin, äiti, hän on oikea perillinen, tiedät-hän sen“.

Äiti huokasi sywään. „Niin, sen tiedän, mutta siihenhän et sinä ole syypää. On kowaa että sinun pitää siitä kärkeä“.

— „Isäin pahat teot lapsille“, sopersi poika ma-talalla, miettivällä äänellä. „Sen ei olisi koskaan pitänyt olla minun eikä isäni oma, äiti. Minulle olisi ollut parempi, ellei niin olisi ollut; se on wain tuot-tanut minulle onnettomuutta“.

— „Kakas Charley!“

Molemmat oliwat hetken ääneti; wihdoin sano-i Charles: „Minun täytyy wiipymättä lähteä kaupun-kiin, äiti. Lupasin herra Robsonille, että tapaisin häntä torstaina; nyt on tiistai. Luulen, että tapaan Hugh Wynfordin ja kysyn, mitä hän ajattelee asiasta. Tie-dän että hän on aikonut ostaa maatilan, ja minusta näyttää kuin olisi tämä hänelle kaikista sopiwin“.

Hänen äitinsä ei woinut wastustaa tätä ehdo-tusta, koska hän yhtyi poikansa mielipiteeseen, että se olisi oikeus ja kohtuus. Hänestä tuntui wästenmieliseltä se, että hänen poikansa piti luopua Mansleighistä, mutta se oli wälttämätöntä, ja enin häntä painoi se tieto, että tähän oli hänen oma miehensä ja pojan isä syypäänä. Niin oli kuitenkin, ja wähitellen oppi rouwa Wynford kärkeimyksen ja koettelemusten kautta jättä-mään kaikki huolensa taimaallisen Isänsä huostaan, joka tekee sen, mikä parasta on. Suurena lohduitus-

fena hänelle oli, että näki poikansa rohkeasti ja päättävästi kohtaaman onnettomuutensa, waikka se kyllä koski häneenkin. Mutta wakawana ja luottawana hän niinkuin äitinsä oppi etsimään apua ylhäältä.

Charles Wynford lähti Lontoosen seuraavana päivänä, ja tuli sinne niin aikaiseen, että vielä samana iltapäivänä lähti tapaamaan Hughia. Kysyessään herra Wynfordia osoitettiin hän tämän yksityiseen huoneeseen, jossa tapasi Hughin yksin. Herra Meredith ei enää koskaan tullut pankkiin; hän oli antanut koko johdon Hugh Wynfordin käsiin, ja viime talwi oli paljon rasittanut hänen heikontuneita voimiansa, jotta hän harwoin poistui kodistaan.

Hugh vastaanotti Charlesin tawallisella ystäväällisellä terwehdyksellään ja kyseli hänen terweyttään, sanoen että Charles hänestä näytti sairaalta, waan että se ei ollut ihmettä.

Charles sanoi olewansa terve ja istuutui; mutta hän ei rohennut heti ruweta puhumaan asiasta, jonka wuoksi oli tullut, ja Hugh huomatessaan hänen alakuloisuutensa, koetti häntä ilahduttaa niin paljon kuin suinkin taiksi. Hän tiesi hywin Charlesin kiusallisen aseman ja sen johdosta tunsi vielä entistä enemmän ystäväällistä myötätuntoisuutta häntä kohtaan.

Hän kysyi Charlesin wanhempia ja Charles sanoi, ettei hänen isänsä paranemisesta ollut toivoa; hän oli wiikkokausia ollut samanlainen. Sitten, rohkaisten mielensä, hän sanoi: „Suulen teidän tietävän, että isäni oli hywin huonoissa asioissa, ja minulla on ollut paljon työtä, kun olen koettanut päästä niiden perille ja saada niistä selwää“.

Hän waikeni ja Hugh sanoi: „Olen kuullut siitä; se on mahtanut teille olla hywin huolellista tehtävää“.

— „Huolellista ja ikävää“, sanoi Charles, „mutta wihdoinkin olen saanut siitä lopun, ja — päätöksenä on se, että maatila on myötävä; ei ole muuta keinoa waikeuksien suorittamiseen“.

Hän sanoi tämän toiwottoman näköisenä, ikäänkuin olisi tahtonut heti ilmoittaa pahimman asian.

Hugh oli selwään aawistanut tätä. „Olen pa=hoillani, Charles“, sanoi hän, „mutta oletteko warma ettei ole muuta neuwoa? Warmaanakin woisi sem=moista uhrausta wälttää, jos asioita huolellisesti hoi=taisi: jättää Ransleigh ja wuokrata se, mutta ei suin=kaan myöddä sitä, jos wain welkamiehet antaisiwat aifaa“.

Charles keskeytti hänet: „En woi sitä auttaa, herra Wynford; täytyy antaa sen mennä niin pian kuin mahdollista. Herra Frederick Marsland ei tahdo tietää wiivytyksestä niinkauwan kun hänellä on jota=kin saamista, ja olen täydellisesti hänen wallassaan“. Hän selitti sitten Hughille ulkonaiset piirteet asiain ti=lasta, osoittaen selwästi myötätuntoiselle kuulijalleen, että luowutus oli wälttämätön.

— „Ja nyt“, päätti Charles, „tulini tänne ker=tomaan teille tuon laiken ja fysymään, ettekö tahtoisi rumeta ostajaksi?“

Hugh hämmästyi. Tämä ei ollut hänelle uutta; sitä oli tietysti ennenkin hänelle esitetty, mutta hän ei ollut odottanut kuulemansa sitä nyt noin äkkiä.

— „Ei, ei!“ huudahti hän heti. Charles pitkitti huolimatta keskeytyksestä: „Tiedän että olette aikonut ostaa maatilan, ja Ransleighin pitäisi oikeastaan kuu=

lua teille. Luulin että ottaisitte sen ennen muita, ja päätin että teillä olisi etuoikeus“.

— „En voi ostaa Mansleighia, Charles“, sanoi Hugh hywin kiihtyneenä, „elkää kysykökään minulta“.

Charles katsoi ihmeissään ja pettyneenä, mutta vastasi vain: „Ettetkö voi? Olen hywin pahoillani. Olette ehkä jo valinnut jonkun toisen?“

— „En“, sanoi Hugh, „en ole“.

Charles oli hämmästynyt.

— „Olen pahoillani“, toisti hän; „ajatus että te ehkä sen ostaisitte on ollut ainoana valokohdana sen myömisessä. Sen olisi jo aikoja sitten pitänyt olla teidän, ja joskus olen iloinnut siitä, että se taas tuli teille. En ole koskaan epäillyt ettette tahtoisit sitä ottaa, ja annoin käskyn, ettei ryhdyttäisi mihinkään kauppoihin ennenkuin olin tavannut teidät. Mutta jos ette voi, täytyy kaikei sen joutua vieraille. Herra Frederick Marslandin pitänee se siis saada“.

Hänen äänensä oli hywin surullinen ja vähän loukkaantunut. Hugh oli liikutettu ja mietteisjään.

— „Anteeksi, Charley; en tahtonut teitä loukata“, sanoi hän, ojentuen kätensä. „Rakastan Mansleighia, ja minusta näyttäisi kovalta, jos se joutuisi vieraille; ja kuitenkin luulen että vielä on aikaa sitä ajatella“.

— „Niin on, niin kauman kun tahdotte“, vastasi Charles, tullen heti iloisemmaksi, „ja toivon että te tahdotte sen ottaa. Näyttää kuin te parhaiten sopisitte sen oikeaksi omistajaksi, ja minä olen hywin iloinen, jos niin käy“.

Hugh näytti wälttävän näitä wakuutuksia; häntä liifutti entistä enemmän nuorukaisen käytös, mutta

kyhyi kuitenkin: „Miten aiotte itse tulla toimeen, Charles, — ja vanhempanne?“

— „En tiedä“, vastasi Charles, „minulla tuskin on ollut aikaa sitä ajatella; toivon kuitenkin että jää niin paljon, jotta saan mukavan kodin isälleni ja äidilleni. Ja minun pitää saada jotakin tointa. Tahdotisin lähteä siirtomaihin, waan en woi jättää isääni sellaiseen tilaan. Ehkä tahdotte te ottaa minut apulaisiksi pankkiinne, herra Wynford, jos luulette woiwanne luottaa minuun“, lisäsi hän surullisesti huoaten ja punehtuen.

— „Charley, älkää puhuko tuolla tavalla, en woi sitä kuulla“, sanoi Hugh äkkiä ja nopeasti, ikäänkuin ei saisi sanoja suustaan.

Syntyi hetkeksi äänettömyyttä. Sitten Hugh sanoi: „Tahdotisitteko selittää minulle tarkemmin muutamia asioita?“

— „Warfin mielelläni; kaikki mitä tahdotte tietää“.

Hugh rupesi sitten kyselemään tarkkaan muutamia asioita. Wihdoin hän sanoi: „Kiitoksia; nyt tahdotte warmaan tulla kotiini kanssani, eikö niin?“

— „Pelkään, että minun on pakko kieltäytyä ja pyytää anteeksi. Minun pitää aikaiseen huomenna tawata Robsonia ja Copelandia; ja ennen sitä täytyy minun toimittaa pari kolme asiaa. Sitäpaitse luulen, ettei nykyinen mielialani soveltuisi teidän onnellisen perheenne seuraan“.

Tämä sanottiin hywin surullisella äänellä ja Hugh ymmärsi häntä eikä sitten enää häntä waatinut. „Hywä, tahdon siis tawata teitä huomenna. Missä asutte?“

Charles antoi osotteensa ja sitten he erosivat, Hughin sydämmellisesti puristaessa serkkunsa kättä.

Jäätyään yksin Hugh seisoi äänettömänä, ajatukseensa waipuneena pitkän aikaa. Uskeinen tapaus kiinnitti hänen mielensä ja hän ei woinut irroittaa ajatuksiaan siitä. Hän näytti miettivän muutamia seikkoja, jotka olivat waikeneet määrätä, ja aika kului niin hänen huomaamattaan, että hän hämmästyti kuullessaan läheisen kirkonkellon lyövän ja huomatessaan, että tawallinen pankista lähdön aika oli jo aikoja ohi. Hän huokasi syvään ja rupesti lähtemään. Kun kaikki oli järjestyksessä, jätti hän pankin ja kulki hitaasti kotiin päin, yhä vielä ajatellen samaa asiaa.

Hän saapui kotiinsa, jossa kaikki heti unohtui, kuullessaan lastensa iloiset tervehdykset ja heidän leikkisät puheensa. Sitten tuli ruoka-aika, jonka jälkeen Rose istui hänen wiereensä ja sanoi huomanneensa, että hän oli huolestunut, ja koska hän arwasi syyn, ojensi hän miehelleen kirjeen Alicelta, joka kertoi asiain tilasta Mansleighissa, mikäli ne tunnettiin Rithertonissa. Hugh sanoi, että hän oli arwannut oikein, ja että juuri se asia oli hänen mieleksään, sekä että oli tawannut Charlesin, ja kertoi tämän ehdotuksesta. Rose katsoi wakavasti mieheensä. Heillä ei ollut mitään salaisuuksia toisilleen, ja hän ymmärsi heti miehensä tunteet. Seurasi hywin pitkä keskustelu ja Hughin mieli käwi kewyemmäksi, kun hän wihdoin saattoi tehdä lopullisen päätöksen.

Seuraavana päivänä hän meni tapaamaan Charles Wynfordia. Käynti kesti kauwan, ja sen jälkeen hän vielä monta kertaa tapasi Charlesia. Asiakirjain toimittamiseen tarwittiin lakimiehen apua. Mutta kun

Charles vihdoin lähti kaupungista ja meni takaisin äitinsä luo, niin hänen kasvosensa näyttivät iloisemmilta ja sydämensä oli kemyempi kuin sieltä lähtiesjään. Hän kertoi äidilleen, miten asiain oli käynyt, tämän kuunnellesja kynneljilmin, ja kun hän lopetti, lausui äiti siunauksen Hugh Wynfordille, johon hänen poikansa kaikesta sydämmestään yhtyi.

Vanhasja hywäsja Rithertonin kaupungissa oltiin hywin hämmästyneitä siitä uutisesta, että Mansleighin tila piti myötämän ja että se perhe, joka oli vuosifatoja ollut sen omistajana, nyt luopuusi siitä. Juorupuheilla oli nyt hywä maa=ala ja monta erilaista, usein aiwan wastakkaista huhua liikkui siitä asiasta.

John Wynfordin sairaus ja sen syyt sekä seuraukset olivat olleet lukemattomien arvelujen esineenä. Nyt hän oli yleisen häwäistyksen ja tuomion aiheena, mutta hänen poikaansa jokin surkutteli; oli niin kowaa että nuorukaisen noin piti luopua perinnöstään. Kaikki walittivat sitä, ettei tila woinut tulla perheen vanhemman sukubaaran omaksi, jolle se oikeastaan olisi kuulunut. Mutta kun tohtori Wynford huolellisesti wältti kaikki keskustelut asiasta eikä osittanut sille mitään erityistä huomiota, niin enemmistö kaupunkilaisista piti häntä wälinpitämättömänä ja tunteettomana henkilönä.

Oli yleisenä luulona, että herra Frederick Marsland, jolla nyt jo oli laajoja tiloja paikkakunnalla ja joka oli hywin rikas mies, tulisi Mansleighin omistajaksi, marsinkin kun oli tunnettu, että hänellä oli siinä suuria kiinnityksiä. Oli kuultu, että hän olisi tahtonut ostaa sen itselleen. Sitä hywin walitettiin, koska tätä

miestä kaikki vihasivat, ja Rithertonin asukkaat surivat sitä, että saivat hänet naapurikseen.

Ei ole luultavaa, että tohtori Wynford ja hänen perheensä kuulisivat niitä huhuja, mitä heistäkin liikkui. Mutta pääasiat eivät heiltäkään pysyneet salassa. Eräänä iltapäivänä tohtori Wynford toi tiedon kotiin, että Mansleigh oli myötävänä; hän ilmoitti asian waimolleen ja Lucyille, ainoa hänen lapsistaan, joka vielä oli kotona.

— „Di Hugh, onko se mahdollista? Onko se oikein totta?“ kysyi rouva Wynford.

— „Niin totta, Mary; siitä ei ole epäilystä“, vastasi hänen miehensä, ja sitten katsellen walkeaan, hän seisoi äänettömänä sen edessä.

— „Charles raukka! Olen pahoillani hänen tähtensä“.

— „Niin olen minäkin; hän on hyvin surkutelutawa. Syy ei ole hänen“.

— „Ja hän oli hyvin herttainen, kun viime jouluna näimme hänet Hughin luona. Luulen, että hänestä on hyvin waikeaa“.

— „Niin, ja hän on menetellyt aiwan oikein viimeisinä kuukausina, jolloin hän on hoitanut asioita isänsä sairauden aikana“.

— „Joko se kohta myöhdään?“ kysyi Lucy.

— „Niin pian kuin suinkin, luultavasti; se on wälttämätöntä. Charles on mennyt Lontooseen walmistamaan kauppaa ja järjestämään asioita“.

— „Mitähän hän aikonee omasta puolestaan?“ ihmetteli Lucy.

— „Nuori poika raukka! En todellakaan tiedä; häntä ei suinkaan ole kaswatettu kohtaamaan sem-

moista onnettomuutta ja tekemään työtä omaffi elatukseksseen, niinkuin hänen nyt täytyy tehdä“.

— „Olen warma siitä“, sanoi rouwa Wynford ajatuksissaan jonkun hetken kuluttua, „ettei kukaan ole woinut toivoa John Wynfordille pahempaa rangaitusta, kuin minä hän itse on itselleen tuottanut“.

— „Ei todellakaan“, wastasi hänen miehensä, ymmärtäen heti mitä hän tarkoitti; „siinä on ihmeellinen wastakohta“. Hän näytti waipuneen ajatuksiin.

— „En woi ymmärtää Hughin ja Charlesin keskinäistä suhdetta“, sanoi Lucy, „ja huhu kertoo, että Hughin nimi olisi jossakin yhteydessä herra Wynfordin ensimmäisen halwauksen kanssa. Tohtori Marsh sanoi, että hän oli kauhean suuttunut Hughia vastaan ja oli häneen raiwostunut saadessaan toisen kohtauksen, ja että Charles oli siitä kauhean onneton. Se tuntuu niin kowalta“.

— „Sinulla on paljon waiwaa, jos rupeat kuuntelemaan sellaisia puheita, Lucy“, sanoi hänen isänsä.

— „Tiedän sen, isä, enkä yleensä niitä kuuntele; mutta tänäpäiwänä rouwa Mill kysyi minulta sitä, ja sanoi kerrottawan, että Charles on tehnyt jotakin, taikka — semmoista hywin pahaa, tarkoitan, — ja että Hugh on sen ajoissa huomannut ja pelastanut hänet eikä antanut asian tulla julkisuuteen, waan maksanut ison summan rahaa wapauttaakseen hänet, mutta herra Wynford ei tiennyt siitä mitään, kunnes Charles tuli Mansleighiin kewäällä, ja saadessaan sen tietää ja kuinka hywä ystäwä hän oli Hughin kanssa, hän kiinwastui niin kauheasti. Rouwa Mill tahtoi saada

minulta tietää, kuinka asia oikeastaan oli, ja minun täytyi sanoa, etten tiennyt siitä mitään. Oletko sinä, isä, kuullut mitään siitä?”

— „En, Lucy, kuinka sitä olisin kuullut“, vastasi tohtori Wynford päättävästi. „Hugh tietää kyllä asian ilman sinun sanomattasi ja olisi parempi, jos ei tästä asiasta puhuttaisi mitään“.

Lucy näytti pettyneeeltä, mutta sanoi vain: „Hyvä on, isä“. Mutta kun hänen isänsä kohta lähti huoneesta, ei hän voinut olla äidilleen lausumatta toivomusta, että Hugh ostaisi Mansleighin. „Ajattelen todeksikin, että hänen pitäisi se tehdä, äiti, eikö niin?”

— „Hugh tekee mikä on oikein, kultaseni, sitä en epäile“, sanoi rouwa Wynford lempeästi.

— „Isä itse sitä toivoisi, siitä olen varma“, sanoi Lucy.

— „Etkö voisi sanoa sitä Hughille itselleen, tyttöni?“ kysyi rouwa Wynford vakavasti.

— „Luulen että minun täytyy se tehdä, äiti; mutta voi, olen kowin pahoillani, jos herra Frederick Marsland ostaa Mansleighin“.

— „Niin minäkin, kultaseni. Mutta nyt minun täytyy mennä ulos, ja sinä lupasit tulla kanssani, niin kuin tiedät. Emme saa enää viivytellä, sillä nyt on jo myöhä“.

— „Niin, äiti, olen heti valmis“. Ja Lucy meni valmistautumaan lähtöön.

Hän ei saanut äskeistä asiaa mielestään seuraavan parin kolmen viikon kuluesa, vaikka siitä vain vähän puhuttiin tämän keskustelun jälkeen. Tohtori

Wynford ei tapansa mukaan koskaan siitä maininnut; mutta hänen vaimonsa mielestä oli hyvin ikävää, että hänen esi-isänsä perintötila joutui vieraiden käsiin. Mutta he tunsiivat, että jotakin oli tekeillä ja odottivat lemottomina asiain päätöstä.

Kahdeksastoista luku.

Eräänä iltana noin kolme viikkoa jälkeinpäin, kun he päivällisen jälkeen istuivat valkean ääressä, kertoi tohtori Wynford vaimolleen kuullessa, että asia oli päätetty ja maatila myöty.

Rouva Wynford katsoi kysyvästi häneen, mutta ei puhunut mitään.

— „Walter Copeland sanoi minulle, että hänen isänsä oli siitä kirjoittanut, jotta se mahtaa olla totta“.

— „Ja kuka sen on ostanut?“ kysyi Lucy. „Toivon, ettei ainakaan herra Frederick Marsland“.

— „Walter ei voinut sitä sanoa; hänen isänsä ei ollut maininnut nimeä, joka häntä näytti harmittavan. Mutta hän arveli, että se luultavasti oli herra Frederick, sillä hän tiesi, että tämä oli monta kertaa käynyt Walterin isän luona, ja tämän lakimiehen avulla oli asia toimitettu. Walter ei ollut kuullut muista ostajista“, lisäsi tohtori Wynford äkkiä, tukahduttaen huokaustensa.

— „Olen siitä hyvin pahoillani“, virkkoi Lucy.

Enempää ei siitä keskusteltu, mutta uutinen teki heidän mieltensä alakuloiseksi, jota eivät voineet vastustaa, kunnes rouva Wynford pyysi miehensä lukemaan siitä aikakauskirjasta, joka äskettäin oli tullut klubi-kirjojen joukossa. Hän suostui, ja rouva valitsi luvun ja antoi hänelle. Pian kiintyi heidän ajatustensa luettavaan ja he kuuntelivat tarkasti; mutta äkkiä soitettiin eteisen kelloa.

— „Kuinka ikävää!“ huudahti Lucy, „juuri kun meillä rupeesi olemaan hauskaa. Toivon, ettei sinun tarvitse lähteä pois, isä. Voi, mitä näen? Luulenpa —“

Hän lähti äkkiä ja juoksi kiireesti pois, jättäen isänsä ja äitinsä ihmeisiin, joka yhä eneni, kun tyttö palasi takaisin huoneeseen veljensä Hughin seurassa.

He nousivat heti häntä tervehtimään. „Rakas Hugh, sepä oli odottamattoman hauskaa“, sanoi tohtori Wynford, lämpimästi puristaen hänen kättään.

— „Ajattelin, että ottaisitte minut vastaan, waikka en edeltäpäin ilmoittanut tuloani“, sanoi Hugh tervehtiessäan, ja lisäsi katsellen ympärilleen: „Belkään, että olen häirinnyt teidän hauskan illanviettonne“.

Näin sanoen hän kääntyi vastaanottamaan äitinsä suutelon ja tervehdysten, tämän sanoessa: „Ei juinkaan, rakas poikani, olemme niin iloiset tästä häiriöstä. Mutta, Hugh, kuinka kylmä olet!“ lisäsi hän, ottaessaan hänen käteensä.

— „Hyvin kylmä, äiti; tuuli puhalsi tuimasti Mansleighin suolla, ja minun tuli jotenkin vilu istuessani hiljaa niin kauvan“.

— „Mansleighin suolla“, sanoi Lucy; „sitten et tullutkaan rautatietä?“

— „Ei, minulla oli siellä asioita ja olen naapuristossa kulkenut ympäri parina päivänä; mutta koska sain ne loppumaan tänä iltapäivänä pikemmin kuin aavistin, päätin tulla tänne ja ajattelin, että tahtoissitte pitää minut huomisen päivän yli, koska silloin on sunnuntai. Niin, olen väsynyt ja wiluisani myöskin“.

— „Tule wälkeän ääreen ja istu tänne“, sanoi tohtori Wynford tehden tilaa.

— „Kiitos, isä; tahtoisin ennemmin mennä ensin yläfertaan puhdistamaan itseäni, sitten saanj tulla nauttimaan ja — ja olen jotenkin nälisjäni, äiti“.

Hän katsoi nauraen äitinsä silmiin.

— „Rakas poikani! Lucy, mene saattamaan häntä ylös, ja minä käsken laittamaan hänelle jotakin sifsi kun hän tulee. Mene, poikani, ja tule pian takaisin“.

Hugh oli heti walmis ja seurasi sifartaan huoneesta. Lucy katsoi, oliko hänen tawaransa kannettu ylös ja oliko hänellä kaikki mitä tarvitsi; sitten hän innoissaan ilosta ei woinut olla kietomatta käsiään hänen ympärilleen. „Oi, Hugh, olen niin iloinen, että tulit. Se on niin hauskaa“.

— „Onko se, pikku sifareni?“ sanoi Hugh, syleillessään sifartaan. „On hywin hupaista olla täällä, wakuutan sinulle“, ja hän suuteli häntä hellästi otsalle.

Lucy poistui äkkiä, sanoen: „Nyt minun täytyy jättää sinut. Joudu pian ja tule alas“. Hän juoksi takaisin wieras huoneeseen ilmoittamaan iloaan isälleen, joka yhtyi siihen.

Lucy ei woinut olla ajattelematta, että kaikki kääntyi hyväksi, kun Hugh oli tullut; ja waikei hän woinut itselleenkaan myöntää sitä, että hän toivoi

Hughin ostaneen Mansleighin, niin se aavistus hänellä kumminkin oli.

Hugh tuli alas ja toi mukanaan pienen laatikon, jonka hän levollisena asetti erääsen nurkkaan. Hän istui hywin valmistettuun ruokapöytänsä, jossa huomasi, että hänen mielitekojaan oli muistettu. Hän käytti sitä kelpo lailla hyväkseen, ja sitten asettui hän vanhempain ja sisaren seuraan wallean ääreen, jossa iloinen keskustelu pian alkoi. Hugh sai kuulla viimeiset uutiset kaikista perheen jäsenistä, ja kertoi omat tietonsa niistä, joiden kanssa hän viimeksi oli ollut — Frankista ja omasta perheestään. Sitten oli monta ystävää, joita kyseltiin molemmin puolin, jotta aika kului nopeasti; kaikki ikävät asiat wältettiin, kunnes tee tuotiin sisään.

Sen jälkeen Lucy lähti huoneesta äitinsä viittauffesta, jotta hän menisi katsomaan joitakin valmistuksia, ja tohtori Wynford rupefi poikansa kanssa puhumaan yleisistä päivän tapauksista. Hän halusi nähdä muutamia papereita ja aikoi mennä niitä hakemaan kirjastoista. Hänen waimonsa tarjoutui menemään, mutta siihen ei tohtori tahtonut suostua ja meni itse hakemaan niitä.

Hugh kääntyi äitinsä puoleen. „Onko isä terve, äiti? Hän mielestäni näyttää niin heikolta“.

— „Kyllä hän on terve, Hugh; mutta olet oikeassa, luulen, että hän on käynyt heikommasi. Nuo Mansleighin asiat ovat häneen koskeneet, waikkei hän koskaan niistä puhu mitään. Tiedän kuitenkin, että hän on niitä paljon ajatellut“.

— „Pelkäsin niin olewan“, sanoi Hugh, „ja sitä pahempi, kun hän ei siitä puhu; mutta tiedäthän, että

nin on aina hänen tapansa“. Ja hän hymyili ikäänkuin näitä sanoja voisi sovittaa eräisen toiseenkin henkilöön.

Rouva Wynford hymyili myös; sitten hän puoleksi pidätetyllä äänellä lausui: „Hugh, toisinaan jottuu se ajatus mieleeni, — jos vain saisimme nähdä sinut siellä“.

Hugh katsoi vakavasti häneen; ja äitinsä katsoi takaisin.

— „Jos sen tekisin, äiti, tuntuisi se kuin kaikki entiset kärjimykseni raukeisivat tyhjään“.

He ymmärsivät toisensa. „Luulen, poikani, että niin tuntuisi“, sanoi rouva Wynford lempäesti.

Hugh sanoi, että hän toivoisi isänsä luopuvan kaikesta sairaanhoidosta ja elävän rauhassa.

— „Sitä minäkin toivon“, sanoi rouva Wynford. „Olemme monta kertaa ennen puhuneet siitä, mutta hän sanoo, ettei voi elää toimeettomana, ja hän rakastaa wirkansa toimia, mutta alituinen henkinen ja ruumiillinen rasitus vaikuttaa hänen terveyteensä“.

— „Hänen ei tarvitse olla toimeetonna, luulen että voimme hänelle hankkia jotakin sopivaa työtä, äiti. Tulin tänne puhumaan hänelle siitä“.

Hän waikeni isän tullessa huoneeseen; mutta rouva Wynfordin mielestä hänen sanansa sisälsivät enemmän kuin ne lausuiwat, ja hän arweli, mitä pojan mielessä mahtoi liikkua. Mutta Hugh oli nyt kääntänyt huomionsa isäänsä, ja äiti mietti itseksensä asiaa.

Kun tuli maatapanon aika, ja Lucy toivotti hywää yötä, aikoi äiti mennä tyttärensä mukana, mutta Hugh asetti estävästi kätensä hänen olkapäälleen ja pyysi hänen vielä istumaan.

Setten ääneti oltuaan sanoi Hugh vakavalla äänellä: „Muistatko, isä, erästä lauantai-iltaa noin kuusi tai seitsemänkolmatta vuotta sitten?“

— „Muistan sen varsin hyvin, Hugh“, vastasi tohtori Wynford, jotenkin hämmästyneenä tuosta äkkinäisestä huomautuksesta. „Luulen, että sinäkin sen muistat, sehän oli käänteinä elämänsäsi kaksin puolin“.

— „Niin todellakin oli, isä. Olen usein sitä ajatellut ja joka kerran olen tullut siihen wakaumukseen, että jos en olisi silloin saanut ystävällistä kohtelua omaisteni puolelta, olisivat asiat kääntyneet minulle aiwan toisellaitsijiksi kuin nyt“.

— „Olit silloin ylen kiihottuneessa tilassa, se täytyy myöntää“, sanoi tohtori Wynford hymyillen. „Olisi tarwittu wain wähän, niin olisit pian menettänyt järkesi“.

— „Hywin wähän, todellakin“, vastasi Hugh; „mutta se oli kaikki minun oma syyni. Jos en olisi sulkeutunut wihaani ja kiukkuuni, en olisi tarwinnut kärsiä niin paljon kuin sain, ja olisin säästänyt sinulta ja äidiltäni suuren osan siitä tuskasta ja huolesta, jonka teille tuotin“.

— „En puolestani koskaan epäillyt, ettei sinun lopulta käwisi hyvin“, vastasi hänen isänsä; „waikka minun täytyy tunnustaa, että minulla oli wain wähän käsitystä siitä tulivuoresta, joka sijäksäsi riehui, ja että nuo wiisi kadonnutta kultarahaa oliwat kuin kivet heitettyinä Islannin Seyferiin“.

Hugh hymyili ja sanoi hiljaa: „Niin, toisinaan muistelen kauhulla tuota mieletöntä kateutta, jota tunsin John Wynfordia kohtaan. Tiesin kyllä hyvin, että

se oli väärin ja turhaa, mutta kuitenkin samalla kerrataa suosin sitä sydämmesäni“.

— „Ja nyt on saatu nähdä, Hugh, että John-raukan nykyisessä tilassa on hyvin vähän kadehtimista. Niinkuin äitiji jo ennen sanoi, ei olisi voinut toivoa hänelle pahempaa kosta, kuin minkä hän tahomattasi on saanut“.

— „Eipä todellakaan“, myönsi Hugh vakavasti; hän ajatteli että hän tiesi paremmin kuin he, kuinka todet nämä sanat olivat. „Mutta, isä, tuo tosi seikka ja muistot entisistä katkerista tunteistani on minua paljon pannut epäilemään, uskaltaisinko nyt käyttää nykyisiä olosuhteita edukseni ja tehdä Mansleigh omakseni. Minusta tuntui kuin tekisin vastoin kaikkia entisiä ponnistuksiani“.

Hän waimeni, ja tohtori Wynford katsoi kysyvästi häneen, mutta ei sanonut mitään.

Hugh jatkoi, mutta weri nousi hänen kaswoihin, ja ääni wapii: „Niin, kun Charles Wynford tuli luokseni eräänä päivänä ja kysyi, enkö tahtoisi ostaa maatilaa, kielsin ensin; mutta hän näytti siitä niin toivottomalta, ja sitten ajattelin että olin oikeutettu sen ottamaan ja — myönnysin ostamaan sen. Mutta isä, minä en voi ostaa sitä itselleni, ja tulin senwuoksi kysymään, etkö sinä tahtoisi sitä ottaa minulta?“

Hän waimeni ja tohtori Wynford, joka oli hyvin suurella innolla kuunnellut hänen puhettaan, sanoi: „Kakas Hugh, se on mahdotonta; kuinka woiisin ostaa Mansleighin tilan?“

— „En tarfoita sitä, isä. Olen sen jo ostanut; mutta jos olen uskaltanut sen tehdä sinun nimessäji,

toimon että suot sen anteeksi. Tässä ovat kaupparijat“, ja hän nosti pienen laatikon, jonka oli tuonut mukanaan, ja asetti sen itsensä eteen, jääden hänen viereensä seisomaan. „Et varmaankaan tahdo kieltäytyä vastaanottamasta poikasi kiitollisuuden osotetta, sillä hän on tehnyt mitä on voinut, palkitakseen josjakin vähässä määrin kaiken sen mielipahan ja ne kärjimyksset, joita hänen erehdyksensä on teille tuottanut“.

— „Ei, Hugh, en voi“, sanoi tohtori Wynford, wetäytyen takaisin.

— „Älä sano niin, isäni“, pyysi Hugh hyvin vakavasti; „et voi aavistaa, kuinka paljon mielihyvää ja onnea minulle tuottaisi se tieto, että olisit oikean perintötilasi omistaja. En voi ostaa sitä itselleni“, lisäsi hän, kun hänen isänsä vielä epäili; „jos et tahdo sitä ottaa, täytyy minun jälleen siitä luopua, sillä en voi sitä pitää omanani“.

Viimeiset sanat melkein tukahtuivat liikutuksesta. Tohtori Wynford katsoi häneen jonkun hetken, itsekin hyvin liikutettuna. Wihdoin hän sanoi: „Tahdon sen sinulta vastaanottaa, poikani, ja minulle se on suuresta arvosta, koska se on tullut oikealle perijälle. Semmoista en olisi milloinkaan voinut toivoa, mutta se on myöskin osoitteena, että“ — hän waikeni ja saattoi wain lisätä wapisewalla äänellä, noustesjaan ja asettaesjaan kätensä Hughin olkapäälle: „Sumala sinua siunatkoon, poikani!“

Oli joku hetki äänettömyyttä; wihdoin tohtori Wynford tointui liikutuksestaan ja sanoi: „Mitä sanoo herra Frederic Marsland asiasta?“

Hugh hymyili wastatesjaan: „Hän ei varmaankaan ole hywällä mielellä“.

— „Sofainen täällä luuli, että hän warmaanfin saa maatilaa; sanottiin, että hänellä oli siinä niin paljon kiinnityksiä“.

— „Niin hänellä oli“, sanoi Hugh, „ja hän olisi sen saanut, ellei Charles olisi sitä ensin minulle tarjonnut. Hän enemmän kuin kukaan muu sitä tahtoi, mutta kun hänelle annettiin rahat kiinnityksistä, täytyi hänen ne ottaa vastaan. Minun täytyy tunnustaa, että minua huwittaa tämä hänen pettymyksensä“, lisäsi Hugh leikkisästi, „ja Copelandkin hämmästyti, kun asia niinpäin esitettiin“.

Tohtori Wynford ei woinut olla nauramatta; sitten istuen ja wetäen laatikkoa puoleensa, hän sanoi: „No niin, Hugh, jos nyt saan nimittää sen omafeni, niin ei kulu monta vuotta, ennenkuin se luonnon järjestyksen mukaan joutuu sinulle jälleen“.

Hugh käwi hywin totiseksi. „Isä, en sitä ensinkään halua, anna jonkun weljistäni se periä, eikä minun“.

— „Ei, Hugh, ei suinkaan. Jos niin tekisin, woisi Hugh Meredith Wynford muutaman vuoden kuluttua syyttää isoisäänsä wääryydestä. Ei, Hugh?“

Hughin täytyi naurahtaa, mutta sitten hän wakarawana sanoi: „Sinun täytyy sitten tehdä niinkuin tahdot, isä, minusta ei ole hauskaa keskustella tästä. Mutta siinä tapauksessa toiwon, että jätät sen suoraan pojalleni ja minä en tule kysymykseen“.

Tohtori Wynford katsoi häneen huolestuneena: „Sinä et suinkaan pahastunut, Hugh“.

— „En sitä usko, isä“, wastasi Hugh, iloisesti; „mutta tahdomme puhua siitä toisella kertaa“.

— „Ja miten käy Chalfordin?“ kysyi tohtori Wynford, „pitäisikö herra Frederickin saada se?“

— „Ei, isä, toivon, että Charles saa pitää Chalfordin“.

— „Charles Wynford! kuinka se voisi tapahtua, Hugh?“

— „Niin, isä, Chalford ei ole niin pahasti kiinnitetty kuin Mansleigh, ja kun lopullisesti selvitämme asiat, niin näyttää aiwan mahdolliselta, että huolellisella hoidolla tila saadaan wapaaksi kaikista weloista viiden vuoden kuluessa. Charles Wynford aikoo asua siellä vanhempainsa kanssa hywin hiljaisesti, ja jos wain kykenee, hoitaa hän itse sen käytännölliset asiat. En saata ajatella, että Charles-raukka jäisi osattomaksi kaikesta, eikä sitä, ettei Johnilla ja rouwa Wynfordilla olisi mitään paikkaa, jossa oleskelsivät“.

— „Huomaan, Hugh“, sanoi tohtori Wynford hymyillen, „että sinä todellakin olet omalla tawallasi kostanut John Wynfordille“.

Hän katsoi hellästi poikansa kaswoihin ja hänen filmänsä loistivat.

— „Oi, isä, elä sano niin“, huudahti Hugh, wettäntyen takaisin.

Tällä hetkellä hän tunsi, että joku koski hänen käsiwarteensa; hän kääntyi ja kohtasi äitinsä katseen. Tämä silmäili häntä kynnensilmän ja hänen katseensa puhui sanomattoman paljon. Hughin huulet wapisivat ja hänen kaswonsa muuttuivat heti.

— „Se on kaikki sinun ansiotasi, äiti“, kuisuksi hän, syleillessään äitiään.

Erityisesti edulliset ehdot

myöntää

Karjalan Kirjakauppa

niille, jotka levittävät seuraavaa

Kolmea uutta kirjaa:

- I. **Indiaanien maassa.** Hinta 1: 75 p.
- II. **Lapsille iloksi.** Lasten kuvakirja. Hinta 60 p.
- III. **Tosiasioita muistin toiminnan alalta.** Kirj.
J. D. Kilburn. Hinta 40 p.

Kristillisen kirjallisuuden levittämistä lämpimästi harrastavan ystävän erityisen myötävaikutuksen kautta on Karjaian Kirjakauppa tilaisuudessa yllämainitun kirjasarjan levittäjille antamaan **kahdesta maksetusta kappaleesta aina kolmannen ilmaiseksi.**

Arvosteluja Karjalan Kirjakaupan kustannuksista:

Erakon iltahetki. J. H. Pestalozzi. Hinta 75 p. »Kooltaan on se pienoinen, mutta sisältönsä nähdessä arvokkaampia helmiä kasvatusopillisen kirjallisuuden alalla».

»Kansalainen.»

Historiallisia runoelmia. I. Pilatus. II. Piispa Tuomas. Hinta 75 p. »Näitä lukee miellellään. Varsinkin edellinen on syväaatteinen ja opettavainen».

»L.»

Laulan lapsille iloksi. Lasten kuvakirja. Hinta 60 p. — »Runsaasti kuvilla somistettu. Juuri semmoiset kirjat ovat erinomaisen suotavia lasten käsiin annettavaksi. Joka tahtoo lapsiaan ilahuttaa ja samalla hankkia heille hyvää lukemista, ostakoon tämän kirjan».

»Kansalainen.»

Fabiola. 318 sivua. Hinta 2: 50. »Tämä kirja on sekä jaloaatteisen sisältönsä että oivallisen esitystapansa puolesta parhaita, mitä viime aikoina on suomeksi ilmentynyt».

»Kansalainen.»

Indiaanien maassa. Tuohivenheessä ja koirapulkassa. Kirj. Egerton R. Young. Suom. Samuli S. Kuvilla kaunistettu. Hinta 1: 75.

»Välittömästi tuntee, että nämä kertomukset ovat tosia. Totuuden viehätysvoimalla tempaavat ne ehdottomasti mukaansa. Luettuani jonkun luvun tunsin jalon innostuksen täyttävän sydämeni».

»Muutamassa vuodessa on niitä levinnyt Englannissa ja Pohjois-Amerikassa yli 100,000 kpl. Ne ovat kertomuksia ja kuvauksia lähetystyöstä Indiaanien keskuudessa Vinipeg järven ja Hudson-Bain välillä.»

Karjalan Kirjakauppa- ja Kustannusliikkeen

kustannuksella on ilmestynyt:

Vainojen aikana. Hugenotin muistelmia. Franskankiel. alkuteoksen mukaan F. BETTEX. SUOM. SAMULI S., S:vala. 253 ss. 8:o. Nid. Hinta 2 m.

Kirjan sopii huoleti suosittaa niin mökkiin kuin hoviinkin. Ken ensimmäisen sivun on lukenut, ei mielellään laske kirjaa kädestään, ennen kuin on päässyt viimeisenkin sivun loppuun. Meidän vakuutuksemme on, että tästä kirjasta tulee varsinainen kansankirja, joka on käyvä kansalle yhtä rakkaaksi, jopa rakkaammaksikin kuin nuo kaikkialla meilläkin tunnetut Genovevat ja Rosat Tannepurista. Me yhdyimme kirjan esipuheen sanoihin: »Levitkoon se suomalaisessa asussaan niin ylhäisen kartanoon, kuin köyhänkin majaan! Hyvä on ahdistusten aikoina lukea lujasta kestävydestä ja järkähtämättömästä pysymisestä siinä, mikä meille pyhää ja kallista on». — Kirjan ulkoasu on varsin soma ja hinta kokoon nähden hyvin huokea.

KUVIA RAAMATUSTA.

33 suurta kuvaa, 29×45 cm. Koko sarjan hinta ainoastaan 3 m.

Kuvat ovat kekseliäästi kiinnitetyt pyöreään puukapulaan, joten voi kuvasarjan ripustaa kodin seinälle tai tuokan eteen sillä tavalla, että kulloinkin näytettävä kuva on päällimmäisenä. Jokaisen kuvan alla on raamatunlaus.

Sarja sisältää 17 kuvaa vanhasta testamentista ja 16 uudesta. Yksityisistä kuvista tulee puitteisiin pantuina kauniita tauluja kodin ja koulun kaunistukseksi.

»Tämä sarja käsittää 33 hyvin valitua, tärkeimpäin kertomusten ydinkohtia kuvaavia kuvia. Kuvat ovat selviä, luonnollisia ja hyvin valaisevia. Hinta, 3 markkaa, on varsin huokea. Suotavaa olisi, että kuvasarja tilattaisiin joka kansa-, kierto- ja pyhäkouluun.»

Seminaarin harj.koulun yliopettaja A. Pietikäinen.

K. A. Vaaranen. Kristillisen kirkon vaiheet, lyhyesti esitetyt.

Kansakouluja ja itseksseen oppivia varten.

64 siv. Hinta kovissa kansissa 65 p.

Tämän kirjan edelläkävijänä ilmestyi tuonnoin saman tekijän Kirkkohistoria oppikouluja varten. Ne arvostelut, jotka ovat tulleet tämän kirjan osaksi, antavat aihetta siihen toivoon, että tämä nyt ilmestynyt oppikirja kansakouluja varten on löytävä ystäviä ja käyttäjiä niiden puolelta, joille Jumalan valtakunta ja evankelinen seurakuntamme on kallis. Uskomme, että tästäkin kirjasta voidaan syystä sanoa, kuten sen edelläkävijästä: Uutta uraa raivaava kirja!